

pén

... 80 let
živen!

VESTNIKOV
MESEČNIK,
četrtek,
29. december
2005,
130. številka

Miki Muster,

akademski kipar, ilustrator in animator

130. številka

Natalija Jukneva

Zgodba
naslovnice
str. 15

Ljudje! Izbrani smo za nove čase, zato ne oklevajmo in pogumno stopimo na pot, ki nam jo vелеvajo vesoljni zakoni za leto 2006! Pén vas bo spremljal in stal ob strani. Prvič v novem letu se vidimo že 26. januarja.

**V imenu Očeta,
Sina in ...**

Milan Z. začel maševati

*Vej je pa knjiga
véjkša kak on!*

Eden najbolj vsestranskih šolskih knjižničarjev MILAN ZRINSKI se je zapisal ljudskemu blagu. To dobro veste tisti, ki poslušate Murski val, pa tudi obiskovalci številnih prireditev, ki jih vodi. V zadnjem času ga je mogoče videti tudi v opravi duhovnika, čeprav Pentute iz zanesljivih virov napovedujejo, da tovrstnega dela ne bo opravljal profesionalno. So pa isti viri zatrdili, da mu jezik teče kot namazan in se tudi v »blagoslovitvenih« zadevah dobro znajde.

Učenke kot natakharice

Zabar

*Kelnar(ca)
naj bo!*

Tako bi lahko dejali ob pogledu na fotografijo, ki je nastala na radgonski osnovni šoli. Podeljevali so nagrade za najlepše urejene šole v Sloveniji, mladenke pa so bile gibčne in prikupne (ob spoštovanju dveh čepečih pripadnikov močnejšega spola). Kot je povedala učiteljica VERA VRBANČIČ, gre za obiskovalce izbirnega predmeta sodobna prehrana. Bomo pa res dobro jedli (in pili), če nam bodo stregle in kuhale mlade moči!

Razlike

Eni ploskajo, drugi jedo (pijejo)

Če ne bi bili različni, bi bilo na tem svetu preveč dolgčas. Zato pa so eni dobri, drugi zlobni, eni pridni, drugi leni. Ali, kot vidite – eni ploskajoči, drugi pa jedoči oziroma pijoči. Za prvo sta se odločila šef nadzornega sveta Podjetja za informiranje DRAGO BELOGLAVEC (kuverta po pazduho) in poslanec LDS v državnem zboru GEZA DŽUBAN (brez trobente). Za drugo pa humorist GEZA FARKAŠ (vilica v desni roki) in prvi mož Tondacha iz Borec, JOŽE ŠTRAHL (s kozarcem v primerni višini). Komu je bilo ob početju prijetneje in kakšni so bili vzvodi za aplavz oziroma zadovoljitev fizioloških potreb, tutajte sami!

Ovša

*Ge bi tudi
rajši papo!*

Kežman v Črenšovcih!

Senzacionalno

*Tou je pa takša tuta,
ka te srat stijsne!*

Kuharska mrzlica

*Vej ste pa ne
normalni,
kelko géjte!*

Je že tako, da je v teh prazničnih dneh jedače na tone, pijače pa na hektolitre. Gospodinje ne uspevajo tako hitro kuhati kot lahko mi vse dobrote »pospravimo«. Zato so se tudi naši penutarski prijatelji odločili, da pokličejo pomoč najmlajšo v družini, malo APRIL. »Plivezala si na pledpasnik« in začela s pomočjo v kuhinji. Pravijo, da so bile njene pogače še posebno slastne!

Frbo

Šloganje 06 Le kaj bo z Lajčijem?

Té mo pa pá na opčini?

Nekdaj je v osrčju Goriškega, pri Gradu, županoval LUDVIK KOČAR, sicer poštni uslužbenec. Potem je županovanje prenehalo, a nikjer ne piše, da se spet ne bo ponovilo. Čeprav je sedanji prvi mož komune Daniel Kalamar sposoben in priden mož. A tutajo, da je čarovnica TONČKA Lajčiju vrgla karte ... in so te pomenljivo pokazale, da se mu v letu, ki prihaja, obeta pomemben življenjski preobrat. Pustimo se presenetiti!

ovša

Kaj sta ušpičila ravnateljca?

Sadjar Vlado dela »klince«

Podjetni sadjar VLA-DO SMODIŠ (stoji) si je za obdobje, ko sadovnjak miruje, omislil novo dejavnost. Ob že utečeni žganjekuhi (glej kotle v ozadju) to zimo izdeluje lesene »klince« oziroma »zobe« za grablje. Delo zahteva celega (in še več) človeka, zato je poiskal primerne kandidate za tovrstno ročno spretnost. Med njimi sta tudi partnerska ravnateljca, ki sodelujeta v projektu Comenius - prvi je ŠTEFAN SMODIŠ (srednja kmetijska šola Rakičan), drugi pa WERNER KERN (Ansbach v Nemčiji). Ali sta les dobro »špičila«, Pentute zaradi varovanja osebnih podatkov ne bodo poročale, vsekakor pa Smodišev smeh priča, da sta se kar dobro odrezala. In ne urezala.

Zabar

Raje konj kot trenerska klop

Odločitve

Vajini konji znajo fuzbal?

Nogomet je posel, ki se ga ne moreš iti vse življenje. To sta na svoji koži občutila nekdanje zelo znana NAFTINA žogobrcarja FERI GONTER (s pokrivalom) in ALEKSANDER GAŠPAR (boža konja). Veliko njunih kolegov se po končanih aktivnostih na zelenih igriščih odloči za trenerski stolček, Feri in Aleksander pa sta ubrala drugo pot - raje uživata v družbi plemenitih štirinožcev. Pa tudi Nafta je brez njiju - na konju!

Svarila

Januarja prazne denarnice ... in želodci

Da pentutarski sodelavci ne poznajo premora, pričata tudi fotografiji, ki nam ju je poslal bralec iz okolice FRANKOLOVEGA. In to sredi decembrskih praznikov. Med drugim je zapisal: »Opažam, da so ljudje kot trop ovac. December jih je obnorel in z njim številni veletrgovine, kjer puščajo vse, kar so prihranili. Vem, da je to klic vpijočega v puščavi, pa vendarle vas prosim, da opozorite bralce, naj ja pridejo k sebi in nehajo s trošenjem vsevpred, predvsem pa čez meje družinskih proračunov. Če je na fotografiji strašno lačna morska krava, se ka lahko zgodi, da bo že januarja marsikdo od nas, saj bo p razsipništvu v zadnjem mesecu tega, sledilo kruto streznjenje v prvem mesecu leta 2006.

P.S.: Da bo bolj zaleglo, vas prosim, da v Pentutal objavite obe fotografiji živalske lakote!»

Frbo

Peka

Čeprav je trd, je naš!

Avtor svetovno znane knjižne uspešnice VZHODNO V RAJU (tutajo, da je knjiga pošla, še preden so jo uspeli natisniti) BOŠTJAN ROUS nadaljuje v slogu »indašnjega« zdravega načina življenja, ki ga promovira tudi v svojem knjižnem prvencu. In v to sodi spoštovanje domačega kruha, takega, kot so ga pekle naše babice. V projekt je vključil tudi rakičanskega sodelavca na Murskem valu, sicer svojega gozdnega prijatelja, šefa tehnikov FERJA HORVATA. Slednjemu kruh, vsaj po izrazu lica sodeč, rojeva resne misli, medtem ko je vrli Boštjan židane volje, ko ga drži v rokah.

zabar

Kruh, že, kruh, kaj pa igre?

Oaj, kak san lačen!!!

Za deseti rojstni dan smo Zamurjence povabili v gostilno Pri Irmí, kjer pa niso bili le častni gostje, ampak tudi akterji programa za poslovne partnerje Pod-

jetja za informiranje in za najboljše pomurske športnike. Dušan Radič se je ob jubileju svoje ekipe potrudil še s knjižico vicev, ki jo je povabljenim gostom ponudil v modri kuverti in s pripisom VRASTVO PROTI FTIČJOJ GRIPI. Na fotografiji zgoraj od leve Dušan Radič, Marjan Dora in Jože Brunec, levo pa Zamurjenci s karikaturami Antona Buzetlija.

Marjan Dora, odgovorni urednik Radia Murski val

Humor in satira sta programska stalnica na Murskem valu. Pred desetimi leti se je odvrtel zadnji kabare in takrat sem se resno zamislil, kako naprej. V tistem trenutku je pokukal v pisarno Radičev Duško. Ker ni bil vaju, da bi me videl, da mislim, je nič hudega sluteč vprašal, ali je kaj narobe. In potem se mi je prižgala žarnica. In je nastala ideja, da začne nova humoristično satirična oddaja nastajati v novi postavi. Avtor bo Dušan Radič, različne tipične like pa bodo predstavljali igralec, zdaj že pokojni Ljubo Kralj, Borut Siherl, pa legendarna Džozo in Berta. Začeli so se dobivati »v gostilni« ter modrovali o vsem, kar jim je prišlo na misel. V ekipi se je iz objektivnih okoliščin v desetletju zgodilo nekaj sprememb. Nazadnje se ji je pridružil Marko Kočar. Zamurjenci Murskega vala so že deset let skorajda edina redna tedenska humoristično-satirična radijska oddaja v Sloveniji.

Od kod ime?

Nekaj z Muro naj bi bilo, smo rekli. Mureki? Murci? Zamurci? Zamuljenci – zaradi mulja, po katerem bodo rili. Kot po dreku, ki bo potem še bolj smrdel. In potem nam je kapnilo: Zamurjenci. Je malo po mulju. Pa po Muri. Po zamorjencih. Pri tem je ostalo in vse kaže, da se je izteklo šele prvih deset let.

Štiripersna deteljava v akciji (od leve) Jouži – Jože Brunec, Berta – Berta Kološa, Vanek – Dušan Radič in Vinci – Marko Kočar.

Neponovljiv nastop Berte Kološa in Boštjana Rousa, ki je bil tisti četrtek, 1. decembra 2005, mojster za vse: zabijal je deske za sceno, bil je gostilničar, muzikant, župnik, novinar ... Love me tender ... še s fotografije se sliši ...

Marko Kočar pa kot vedno odličan in najboljši pesnik v prleškem narečju. Za to priložnost je pripravil KRST PRI RESNICI in pesem o ptičji gripi. Tako kot vsi drugi nastopajoči je bil na koncu ODPUŠČEN.

ZAMUR 10 JENC

Jubilej Zamurjencev in razglasitev najboljših pomurskih športnikov, potem pa prijetno druženje obojih s povabljenimi gosti – poslovnimi partnerji, poslanci, župani in drugimi sodelavci Podjetja za informiranje pred iztekom poslovnega leta. Skupaj smo nazdravili novemu – naj bo nasmejano, smo rekli, kot je bila predstava v dvorani soboškega gradu, kajti Najbolj izgubljen dan od vseh je tisti, ko se nismo smejali. (Chamfor)

Od leve mag. Simona Šarotar Žižek iz Mure, župan Dobrovnika Marjan Kardinar, direktor Avtobusnega prometa Jože Veren in direktorica Ljudske univerze Murska Sobota Vesna Laissani v enakopravnem moško-ženskem dialogu.

Milan Jerše (levo), ki pri Vestniku vodi akcijo izbora najboljših športnikov Pomurja, v družbi z odličnim strelcem Robertom Markojo (leto prvi), nepremagljivo Mariko Kardinar in drugouvrščenim kolesarjem Simonom Špilakom.

Še fotografija akterjev, brez katerih časopis Vestnik in Radio Murski val ne bi prišla do naših bralcev in poslušalcev. Levo sta prva moža soboške pošte Dušan Gombac in Jožef Recek, desno pa posadka oddajniškega centra RTV Slovenija v Nemčavcih Ferdo Kalar in Jani Čahuk.

Župan Mestne občine Murska Sobota Anton Štihec in direktor Bolnišnice Murska Sobota Ernest Borc: resen pogovor ali sproščen klepet? Nismo prisluškovali.

Lastnik Zlatarstva Vlado Mandič, direktor Policijske uprave Murska Sobota Aleksander Jevšek in direktorica Izpostave Davčne uprave v Murski Soboti Vlasta Temlin so naš napotek, da je najbolj izgubljen tisti dan, ko se nismo smejali, vzeli zares.

Marja Dolamič iz Tondacha Slovenija in Zoran Kosi s soboške policijske uprave, oba z desnega brega Mure. Prleška naveza torej!

Odpuščeni so bili res vsi, tudi Kolektiv Apopos. Ampak zagata ni bila velika. V trenutku je bil na odru novi ansambl v sestavi: podjetnik Mirko Hanžekovič s harmoniko, Mojmir Wolf, ki je med odpuščenimi glasbeniki edini dobil odpustek, z basom, direktor policijske uprave v Murski Soboti Aleksander Jevšek s kitaro, voditelj Boštjan Ros, tokrat v vlogi župnika s klarinetom in poslanec Geza Džuban s trobento. Odigrali so Avsenikovo Golico, kot da so jo skupaj odigrali že sto in večkrat. Pa pred tem niti enkrat niso vadili skupaj!

Urvnoteženost: zgoraj štiri dame, spodaj štirje gospodje v sproščnem klepetu. Dame so (od leve) Melita Varga Lemut iz soboškega Vrtnarstva, Zita Novak s Kmetijsko-gozdarskega zavoda, Renata Ficko z agencije Venera in Diana Oblak iz Merkatorja.

Gospodje so (tudi od leve) direktor Upravne enote Murska Sobota Geza Farkaš, škof Evangeličanske cerkve v Sloveniji mag. Geza Erniša, predsednik Pomurske turistične zveze Štefan Dravec in župan občine Turnišče Jožef Kocet.

Sedeli so v irskem pubu na Rodeo Drive, Beverly Hills. Jirka in Karliček sta bila iz Prage, Joan iz Arizone, Ben iz Ljubljane. Pili so margarite, zrlili na uro nad točilno mizo, ki je obveščala, da je do St. Patrick Day samo še 88 dni. Poslovneži so prihajali v lokal z darili, živčnimi kretnjami, manekenskimi nasmehi; še nekaj dni, pa bo novoletnega direndaja konec; veletrgovine bodo razprodale odvečno blago, kupci bodo praznih žepov začeli varčevati.

Ameriški prazniki

»To si ti misliš,« je rekel Karliček. »Ko sem stanoval v Chicagu, nam je eden od sosedov pokvaril božične praznike. Ženi je kupil avtomobil, ki jo je jutraj čakal pred hišo, povezan z velikim trdečim trakom. Leto dni mi je moja žena očitala neinventivnost glede nakupa daril, pomankanje domišljije, češ samo poglej si pravega moža, džentelmena. Kasneje sem izvedel, da je sosed dobil avtomobil v neki igri na srečo.«

Joan iz Tucsona se je nasmehnila: »Gospod ima prav. Moški pojma nimate, kaj me, žene, želimo. In če že imate dobro voljo, nimate okusa, če imate okus, nimate denarja ... Moj mož mi vsako leto pred božičnimi prazniki kupi večerno obleko. Zvečer jo neopazno prithotapi v hišo, skrije na zgornjo polico svoje omare. Normalno, da vedno najdem darilo. Odprem paket, pomerim obleko, ne-

zadovoljna zavijem neokusni oblačilni predmet in odidem z njim v trgovino, kjer ga zamenjam za nekaj, kar je res moderno, kvalitetno. Za božič se razveselim darila, ki sem si ga sama izbrala, saj moj mož v glavnem nikoli ne opazi, da sem obleko zamenjala. Tako sva oba zadovoljna: on je prepričan, da ima dober okus, da je izbral nekaj, kar mi je všeč ... in obleka mi je res všeč, ker sem si jo izbrala sama!«

Moški so se zazrli skozi okno, kjer so v soncu stale smreke, posute z belim prahom, da bi tako pričarale zimsko razpoloženje.

»Predlani sem bil dežuren in na silvestrovo nisem mogel priti pravočasno domov. Ženi sem poslal velik paket s prošnjo, da naj paket odpre točno ob polnoči, ne prej ne kasneje. Ta čas sem s prijatelji popival v bistroju in čakal njen telefonski klic. V paketu je bil samo kosček papirja, na katerem je pisalo, v katerem lokalu me lahko po polnoči dvigne kot svoje »dragoceno darilo«. Normalno, da je prišla v trenutku, ko sem se objemal z neko plavalasko, in žene nisem prepoznal.«

»In kako se je končalo? Kako je reagirala?«

»Ne vem. Nikoli več se ni vrnila v najino stanovanje.«

»To je žalostna zgodba. Nekateri ženske ne prenesejo moškega smisla za duhovitost. Ko sva s Karličkom stanovala v New Yorku, sva bila zelo priljubljena. Imela sva svoj lokal, jaz sem bil lastnik, Karliček šef strežbe. Pri naju se ni popivalo, marveč lokalo. Nekaj dni pred božičem sva izdelala velik transparent in ga ves dan nosila po ulicah v bližini najinega lokala. Na njem je pisalo A Very

Merry Christmas, spodaj pa sva se podpisala. Vsi sosede so nama prišli voščit v lokal.«

»Ali se spominjaš, kako sva leto pred tem ostala na silvestrovo sama? Sam nisem hotel na zabavo v podjetju, ker so me boleli podplati, tvoje dekle pa ni prišlo iz zasneženega Chicaga. Tako sva, obkrožena s šampanjci, sedela v dnevni sobi, odprla debel telefonski imenik in klicala naročnike ter vsakemu posebej zaželela srečno novo leto. Mislim, da sva prišla samo do črke K. Od tam dalje nihče od naju ni bil več sposoben ne dvigniti slušalke ne voščiti ...«

»Ah, nekoč so bili lepi časi. Bilo je v Evropi, v Fragi. Štirje študentje, ki smo peli v pevskem zboru Struna, smo v mraku stopili na ulico, se ustavili pred prvimi vrati, ubrano zapeli kolednico. Rodil se je kralj ... Domačini so odprli

vrata, nas za ubrano petje pogostili s kuhanim vinom. To nas je ogrelo, opogumilo. Odšli smo čez zasneženi trg do druge hiše in znova z navdihom zapeli slovansko kolednico. Starejša zakonca sta nam dala »štampirlin« vodke. Ker smo ga izpili na dušek, smo se gostitelju zasmilili, v roke nam je porinil steklenico s preostankom vodke. Med potjo, od hiše do hiše, smo vlekli iz nje, dokler je ni prijatelj prazne odvrgetel v sneg. Pri tretjih sosedih smo bili tako glasni, da je prišel na vrata poleg nasmejanih domačinov tudi pes ter lajal kot nor v naše razvnete pevske in pivske obraze. Ko smo prišli do četrtyh vrat, nismo več peli, marveč rjaveli. Vrata so se naglo odprla, v nas je pljusnilo vedro pomij. Kričali smo, protestirali, metali kepe snega v okna, dokler ni prišla policija in nas hotela odpeljati na postajo. Ko so se nam približali, so videli, kakršni smo, s krompirjevimi olupki v laseh in na pla-

čih, ko so zavohali, kako smrdimo po česnu, so se obrnili in nas prepustili ulici. Zavili smo v prvo gostilno, tam pa so nas stlačili za mizo v bližini stranišča. Kjo smo jim v zahvalo zapeli, so nas po prvih taktih na kolenih prosili, da nehamo, drugače nas bodo poslali v tiho, sveto noč.«

»To ni nič. Moj mož je kakšen dan pred silvestrovim prišel domov popolnoma pijan,« je rekla Joan. »Vprašala sem ga, kje je bil. Odgovoril je, da je bil v Zlatem baru. Tam imajo zlate stole, zlate čaše, zlato pivo in zlati pisoar. Bilo mi je sumljivo, poklicala sem Zlati bar. Ali imate zlate sedeže? Da, je odgovoril moški glas. Ali imate zlate čaše? Da, je ponovil moški. Ali imate zlato pivo? Da, je potrdil glas. Ali imate zlati moški odtočilnik? Samo trenutek, je rekel glas. In potem sem slišala, kako je moški rekel prijatelju: Kaže, da imam na liniji soprogo človeka, ki se je »uscal« v tvoj saksofon.«

Zasmejali so se. Točajka je rekla, da jim plača še eno rundo, tako imenovano popotno pijačo, ter pripomnila, da ne morejo na moški WC, ker je začepjen, in da je bolje, da se čim prej razidejo. Pogledali so na zid in tam je kazalo, da je do St. Patrick Day samo še 87 dni.

RAZMIŠLJANJE

Matej Fišer
kolumnist

Nekoč sta se na poti v prvi razred deklica in fantek pogovarjala, kaj bi želel kateri postati, ko bo velik. On si je želel postati kmet, ki bi imel velik traktor in kombajn, in ona šivilja, da bi si lahko sama vsak dan sešila novo obleko. Kot so leta minevala, sta počasi, a vztrajno udeleževala svoje mladostniške sanjarije in želje so se jima uresničile. Ona je vsak dan vstala ob petih in šla v veliko tekstilno tovarno, kjer je šivala oblekico za oblekico, vedno hitreje in vedno lepše, on pa vsak dan ob isti uri na njivo, kjer je s svojim velikim traktorjem obdeloval vedno večjo njivo. Po dvajsetih letih jima naenkrat začnejo razlagati, da sta vse, kar sta počela, počela za prazen nič in da je vse skupaj

POMURJE 2016 – pogled nazaj

sama zguba časa. Njemu, da traktor porabi več nafte, kot je vreden pridelek, ki ga z njim pridelamo, in njej, da so oblekice sicer lepe, vendar je podjetje v vseh teh letih zaradi njenega dela, ki je predrago, ustvarilo takšno izgubo, da bodo morali v stečaj. Verjetno se človek počuti skrajno nekoristnega, ko mu po dvajsetih letih idealiziranja človeškega dela nekdo reče, da je vse skupaj brez veze in da se dajmo rajši ukvarjati z nečim drugim. Podobno zgodbo z manjšimi spremembami lahko apliciramo na velik del pomurske populacije. Kako bo Pomurje videti v letu 2016, je zelo težko napovedovati, lahko pa zaznamo nastavke, na katerih se gradi razvoj te regije. Napovedovanje bližnje prihodnosti je vsekakor zelo nevhvaležno dejanje. Regija je v zadnjem času sicer zelo popularna, a ko pogledamo poglobljeno, hkrati tudi izmuzljiv pojem. Verjetno se prav zaradi tega mnogi zatekajo na to področje, ko želijo povedati nekaj in hkrati nič.

Če pogledamo strukturo zaposlenosti, spada vsekakor največji delež zaposlenih v tekstilno, agro-živilsko, gradbeno in kovinsko industrijo. Z multipliciranjem občin je v zadnjem času pridobil nekaj zaposlenih predvsem javni sektor. In seveda, ne bodigatreba turizem. Zaenkrat so to izhodišča, iz katerih štartamo v 2016. Za zadnjih deset let, ki so bila tranzicijski rolerkoaster in kjer se je celotna družba uglasovala na novo okolje, lahko trdimo, da je bilo možno izkoristiti kakšno luknjo ali izkušnjo, ki smo jo prinesli od drugod. Kakšen skok pa je treba narediti v stabilnem okolju, da presežete povprečno rast v državi, pa je drugo vprašanje. Evropska unija, kateri pripadamo, je že na marsikaterem področju pokazala zobe, le malo pa je takih naših podjetij, ki so enako pokazala zobe okrog po zvezl. Če se nadejamo, da bomo na obstoječih gigantih s pomočjo povečane obsega zgradili Pomurje, ki naj bi bilo primerljivo najbolj razvitim, je zgodba verjetno izgubljena. Zanimivo je, da agencije, ki na globalni ravni napovedujejo trende in megatrende, večinoma zadenejo dogajanje. Vprašanje je le, kdaj za koga, kako ... Kje je naslednja velika riba za Pomurje. Agencije, ki napovedujejo trende in megatrende, opozarjajo predvsem na vrhove majhnih valov, v katerih je treba zaznati priložnost in jo zavrteti sebi v prid. Generalne rešitve oziroma generalne priložnosti, ki bi se ukazale, ne bo. Zaradi tega so brezpredmetne floskule, češ Pomurje bomo rešili s turizmom, saj je vsakemu kolikor toliko pismenemu človeku jasno, da iz nekoga, ki je dvajset let šival obleke, čez noč ne bomo naredili vrhunskega kuharja. V vsakem človeku je treba spodbuditi tisti del njegovega talenta, ki se lahko razvije v nekaj, kar prinaša dodano vrednost, in ključna vrednota je vzpodbujanje posameznikov, da poizkusijo, da se soočijo z izzivom, jim dovolijo, da odločajo sami, in jim omogočijo, da za svoje poteze odgovarjajo sami. Ob tem je treba upoštevati, da po statistikah 75 odstotkov podjetij propade v prvih petih letih in da je to pač normalno življenje poslovnega okolja. Ustvariti je treba okolje, v katerem se bodo podjetja razvijala in prav tako propadala, njihovi lastniki pa iskali nove priložnosti. Le s spodbujanjem ustanavljanja več novih podjetij, kot jih propade, bomo dosegli, da se bo okolje razvijalo do te mere, da bodo tista podjetja, ki bodo preživela, tudi generirala višjo dodano vrednost in da jih bo toliko, da bo trend razvoja na njihovi strani. Če pogledamo eno najuspešnejših pomurskih podjetniških zgodb v zadnjih letih, ugotovimo, da je iz podjetja, ki je pred petnajstimi leti zaposlovalo pet ljudi, zrasel sistem, ki zaposluje tisoč šeststo ljudi. Skratka, potrebujemo še dvajset takšnih in je. To je še ena potrditev napovedovalcev trendov in megatrendov, ki trdijo, da je treba zaznavati male ribe. Odgovor na vprašanje, kakšno bo Pomurje leta 2016, tiči v podjetjih, ki imajo danes pet zaposlenih, in ne v gigantih, poleg tega pa upoštevati rek, ki pravi: »Without hard work, there are no miracles.«

Pa srečno!

MADE IN USA

Branko Šomen

LEGENDE

Joseph Maria R.

Prišel, prisluhnil,

Usoda je čudna stvar. Včasih je človeku naklonjena, včasih obrne vse na glavo. Le kaj si je mislil, o čem je razmišljal mladi profesor, diplomirani zgodovinar in geograf Vladimir Močan, ko je v Celju pripravil kovček in se odpravil v Prekmurje, v takrat daljno slovensko Sibirijo. Zanesljivo ne to, da bo tukaj njegova duša, ki je v bistvu pripadala prej glasbi kot osnovnemu poklicu, lahko zajela poln ustvarjalni zamah, čigar sadove bodo s pridom koristile številne generacije tudi takrat, ko njega davno več ne bo.

Od Celovca do Murske Sobote

Prof. Vladimir Močan se je rodil leta 1904 v Celovcu, vojaškemu uradniku in materi gospodinj. Tam je preživel svojo zgodnjo mladost, zaradi narave očetovega poklica pa so se morali večkrat seliti. Tako je osnovno šolo končal v Postojni, v gimnazijo je hodil v Ljubljani, maturiral pa v Celju, kjer se je družina ustalila. Vmes se je končala prva svetovna vojna, oče se je v novi državi zaposlil kot davčni uradnik. Leta 1923 se je Vladimir vpisal na Filozofsko fakulteto Univerze v Ljubljani in istočasno obiskoval šolo za glasbeno umetnost (konservatorij). Šolanje je končal, službe pa ni dobil, kar ni bilo v kriznih tridesetih letih prejšnjega stoletja nič nenavadnega. Pa tudi politično za takratno oblast ni bil ravno zanesljiv, saj je bil že kot dijak član krožka, ki se je aktivno zanimal za socialna vprašanja, v času študija pa je bil član Slovenskega akademskega katoliškega društva Borba. Med petletnim iskanjem in čakanjem na službo je vodil pevski zbor Celjski zvon in nastopal kot pevec solist na različnih prireditvah. Takrat si je že izbral svojo življenjsko sopotnico Josipino.

Pomembno in veselo novico, da je sprejet v službo, mu je oče prišel sporočiti kar v kino, med predstavo, v sredino vrste, kjer sta sedela z Josipino. Za tisti dan je bilo filma dovolj. Nemir ob veseli novici ju je dvignil in odhitel so domov, da še enkrat vse skupaj dobro premeljejo in se ob pomembni novici skupaj z mamo povesejo. Čeprav je bil profesor geografije, je mladi Vladimir vzel v roke zemljevid, da si natančneje ogleda pot v pokrajino, ki mu jo je namenila usoda. Za tiste čase je bilo Prekmurje, gledano iz osrednje Slovenije, neizmerno daleč. Ampak naj bo, službo pa le ima. 30. oktobra 1936 se je moral javiti pri ravnatelju soboške gimnazije. Začel je poučevati in se takoj vključil v kulturno dogajanje v mestu. Josipina je prišla za njim čez dve leti. Prvi vtis ni bil bogve kaj. V mestu, prej dolgi, razvlečeni vasi kot mestu, s številnimi slamo kritimi strehami je videl le dve visoki hiši, in če se je le malo pokazal dež, je nastalo blato, da si moral obuti gumijaste škornje, ona pa rojena Celjanka, vajena ozkih, tlakovanih ulic ... Poročila sta se, dobila sta

lepo stanovanje, prišli so otroci. Lepo so zaživeli, srečna šestčlanska družina so bili, ko je prišlo leto 1941.

Kmalu po okupaciji so od nove oblasti so dobili ultimatum, naj izpraznijo lepo trisobno stanovanje in si poiščejo drugo, kot vejo in znajo. V mestu za tako veliko družino stanovanja seveda ni bilo. Vmes je Vladimir ostal brez službe. S kolesom sta se vozila po okoliških vaseh, iskala stanovanje, vendar brez uspeha. Iz stiske jih je rešil župnik Vojkovič, ki jima je priskrbel skromen dom v tedanji Kolodvorski ulici, v starem martinšču, kjer je bila Kleklova tiskarna. Soba s kuhinjo brez shrambe, stranišče zunaj stavbe, vendar – bilo je stanovanje. Tako kot župnika Vojkoviča, ki je ob vsem tem še dovolil, da so lahko odvečno pohištvo shranili v prostorih župnišča, se Josipina s hvaležnostjo spominja še Činča iz Satahovec, ki ji je kar tako, ne da bi čakal na plačilo, poslal jerbas jajc, češ kar vzemi, pa še drugim Slovencem, prišlekom razdeli. Ravno tako ji je ostal v lepem spominu trgovec Klepec iz Beltincev, ki jim je poslal kar »kupinarja«, da je lahko kaj izbrala iz njegove malhe. Tudi Nežke Ori, ki je delala v prodajalni Mohorjeve družbe in ji večkrat posodila denar iz blagajne, se Josipina spominja s hvaležnostjo. Ve se, da je tovarnar Benko marsikomu rad pomagal. Ob cerkvenih praznikih je vsem Slovencem »prišlekom«, ki so bili za madžarske oblasti preveč slovenski in so zato veljali za nezanesljive, poslal pakete z mesnimi izdelki. Kljub vsemu bi se šestčlanska družina težko prebila skozi življenje, če ji ne bi pomagali oboji starši iz Celja. Da bi bila nesreča še večja, so ga ob oktobrskih dogodkih leta 1944 pri Brumnovih aretirali in z drugimi zaprli v sinagogo. Geometru Kolaršu se je imel zahvaliti, da je ta izkoristil ves svoj vpliv in poznanstva in ga v zadnjem trenutku spravil iz pripora. Vse druge zaprte so naslednji dan odpeljali v Dachau. Pri Kolaršu se je potem zaposlil kot tehnični risar in tam pričakal konec vojne. Službo je dobil bolj zaradi milega geometrovega srca kot iz potrebe. Dober teden po osvoboditvi, 9. aprila 1945, je že nastopil v funkciji okrajnega prosvetnega referenta, kmalu za zatem pa je bil spet postavljen za profesorja na gimnaziji. Vse se je začelo znova.

Športnik

... Uspehi mladih celjskih atletov niso ostali neopaženi. Zlasti v Ljubljani, kjer je bila atletika bolj razvita kot v Celju, so bili nadvse pozorni na mlade celjske atlete in že leta 1926 je Mirko Močan pristopil k ljubljanskemu Primorju. Tako se je odločil zaradi študija in boljših možnosti. In prav zaradi njih je že kmalu izboljšal svoje tekmovalne dosežke. Postal je slovenski prvak v teku na 400 metrov, na izbirnem tekmovanju za sestavo državne reprezentance pa je postavil še slovenski rekord v teku na 800 metrov. Z odličnimi rezultati si je v dresu Primorja priboril mesto v jugoslovanski reprezentanci za dvoboj s Poljsko in s tem postal prvi celjski atlet, ki je nastopil v dresu z državnim grbom.

Reprezentanca Jugoslavije v Varšavi leta 1926. Stojijo od leve: dr. Perpar, Spahić, D. Stepišnik, Močan, Valtrič. (Povzeto iz zbornika, izdanega ob petdesetletnici Aletskega društva Klavivar in stoletju celjske atletike v Celju leta 1998.)

Iz obrazložitve ob podelitvi Žagarjeve nagrade

Profesor Vladimir Močan, dolgoletni pedagog na soboški gimnaziji, je eden redkih in dolgoletnih požrtvovalnih delavcev za razvoj pevske kulture v severovzhodni Sloveniji. Kot pedagog je pričel delovati na soboški gimnaziji leta 1936. Po vojni mu je bila zaupana skrb za organizacijo šolstva v takratnem soboškem okraju. Deloval je kot šolski nadzornik in kasneje spet kot pedagog na splošni gimnaziji in učiteljsku. Pod njegovim vodstvom so soboški učiteljski čniki leta 1963 zapeli tako ubrano, da so zasedli prvo mesto v republiškem merilu, v zveznem pa so dosegli tretje mesto. S tem zborom je nastopil tudi na Madžarskem. Prof. Močan je nekaj let vodil tudi gimnazijski pevski zbor in leta 1948 prevzel vodstvo mešanega pevskega zbora Štefana Kovača v M. Soboti. S pevskim zborom je prepotoval velik del naše širše domovine, saj so peli tudi brigadirjem pri gradnji proge Šamac-Sarajevo in v Novem Beogradu. Poleg tega je prof. Močan veliko storil za poživitev pevske kulture na našem podeželju, saj je – čeprav je stanoval v Soboti – vadal pevski zbor v Lendavi, pri Gradu na Goričkem (tja se je vozil s kolesom) in nekaj časa tudi v Kuzmi ob avstrijski meji. To je bilo v letih, ko se ni bilo ne takšnih cest kot danes in ne toliko avtobusov. V Kuzmi je prespal in se zgodaj zjutraj vrnil z avtobusom, da je še pravi čas prišel v šolo. Bilo je to delo iz idealizma in ljubezni do ljudi,

ki jim je petje nekaj pomenilo. Vladimirju Močanu so dobro znane kulturne razmere v predvojni Jugoslaviji, saj je bil že takrat aktiven tvorec kulturnega življenja. Ko je prišel v Sobotu, se je vključil v soboški orkester, ki je pripravil več koncertov.

Za svoje požrtvovalno in dolgoletno delo je prof. Močan prejel že več priznanj, najpomembnejši pa sta doslej vsekakor Gallusova plaketa in Prežihova nagrada. Sam pravi, da mu je bila zmeraj največja nagrada zadovoljstvo pevcev in poslušalcev v dvorani. Prof. Močan je že dve leti v pokoju, toda še vedno je čutili njegovo aktivnost: v letošnjem šolskem letu je na soboški gimnaziji poučeval latinščino.

Leta 1974 so v soboški občini prvič podelili občinske nagrade in priznanja in tako uresničili nekajletno zamisel, da bi bilo treba dati javno priznanje ljudem in organizacijam, ki imajo izjemne zasluge za napredek občine in ki so pri svojem delu dosegli nadpovprečne rezultate. To leto je dobilo nagrade šest posameznikov: Miško Kranjec, dr. Anton Vratuša, prof. Vladimir Močan, Silva Podlessek, dr. Franc Staro in Jože Velnar.

Ob podelitvi Žagarjeve nagrade 23. junija 1972

... Šola mora tudi brez cerkve vzgajati moralnega in krepostnega človeka, ki bo spoštoval resnico in sovražil vsako hinavščino. Tako pa ne delajo vsi profesorji na soboških šolah. Njihove besede v šolski učilnici so sicer lepe, toda zunaj učilnice z dejanji pobijajo lastne besede in se s tem kažejo pred dijaki kot hinavci ...

Članek Naše mladine ne bodo vzgajali dvoličneži, ki se je nanašal tudi (ali predvsem) na prof. Močana, je bil objavljen v začetku petdesetih let v Pomurskem vestniku. Naredil mu je kar nekaj sivih las, saj je takšna obtožba v tistem času lahko imela hude posledice.

Prof. Potokar Jože, predsednik kulturnega odbora PT, profesor na državni vsilni gimnaziji i. t. d.
Peterka Ratič, predsednik sportskega odbora PT, hantol uradnik, tajnik Sportskega kluba „Mura“ i. t. d.
Simončič Franc, referent za varstvo in redništvo PT, občinski uslužbenec.
Prof. Zilka Janez, predsednik propagandnega odbora PT, profesor na državni vsilni gimnaziji, novinarski dopisnik i. t. d.
Ing. Zupančič Rudoven, predsednik gradbenega in lovskega odbora PT, srečni šumnarji referent i. t. d.
Zrini Jože, predsednik stanovanjskega odbora PT, občinski uradnik.

Članje uprave:

Antauer Evgen, šolski nadzornik, Tršina, p. Rankovec.
Dr. Bratino Franc, srbski načelnik, Murska Sobotla.
Bajlec Franc, narodni poslanec, Murska Sobotla.
Benko Josip ml., trgovec, Murska Sobotla.
Brumen Joško, trgovec, Murska Sobotla.
Ferjan Milan, učitelj, Dobruvnik.
Dr. Gragore Albin, srbski samostni referent, M. Sobotla.
Gabrijelčič Franc, šolski upravitelj, Murska Sobotla.
Heimer Arnold, trgovec, Murska Sobotla.
Kerec Franc, šol. ekspozitor javne borze dela, M. Sobotla.
Kardos Evgen, trgovec, Murska Sobotla.
Lipič Josip, hantol ravatelj, Murska Sobotla.
Ing. Mikuš Franc, tavnatelj kmet. šole Rakitjan p. M. Sobotla.
Močan Vladimir, profesor na drž. vsil. gimn., M. Sobotla.
Nemec Ludvik, cand. ing., trgovec, Murska Sobotla.
Nemec Janez, občinski koncipijent, Murska Sobotla.

Mađaj Ladislav, veletrgovec z vnuom, Murska Sobotla.
Nišelvič Slavko, poslovođ. elektr. podjetj., M. Sobotla.
Dr. Pečnan Jože, šol. Zalmesovinega doma, M. Sobotla.
Dr. Planinšek Odoj, sodnik okrož. sod. M. Sobotla.
Sraka Štefan, gradbenik, Murska Sobotla.
Šablc Rajko, profesor na drž. vsil. gimn., M. Sobotla.
Šiflar Ludvik, industrijskelec, Murska Sobotla.
Štupar Joško, višji veletrgovec, Murska Sobotla.
Štraban Janko, kaplan, Murska Sobotla.
Urek Franjo, šol. želeniške postaje, Murska Sobotla.
Velnar Jože, šolski nadzornik, Murska Sobotla.

Glavna pisarna „Prekmurskega tedna“ se nahaja v „Trgovskem domu“. Pisarna razstavišča se nahajajo pri glavnem vходу na razstavišče. Telefon glavne pisarne št. 95. Telefon pisarne razstavišča št. 34.

V torek, dne 20. junija 1936 ob 21. uri

O. Zupančičeva drama

v petih dejanjih

„Veronika Deseniška“

na grajskem dvorišču.

Originalni kostumi iz ljubljanskega Narodnega gledališča. — Vstop pri kinu.

Vstopnina: Sobe 12, 10, 8, 6, 4. Stojnice: 2 din.

Profesor Močan je bil vsesplošno aktiven in uspešen: tako na odrskih deskah na primer kot med poslovnimi in pomembnimi meščani v vodstvu Prekmurskega tedna poleti leta 1939.

zapisal

Manj znano je njegovo skladateljsko delo na področju cerkvene glasbe v 70. letih, ko je za potrebe mešanega pevskega zbora zložil več štiriglasnih cerkvenih pesmi. Dve skladbi sta postali železni repertoar cerkvene liturgije. »Koder je dobrota in ljubezen« je antifona (kratek napev pred evangeliem in po njem), ki se poje vsako leto na veliki četrtek, »Kako lepo je tamkaj ...« pa je zaključna pesem vsakoletnega ekumenskega srečanja v M. Soboti, ki jo pojeta tako evangeličanski kot zbor cerkve sv. Nikolaja.

Zbornik cerkve sv. Nikolaja M. Sobota 1297–1997, str. 60.

Franček Zver,

zborrowodja mešanega pevskega zbora društva upokojencev Murska Sobota

S profesorjem Močanom sem se prvič srečal v 8. razredu gimnazije leta 1959. Predaval je zgodovino, sodeloval pa sem tudi v gimnazijskem pevskem zboru. Zanimivo ga je bilo poslušati, ko je govoril o prekmurski pesmi in kako jo dojema. Ponovno sva se srečala veliko pozneje, takrat, ko sem začel peti v

spoznanju, da ga zaradi častitljive starosti močno obremenjuje igranje na orglah (posebno pedalna igra), povabil k sodelovanju kot organista, sam pa je prevzel vlogo dirigenta. Bil sem počaščen in sem z veliko navdušenostjo sprejel sodelovanje z legendo zborovskega petja v Murski Soboti. Kar nekaj let sva

Natisnili smo enoglasni notni zapis z besedilom prve kitice, poleg tega pa smo zapisali tudi podatke o tistem, ki je pesem zapel (npr.: pel Štefan Novak iz Melinca, 9. sept. 1954). Profesor Močan je vse te podatke pedantno zapisal. Zbirka nosi naslov ene od objavljenih pesmi Odi Mica v pungrad lepi.

Prof. Močan je ta zapise naredil predvsem v letih 1954 in 1955. Takrat se je s kolesom in notnim zvezkom odpravil v prekmurske vasi in prisluhnil pristinim prekmurskim napevom. Vse, kar je slišal, je skrbno zapisoval, žal pa vsega zapisanega ni ohranjenega, med drugim tudi zapisa vseh kitic posamezne pesmi. Delo je bilo naporno, saj si moral vse opraviti na terenu. Ni bilo magnetofona, da bi napev posnel in ga nato doma obdelal. Tako je s svojo dejavnostjo ohranil mnoge prekmurske narečne pesmi. Mnoge od teh je harmoniziral in priredil za različne zborovske sestave.

Foto: Nečilija Johnov

Ob tem bi rad še omenil, da sta dobila prof. Močan in Danijel Grum od takratnega predsednika soboškega okraja Karla Lutarja navodilo, naj zapišeta glasbeno dediščino pokrajine. To sta vestno naredila in zapiske predala na občino. Sprašujem se, kje so zdaj ti zapiski. Ali so še vedno v kakšnem zaprašenem arhivu ali pa je gradivo za vse čase izgubljeno?

Prof. Vladimir Močan, 1904-1984

V spominu mi lebdi podoba Vladimira Močana, profesorja, pedagoga, prosvetnega delavca, glasbenika in zborovodje, velikega ljubitelja in tvorca pevske kulture v slovenski krajini med Muro in Rabo. Prišel je in ostal v Prekmurju. Še danes zaznavam njegov vedno rahlo hudomušni nasmeh in žametno zlahten glas, zven glasbe ali pesmi.

Jože Vild

predsednik Društva upokojencev, Murska Sobota

Vojna vihra leta 1941 mu ni prizanesla. Okupatorska madžarska oblast ga je uvrstila na seznam zavednih Slovencev, ki niso bili rojeni v Prekmurju. Ostal je brez službe, pod policijskim nadzorom ter v stalni negotovosti in skrbi za mlado družinsko skupnost.

Prva povojna pomlad leta 1945 je zavela kot mogočen val sprostivne in zanesenosti, ki sta zajeli tudi prof. Močana. Kot poverjenik za prosveto je po osvoboditvi v Prekmurju snoval organizacijo šolstva, se kmalu ves predal pedagoškemu delu na gimnaziji in pozneje na učiteljski. Toda ne le pri pouku zgodovine in geografije, marveč tudi pri glasbeni vzgoji mladih, z izjemnim občutkom za pevsko kulturo. Uveljavil se je kot eden najuspešnejših zborovodij mladinskih pevskega zbora v Sloveniji in pod njegovim vodstvom se je dekliški pevski zbor iz soboškega učiteljskega povzpela v vrh slovenskega zborovskega petja. Od leta 1948 je skoraj dve desetletji vodil mešani pevski zbor SKUD Štefana Kovača. Ves čas pa je zavzeto skrbel tudi za vzgojo pevovodij v Prekmurju. Ob številnih pomembnih nagradah in priznanjih sta red dela z zlatim vencem in red zaslug za narod s srebrnimi žarki na vrhu zlahtnih priznanj njegovemu delu.

Prekmurskem oktetu, ki ga j ustanovil in vodil Šanji Vlaj. Njegova želja je bila, da bi peli predvsem naše, domače pesmi, zato smo zaprosili prof. Močana, da je priredil prekmurske pesmi za moški oktet. Z veseljem je priredil kakšnih deset pesmi: Dobro jutro, Bog daj, Zrasla mi je kop-riva, Tam sam se oženo, Sejaj žito itd. Rad je prišel na naše vaje, nas spodbujal in svetoval pri izvedbi pesmi. Vsak njegov nasvet smo z veseljem sprejeli. Ves čas je bdel nad našim delom in se z nami veselil, ko smo izdali prvo ploščo, čeprav mi je še zdaj žal, da po golem naključju na plošči ni niti ene njegove priredbe.

Ko je odšel v pokoj, se je posvetil cerkveni glasbi. Vodil je pevski zbor cerkve sv. Nikolaja in igral na orgle. Tukaj se je v bistvu najino sodelovanje poglobilo. V začetku 80. me je ob

tako vzorno sodelovala – on kot dirigent zbora, jaz kot organist. Tudi ko več ni mogel prihajati na kor, je bdel nad delom zbora, praktično do smrti.

Kakšnih 15 let po njegovi smrti mi je njegova soproga Josipina prinesla rokopise. V bistvu so bili to rezultati njegovega povojnega raziskovanja, zbiranja in zapisovanja prekmurske ljudske pesmi. Šel sem k Jožetu Vildu, ki je bil takrat predsednik soboškega društva upokojencev, da bi podprl izdajo njegovega dela. K sodelovanju sem povabil Ignaca Duha iz Melinca – zdaj živi v Planini pri Rakeku. Zaposlen je kot glasbeni terapevt v tamkajšnjem zavodu za retardirane otroke. Z njim sva potem zbirko uredila tako, da sva pesmi združila po vaseh in istočasno napisala osnovne podatke o kraju, kjer je bila pesem zapisana.

Imel sem nekaj izvrstnih profesorjev ... predvsem profesor Močan, ki je bil moj dolgoletni razrednik in učitelj zgodovine. To so, ob drugih, bili ljudje, ki so v pogovoru z mano, pa ne samo pri tistem rednem, običajnem šolskem delu, ko si nasproti stojita učitelj in učenec – profesor in dijak, ampak tudi v številnih razgovorih, s svojim ravnanjem, s tistim, kar so zame moralno pomenili, imeli name zelo močan vpliv. Mislim pa, da ne samo name, ampak na vso takratno generacijo prekmurskih gimnazijcev.

Nekdanji predsednik države Milan Kučan o svojem razredniku v soboški gimnaziji v knjigi Igorja Saviča Pomembno je, kako te vidijo drugi (1990)

Z dekliškim pevskim zborom soboškega učiteljskega se je prof. Močan uvrstil med najuspešnejše slovenske zborovodje.

Franc Zorko je gostinec petindvajset let in približno toliko traja tudi njegova ljubezen do konjev.

Kmalu po tistem, ko je odprl gostilno, so začeli ob večerih vanjo zahajati »kujori«, kot pravijo Prleki tistim, ki se ukvarjajo s konji. To seveda ni bilo nič posebnega, saj so Križevci z okolico močan konjerejski center, in fantje so se morali nekje dobivati. Beseda je tekla v glavnem o konjih in dogodivščinah z njimi. Za točilno mizo je Franc Zorko poslušal te zgodbe in se kmalu tudi sam navdušil za te plemenite živali.

Franc Zorko:

»Konju je treba dati možnosti za življenje«

Kako si začel? Kako se pravzaprav pride do pravega konja?

Takrat, na začetku, sem kupil starejšo kobilu, ki mi je dala prvega tekmovalnega konja. Po bobnarju Bitlsov, Ringu Staru, sem ga poimenoval. Sreča je bila, da sem prav z njim dosegel prve tekmovalne uspehe. Njegovi uspehi so bili usodni in me potegnili v ta šport. Z njim sem tekmoval po Sloveniji in Hrvaškem, kjer sva dosegla prvo zmago.

Dušan dostojno nadaljuje očetovo pot.

To je bil ponos in slavlje.

Običaj je, da ob prvi zmagi pripraviš za prijatelje »kujore« piknik. Seveda sem se potrudil. Prišli so tekmovalci in tudi konjski »kibici«

Z Ringom Starom se je torej začelo.

Da, potem sem začel nabavljati druge konje in z njimi tekmovati, vendar sem dosegal bolj povprečne rezultate. V začetku sem sulki (dirkalni voz) vozil sam, pozneje pa sem vključil še mlajšega sina Dušana, ki je pokazal smisel za konje in me danes dostojno zastopa. Z desetimi zmagami sem končal tekmovalno karo leta 1994, nisem pa se umaknil iz konjenišva. Če je treba, sem v pomoč Dušanu, sicer pa se v glavnem ukvarjam bolj z organizacijskimi zadevami.

Koliko konjev si imel. Kateri ti je bil najdražji?

Naenkrat sem imel največ šest konjev – s kobilu in žrebce. Tekmovalna konja pa dva. Kobila Lily Label mi je ostala najbolj pri srcu. Bila je lepota in izreden tekmovalni konj. Žal je morala pri štirih letih zaradi poškodbe prenehati tekmovati. Do dobrega konja težko prideš, nihče ga noče kar tako prodati. Zato je cilj, da si sam vzgojiš uspešnega tekmovalca. Do danes sem vzredil 15 konjev.

S katerim si dosegel najboljše rezultate?

Najboljše rezultate smo dosegli z Interjem, ki smo ga kupili zelo mladega in je začel tekmovati šele z nami.

Stanje v hlevu danes?

V hlevu imamo plemensko kobilu s Švedske, ki ima žrebe, staro leto dni. Imamo tudi tri tekmovalne konje. Interja, ki sem ga že omenil, pa še Johansona GL in Handi righta.

Si z njihovimi tekmovalnimi rezultati zadovoljen?

Vsekakor. Inter pa je najboljši. Od petdeset startov je bil doslej kar petindvajsetkrat prvi, petnajstkrat drugi in tudi pri drugih startih je dosegel odlične rezultate.

Koliko je vredna ena zmaga?

V Avstriji 450.000 tolarjev, pri nas okrog 100.000. Inter je v Avstriji, na Dunaju, večkrat tekmoval in doslej je zmagal kar devetkrat. Med tamkajšnjimi strokovnjaki je kar dobro znan in cenjen.

Vzdrževanje takšnega konja verjetno precej stane?

Pri nas doma še gre, ker vse delamo sami in tudi veliko hrane pridelamo sami. Kljub temu stroški narasejo s specialnimi krmili, z veterinarskimi stroški, s kovanjem, oprema veliko stane, prevozi na treninge in tekmovanja, tudi tekmovanje ...

Katera zmaga ti je najdražja?

Po svoje je vsaka zmaga nekaj posebnega, ker ti da zanos in voljo za naprej, mislim pa, da mi je ostala pri srcu in v spominu najbolj prva zmaga, zmaga na začetku, z Ringom Starom na Hrvaškem.

Mursko polje je znano po rejcih konjev, tukaj bi moralo biti več konjeniških klubov.

Kakšnih velikih rejcev konjev v Prlekiji ni, če izvezamemo Marka Slaviča. Je pa precej majhnih rejcev po vaseh nekdanje ljutomerske občine. Obstaja samo Konjeniški klub Ljutomer in še ta ima bogato tradicijo.

Vsa leta sem v njem član upravnega ali nadzornega odbora.

Koliko stane dirkalni konj?

Naši vrhunski konji stanejo okrog 20.000 evrov. V svetu stane vrhunski konj tudi do milijon evrov, vendar so tam tudi nagrade drugačne.

Kdo ima v Sloveniji najboljšega konja?

Najboljši konji, s katerim se je največ zaslužilo, so Den MS (Marka Slaviča), Persi Gil – lastnik je iz Ljubljane, Jasin GL iz Komende, po vsej verjetnosti pa je četrti na moj Inter.

Koliko konjeniških centrov je v Sloveniji?

Kakšnih dvanajst. Ljutomer ima kakšno tretjino vseh tekmovalnih konj v Sloveniji.

Zdaj prihaja štefanovo.

Vsako leto imamo v Križevcih pri Ljutomeru blagoslov konjev, po blagoslovu pa pojedino za vse konje iz križevske fare. Pride jih oziroma pripeljejo do trideset konjev. To je lep ceremonial. Župnik konje požegna, na koncu pa ima govor tudi predsednik turističnega društva. Pri tem obredu sodelujejo vsi konji ne glede na raso.

In načrti?

Za prihodnjo sezono pripravljamo štiri konje. Mislim, da bodo v svojih kategorijah nekje na vrhu. Sin Dušan dobro nadaljuje tradicijo. Doslej je imel šestdeset startov in je bil kar petindvajsetkrat prvi. Upam, da v novi sezoni ne bo slabše.

Joseph Maria R.

Zmaga na dunajskem hipodromu Magna Racing – Franc Zorko, Inter, sin Dušan in profesionalni voznik sulkijs Willi Läderer

Franc in njegov ljubljene.

Foto: Nadro Jurec

Poleg običajnih znamenitosti, kot so Kip svobode in nebotičniki, kakršen je na primer Empire State Building, zgradbe Združenih narodov in rumenih taksijev je v teh dneh simbol New Yorka predvsem veliko božično drevo pred Rockefellerjevim centrom, ki v vsem svojem sijju in blišču Newyorčane in turiste opominja, da smo v prazničnih časih. Nedaleč vstran je tudi Times Square, kjer bodo prehod iz starega v novo leto zaznamovali s spustom velike svetleče krogle. Kakor vse preostale mesece v letu, tako živi sredi tega ameriškega prazničnega vrveža tudi Sobočan Robi Poredoš. Velikokrat pravi, da so Američani eni od tistih, ki znajo praznovati na najboljši način – z vsemi velikimi slovesnostmi in družinskimi srečanji. Kljub pompozemu ameriškemu božiču in novemu letu pa je trdno prepričan, da so njegovi najlepši božični prazniki še vedno doma z njegovo Natašo ali pa v Murški Soboti, kjer živijo njegov oče Jože in mama Marjana ter brat Dominik s svojo družino.

Dominik in Robi

Poredoševih 6000 milj

Nekoč je bila v ospredju odbojka

Čeprav je Robi starejši od Dominika, imata veliko skupnih stvari. V letih odrasčanja ju je družilo veselje do športa. Oba sta bila namreč zaprisežena odbojki. Igrala sta za odbojkarški klub Pomurje in ni je bilo tekme, ki bi jo zamudila. »Tkratni časi so bili eni najlepših,« se spominja Robi. To je bil čas brezskrbnosti. Drugih obveznosti, razen šole in odbojke, skorajda ni bilo. Veliko smo igrali doma, čeprav so bila najboljša gostovanja. Pravi podvig je bil, ko smo se odpravili na gostovanje h kateri od ekip. Treba je bilo pripraviti opremo, mama je doma včasih zapakirala še sendviče in smo šli. Včasih z avtobusom, včasih so nas peljali z avtomobili, najbolj veseli pa smo bili ob vrnitvi domov, vendar le pod pogojem, da smo dosegli dober rezultat,« je povedal Robi. Nekateri Robijevi in Dominikovi soigralci se še danes ukvarjajo z odbojko. Dominik se je moral zaradi poškodbe kolena te vrste športu odpovedati, čeprav si še vedno rade volje ogleda kakšno dobro odbojkarško tekmo v dvorani ali po televiziji. Robi se v Združenih državah nima priložnosti ukvarjati s skupinskimi športi. Še vedno je navdušen nad košarko, od časa do časa se odpravi na rekreativni tek po newyorških ulicah, čeprav zna biti to včasih nevarno. »Kralji ameriških ulic so avtomobili, tako da moraš ves čas gledati pred sabo, za sabo in ob sebi. Obstajajo tudi predeli New Yorka, kamor je bolje, da ne zaviješ v športnih copatah in opremi, še vedno pa je za rekreacijo najboljši centralni park,« je razložil Robi.

Od Miki Miške do Velikega Bleka

Robi med tekom ponavadi opazuje ulico, ko je obiskoval osnovno šolo v Murški Soboti pa je okoli sebe videl le malo. Robi je bil zaljubljen v stripe. Na njegovem brainem

Rojstni dan pri Poredoševih. Robi je starejši od Dominika.

seznamu so bili poleg Miki Miške ter Zvitorepca in Lakotnika tudi Alan Ford, Zagor, Veliki Blek in še veliko drugih stripovskih junakov. Stripe je bral doma, v šoli, na počitnicah, vsepovsod. Ko je dobil denar zanje od staršev ali pa je zaslužil kakšen bankovec z delom med počitnicami, je bila njegova prva pot v prodajalno s časopisi in revijami. Toda kaj, ko je njegovo veselje trajalo bore malo. Namreč, Robi je prebral strip med hojo po ulici, še preden je prišel domov. Že na pamet je vedel, katere ulične svetilke in katere jame v pločniku se mora izogniti, ne da bi mu bilo pri tem treba dvigniti oči s stripovskih karikatur in oblačkov z napisi. Poredoševi so takrat stanovali v bloku, stari starši pa v hiši v Cankarjevi ulici. Robijeva naloga je bila, da je vsak dan prinašal od starih staršev, ki so imeli kmetijo, mleko, v desni roki je držal kanglico, v levi strip. Takrat je bil ves svet

njegov. »Dober strip preberem še danes,« je povedal Robi. Ponavadi se opremi z njimi, ko obišče Murško Soboto, čeprav v New Yorku ni veliko časa za počitek. Robi je v New Yorku dopisnik Slovenske tiskovne agencije, v središču ameriškega gospodarstva in politike Združenih narodov pa dela nikoli ne zmanjka.

S tiskom je povezan tudi njegov brat Dominik. Svoj službeni del življenja je posvetil tiskarstvu in oblikovanju. Novic, kakršne piše Robi, v njegovi službi še niso tiskali veliko, zato pa ga je čakala gora dela prav v predprazničnem obdobju. »Veliko podjetij in ljudi je v zadnjih letih ugotovilo, kako pomembna je njihova prepoznavnost. Koledarji, rokovniki in dopisni papirji, ki so potiskani z različnimi znaki podjetij, so danes vsakdan. Ljudje želijo nove stvari in nove pristope ter celostne podobe, zato moramo biti tudi v tiskarskem poslu vsak dan inovativni,

predvsem pa paziti na to, da je delo opravljeno kakovostno, da je računalniška obdelava pravilna ter da so pri tisku barve tam, kjer morajo biti,« je povedal Dominik.

Doma je najboljša

Robi ima v New Yorku veliko prijateljev, tam je tudi poročen s svojo Natašo. Za kakšen dan ali dva se izmuzne iz vlemesta in se odpravi na obisk k svojemu tastu na Florido. Čeprav živi v Ameriki, je tudi njegov tast iz Prekmurja. Dušan Klepec je odšel v Združene države kot predstavnik Slovenjalese, nato pa se je odločil, da bo tam tudi ostal. Z Robijem se veliko pogovarjata o Prekmurju in nemalo Američanov ju včasih čudno pogleda, saj nikakor ne morejo ugotoviti, v katerem jeziku se pogovarjata, ker večina še nikoli ni slišala prekmurščine. Čeprav je med Robijem in Dominikom več kot 6000 milj zračne razdalje, se pogosto

Oba Poredoša sta bila člana odbojkarškega kluba Pomurje.

slišita po telefonu, pa tudi Robi rad pride v Prekmurje. Delno je zato kriva mama, saj Robi pravi: »Najboljša prekmurska hrana je tista, ki jo z Natašo dobiva doma v Murški Soboti in ki jo na mizo postavi moja mama Marjana.« A tudi v New Yorku nastajajo na stedišču domače, prekmurske jedi. »Mesa in svežih izdelkov ni dovoljeno prinašati v Združene države, toda včasih se komu vseeno posreči pretihotapiti domače prekmurske ocvirke ali kos šunke,« je vedel povedati Robi. Iz njegove in Natašine pečice je nemalokrat dišalo po vsem New Yorku po ajdovih zlevankah, prekmurski gibanici ali po »grajovem« zelju.

Veliko jabolko, kakor pravijo še New Yorku, pa ni neznano tudi Dominiku. Ko ga je nazadnje obiskal s svojo Darjo, je preiskal prav vsak kotiček Manhattana in Queensa. »Življenje tam je res drugačno od našega, morebiti bi se lahko celo navadil, toda Prekmurje je še vedno najlepše na svetu. Če ne verjamete, lahko vprašate Robija, ko pride domov spet naslednjo pomlad,« je zatrdil Dominik. Mi pa smo se odločili, da tej trditvi ne bomo ugovarjali, še posebno, če sta jo preverila oba brata Poredoš.

Prvo obhajilo je bilo leta 1978. Robi je prvi z leve (spodnja vrsta).

Za dobrimi se kadi ...

Šesto razglasitev **SEDEM VELIČASTNIH** smo po zaslugi enega od njih kot gostitelja opravili v najmogočnejši slovenski graščini – v gradu pri Gradu na Goričkem. Za okrašeno in z darovi obloženo mizo so sedli (z leve) Dušan Radič, Goran Šoster, Irena Šavel, Karolina Kolmanič, gostitelj Janko Halb in Ignac Rajh. Manjka sedmi veličastni Simon Špilak, ki je ves čas na kolesu. Ker se je precenil, ni mogel prikolesariti na podelitev, in smo v njegovem imenu za odgovore poskrbeli sami. Za veličastne pa se je postavila Penova trojka Jože Rituper Dodo, Irma Benko in Bojan Peček ter Endre Gönter, ki je poskrbel, da so dobili vsi veličastni prav posebna darila.

Bi sprejeli povabilo Jožeta P. Damjana?

Dušan Radič

Pod nobenim pogojem, ker me niti računalniške niti politične igrice ne zanimajo.

Goran Šoster

Pod pogojem, da bi med gospodarstvom in politiko postavil strogo ločnico. Vztrajal pa bi, da bi od številnih reform v zadnjih petdesetih letih vsaj eno izpeljali do konca.

Irena Šavel

Pod nobenim pogojem v njegov kabinet. Če bi me na kolenih prosil, pa bi bila moja zahteva: Več denarja za kulturo oziroma KULTURA NA PRVO MESTO.

Karolina Kolmanič

Za povabilo bi se zahvalila z lepo knjigo o ljubezni, da bi spoznal žensko dušo in skušal razumeti, kaj ženske pričakujejo od moških. Moški berejo samo še blagajniške in športne cifre in berejo porniče ... Z veseljem pa sprejemem njegovo povabilo v Lomanoše, ki so tudi moj rojstni kraj.

Simon Špilak

Bi, če bi želel uveljaviti načelo Vsi na kolo za zdravo telo.

Ignac Rajh

Tudi jaz pod nobenim pogojem, saj ne bi bil rad odgovoren za rezultat. Osebnostno želim, da mu uspe, bojim pa se, da tako, kot je zastavil reforme, ne more.

Janko Halb

Ponudbo bi sprejel pod pogojem, da me postavi za koordinatorskega med njim in premierom Janšo. Pogoj bi bil tudi, da sem soglasodajalec pri izračunu višine enotne davčne stopnje. Skratka, da je moja zadnja pika.

V 2005. sem popenil ...

Janko Halb

... ko sem kaj slabega prebral v časopisu, pa ni bilo po resnici.

Karolina Kolmanič

Nikoli ne popenim, ker se v hiši nimam na koga jeziti. Popenjeno žalostna pa sem bila, ker so mi sesuli prepričanje o tem, da je moj maček najlepši na svetu. Pa ima po propozicijah za izbor najlepšega na svetu premajhna ušesa.

Irena Šavel

Ko sem bila mlajša, sem popenila velikokrat, zdaj me drugi v takšno stanje ne morejo več spraviti. Sem pa popenila sama nase, ko sem letos pisala obsežnejše strokovno delo, pa sproti nisem navajala uporabljenih virov. Na koncu je bil kaos in sem popenila.

Goran Šoster

V najstniških letih je bilo to pogostejše, predvsem ko so mi konji pomendrali sosedovo deteljo. Zdaj pa se to kvečjemu zgodi pri izpolnjevanju nemogočih obrazcev za evropsko birokracijo.

Ignac Rajh

Nazadnje sem popenil ob informaciji, da se bo DDV v gostinstvu povečal na 20 odstotkov. To je za našo dejavnost katastrofa.

Dušan Radič

Popenim, ko se peljem v soboški BTC in več stojim v koloni kot vozim. Kako je to popenjenje slišati, pa bi morali vprašati mojo ženo.

Simon Špilak

Ker nisem imel na voljo dovolj kraškega pršuta, ki ga sicer najraje jem.

Uredniška trojka Vestnikove priloge **PEN** že šestič razglasa pomurskih 7 **VELIČASTNIH**, ki so med letom s svojim delom pozitivno izstopili iz poprečja. Okronali smo jih v gradu pri Gradu na Goričkem, kjer je bil naš gostitelj eden od veličastnih, od jeseni novi direktor Krajinskega parka Goričko Janko Halb. Razlogi, zakaj prav teh sedem Pomurcev, so v nadaljevanju: v prvi točki so tisti uradni Penove trojke, v drugi pa tisti, ki so jih o sebi zapisali **VELIČASTNI** sami.

Zakaj so veličastni?

Karolina Kolmanič

Pisateljica, ki je upokojenka z ogromno življenjske energije in vedrine. Letos je spisala dve knjigi, še čisto sveža je roman Alba.

Veličastna ravno nisem. Znam pa iz malenkosti narediti kaj velikega, tudi vrednega.

Irena Šavel

Arheologinja, ki že desetletja neutrudno brska po zemlji in zlaga našo preteklost. Letos je pri Pincih našla utež z znakom svastike iz bakrene dobe.

Odgovor na to veste samo ta pravi pri Peni. Vsak enkrat pride na vrsto in zakaj potem jaz enkrat v življenju ne bi bila v tej družbi?

Goran Šoster

Direktor Prleške razvojne agencije, ki je v iztekajočem se letu in prej pridobil sredstva za največ projektov iz blagajne Evropske unije.

Najbrž zaradi intenzivnih priprav na uvedbo nove valute »prleški evro«. Ali pa zaradi prodornosti in uspešnosti mlade ekipe, zbrane okrog PRA. Morda pa zaradi dobrih zvez v Bruslju, v Sloveniji jih namreč nimam.

Ignac Rajh

Vodilni in neponovljivi pomurski gostinec, ki je od letošnje jeseni formalni upokojenec, z dušo in srcem pa še vedno v gostinstvu.

Vesel sem povabila med 7 VELIČASTNIH. Verjetno je zato, ker sem tako dolgo ostal zvest gostinstvu, mogoče pa tudi zato, ker sem mladi penzionist.

Simon Špilak

Najhitrejši pomurski kolesar, letos četrti na svetovnem prvenstvu za mlajše člane do 21. leta.

Nimam pojma, se mi mudi na priprave na Kanarske otoke.

Janko Halb

Povezovalc Goričkega, saj je od jeseni direktor Krajinskega parka Goričko in še vedno uspešen župan občine Rogošci.

Zaradi velike časti preostalih šestih, da sem jaz z njimi oziroma oni z menoj. Objektivni odgovor pa itak lahko da samo tisti, ki me je v sedmerico postavil. Ponosen sem tudi na svojo družinsko sedmerico – od mojega rojstva do danes nas je v družini SEDEM.

Dušan Radič

Deset let avtor najpopularnejše humoristično-satirične radijske oddaje Zamurjenci na Murskem valu in avtor knjižice Vanekovi vici.

Mogoče zato, ker se z Zamurjenci že deset let trudimo opozarjati na vse neumnosti, ki nas obkrožajo.

IRENA ŠAVEL

*Prekmurje razkaple podugon pa poprečki.
Išče pa tuj najde, ge živeli indašnji so dečki.
Najraje od sej Slovencef ona DARS ima,
ka za rovanje po trasi pejneze njoj da.
Od Rimljanof senja se njoj cilou vnoči,
pred njou pa z grma fčasi kakši Keltek skoči.
Šteri z ete püjtne prvi so pilij,
ugotofte pa zaj vij samij.*

JANKO HALB

*Nekoč direktorski junak
postal pravi je graščak.
Krajinski park zdaj bo zaživel,
Janko naj bi za to skrbel.
S Halbon, po domače to je pou,
na Goričkom boude zaj lipou.
Z etin grbon prav zares
postal si prvi gorički knez.*

SIMON ŠPILAK

*Po Tropofcaj neka pa letij,
tuo gvüšno Simon gumije smodij.
Mogoče negi ma on feferon,
da švica v največši vzpon.
Lance (Lens) f penzijo pomali ide,
Simon naj na mesto njegovo prijde.
Tütko s pumpof etl zaj dobijš,
ka sakšega Talijana pa Francuza
prehitiš.*

Božiček do zadnje razglasitve in avtor pesmic za 7 VELIČASTNIH je Dušan Radič, ideje o darilih je realiziral Endre Gönter, fotografije pa so delo Nataše Juhnov.

SEDEM VELIČASTNIH

IGNAC RAJH

*Duga lehta pri njen
geli so dvorjani,
pri bogatoj mlzi
sigdar zbrani.
Gurmanski ma Naci raj,
sakši prijde rad nazaj.
Pet zvezdic na
pročelji se blestij,
šesto gor prkelte si pa vij.
Te fôrtoj pa naj se samo
f klejti vinski nūca,
da od sega
dobroga že
skuza na okou
se trūca.*

KAROLINA KOLMANIČ

*Srečno, srebrna ptica.
Prebrali smo jo vsi.
Sonce ne išče samotnih poti.
Skozi sadove ranih cvetov
pot vedno najde do naših domov.
Veliko knjig je napisala,
sanje o zlatih gumbih izsanjala.
Sence belih listov poznega poletja
vrhunci literarnega so doživetja.
Še dolgo vozite s srebrnim se kolesom
in ustvarjate z vašim prefinjenim peresom.*

GORAN ŠOSTER

*Z Evrope v Lotmerk
do evroji leteli,
samo če do dobre
strategije meli.
Ka Prlekija nede
z meglof več ovita
pa ka ne bi
ostala nerazvita.
Ekologija pa turizem
tou je naša dika,
vači nede z milijonof
evrof nika.
Prvi prleški evro
zaj van božiček da,
drüjgo leto ščen meti
z njega dva.*

DUŠAN RADIČ - VANEK

*(Podtaknili smo mu njegove besede, saj do zadnjega trenutka ni vedel, da bo med veličastnimi.
Deset dni se je trudil s pesmico za Irmo, ki mu je ni bilo treba povedati. Presenetili smo ga in to si Penova trojka šteje za enega največjih uspehov v letu 2005.)*

*Fala mami, ka me je rodila.
Atiji, ka je bar inouk dal
pravo stvar na pravo mesto.
Dori, ka mi je zapovedo:
Zamurjence napiši!
Zamurjencan, ka se že deset
lejt fajn mamu in ka me
sikdar čakajo.*

In hvala Dušanu Radiču, da v njem res živi delček navihane-ga Vaneka.

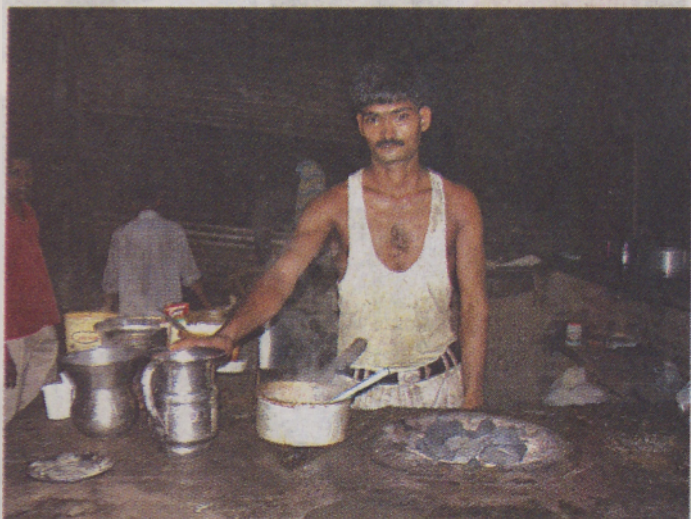
*Pri uri slovenščine
je z njim takole:
»Vanek, kakšnega
spola je veter?«
vpraša tovarišica.
»Moškega.«
»Pravilno. In zakaj?«
»Zato, ker ženskam
dviguje krila.«
/Vanekovi vici 2005/*

Maša (29) in Davorin (28) sva par že celih devet let in naju med drugim povezuje tudi skupna strast do odkrivanja novih krajev. Po lanskoletnem obisku Indonezije sva se tokrat odločila za potovanje po Indiji, ki sva jo nameravala obiskati že kar nekaj časa.

Indija je dežela, kjer lahko pričakuješ nepričakovano, lahko jo vzljubiš ali zasovražiš, vmesne poti ni! Pravijo, da Indija ni le država, ampak kontinent zase. Od severa proti jugu, od vzhoda proti zahodu so ljudje, jeziki, navade in narava popolnoma različni. Za vsakega popotnika je Indija prava preizkušnja, na vsakem koraku se srečuješ z revščino, indijska birokracija ti načne potrpljenje, potovanje z avtobusom po indijskih cestah te pretrese do kosti in ti izčrpa vso energijo. Vse to je sestavni del edinstvene izkušnje.

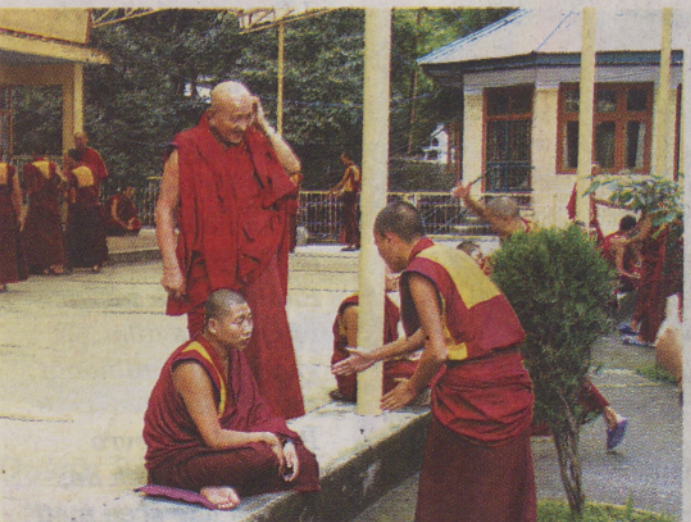
Indija

Tipična indijska kuhinja na prostem

Pastir na višini 3.000 m ob vznožju Himalaje

Tibetanski menihi ob vsakodnevni debati, Dharamsala

Pogled na New Delhi z minareta največje indijske mošeje

Sadhu – indijski sveti mož, Dharamsala

Žrtvovanje ovce hindujskim bogovom ob koncu festivala Shive

Indija

Je dežela v jugovzhodni Aziji, ki se razprostira na območju, velikem za 162 Slovenij. V 29 zveznih državah prebiva neverjetnih 1.027.000.000 prebivalcev. Indija se tako uvršča na drugo mesto po številu prebivalcev takoj za Kitajsko. Je rojstni kraj hinduizma in budizma, dveh velikih svetovnih religij. Hinduizem je nastal okoli leta 1.000 pred našim štetjem in danes zajema 82 odstotkov prebivalstva. Budizem se je razvil v šestem stoletju pred našim štetjem in budistov je 7 milijonov Indijcev. Islam so prinesli v 16. stoletju v Indijo arabski trgovci in je druga največja religija v državi. Krščanstvo so v državo vpeljali sirske imigranti v 4. stoletju, mnogo prej, kot so v Indijo prispeli prvi Evropejci. Indija je tudi dom ene najstarejših svetovnih religij – judaizma, ki je prišel z Bližnjega vzhoda v prvem stoletju. Skratka veliko religij in veliko ljudi, ki kljub različnosti bivajo v sožitju. Spoštovanja vredna je toleranca ljudi. Lep primer je Lotusov tempelj v New Delhiju, ki je namenjen vernikom vseh religij. Tempelj je nevtrarno grajen in v njem ni za ene ali druge spornih verskih simbolov.

New Delhi

14-milijonsko glavno mesto Indije, ki slovi po prometnem kaosu, barakarskih naseljih, številnih templjih in mošejah. Najina pot se je začela 10. 09. 2005 ob enih ponoči. Vsa mednarodna letala pristanejo ponoči, kar je dobrodošlo za indijske taksiste. Neprespanega in utrujenega te dobijo v roke in zaračunajo »nočno« tarifo. Pogosto se zgodi, da te odpeljejo naravnost v svojo agencijo, kjer ti organizirajo celotno potovanje. Na koncu ugotoviš, da so ti za tamkajšnje razmere zaračunali celo premoženje. Midva sva imela srečo, da naju je taksist odpeljal do točno določenega hotela po najinem planu. Hotel Ajanta je v predelu Pahargani, v neposredni bližini glavne železniške postaje in bazarja. Ponoči sva bila pričr pretresljivim prizorom - ulice so bile polne brezdomcev, ki so spali kar na cesti. Zaradi velike revščine in nevarnosti za tujce ima vsak malo boljši hotel svoje varnostnike. Naslednji dan sva najela »tuk tuk« (po domače moped taksi) za ogled središča mesta. Prva postaja je bila najstarejša in največja mošeja v Indiji Jama Masjid. Vstopnine sicer ni, ampak plačš za fotoaparāt. Mošeja je odprtega tipa, prisostvovala sva lahko molitvam muslimanov in prebiranju verskih spisov iz korana. Najbolj nama je ostala v spominu vožnja po delhijskih ulicah. Indijci vozijo po levi strani ceste, kar je ena od zapuščin iz časov angleške vladavine. Prometnih pravil ni, ne poznajo prometnih znakov ali oznak, na cesti se hkrati znajdejo avto, krava, konjska vprega, rikša ... En vozni pas se lahko hitro spremeni v šestpasovno avtocesto. Obvezna oprema vsakega vozila je močna hupa, brez katere ne gre. Prava znamenitost je vsekakor 30.000 svetih krav, ki so brez lastnika in se prosto gibljejo po cestah. Krave so iznajdljive in si kar same najdejo hrano. Kadar ne nadlegujejo prodajalcev sadja in zelenjave, stikajo po smeteh. Smeti, odpadki, iztrebki in tropska vročina dajo staremu predelu glavnega mesta poseben vonj.

Agra

Po štirih urah vožnje z vlakom sva prispela v mesto, ki slovi po svetovno znanem Taj Mahalu (spomenik ljubezni). Mavzo-

Domaćinke odhajajo na vaško tržnico – Anjuna Market, Goa

Anjuna Beach – plaža v provinci Goa

Koromandija

lej je dal zgraditi vladar Shah Jahan leta 1653 v čast svoji drugi ženi. Spomenik je narejen iz čistega marmorja in ga je gradilo kar 20.000 ljudi iz Indije in srednje Azije. Nekaterim delavcem so dali amputirati roke, da ne bi ustvarili podobne mojstrovine. Danes je Taj Mahal priljubljena turistična destinacija za tuje in domače turiste. Očara te s svojo velikostjo in ročno vklesanimi vzorci iz barvnih kamnov in školjk.

Dharamsala

Najmanj trideset let star avtobus naju je celih štirinajst ur vozil po makadamskih cestah in gorskih prelazih. Najin cilj je bila majhna vasica ob vznožju Himalaje, kjer je sedež tibetanske vlade v izgnanstvu in rezidenca tibetanskega voditelja dalajlame. V Dharamsali prebivajo številni zahodnjaki, ki so se navdušili nad budizmom. Značilnost regije so številni meditacijski centri, šole za učenje joge, masaže ajurveda ter možnosti študija vzhodnih religij in jezikov.

Na vsakem koraku srečaš prijazne tibetanske menihe, ki te radi volje sprejmejo in ti predstavijo osnove budizma. Spoznala sva starejšega Avstralca, ki že 26 let živi kot budistični menih v himalajskem gorovju. Preden se je spreobrn timer, je bil poslovnež v Melbournu. Razkazal nama je glavni tempelj in razložil pomen nekaterih verskih simbolov. V svojem navdušenju nama je pojasnil vsako malenkost, vsak kipec, vsako podobo na stenah templja, barvo in še kaj. S solznimi očmi je razlagal o svojem sprejemu pri dalajlami. Naenkrat se je starčka med molitvijo v templju razburila. Na tleh smo zagledali majhnega hrošča, ki ga je menih moral »rešiti« na prosto. Avstralec nama je pojasnil, da je vsako živo bitje sveto. Če bi kdo stopil na hrošča, bi to zanj pomenilo negativno karmo.

Dharamsala nama je bila odskočna deska za treking na Himalajo. Skupaj z najetim vodnikom smo se prvi dan vzpenjali približno šest ur do višine 3.000 metrov. Pot je vodila po čudoviti gorski pokrajini, prečkali smo številne potoke in hroudournike. Na žalost sva na lastni koži preizkusila, kaj pomeni monsunki dež, ki nas je premočil do kože in nam zastiral pogled na okoliške šesttisočake. Drugi dan je bil plan osvojiti 4.500 m visok gorski prelaz Indrahhar Pass. Ker se nas monsun še vedno ni usmilil, smo se morali zadovoljiti s 3.500 m visoko planoto ob vznožju ledenika. Vodnik se je izkazal tudi kot odličen kuhar indijskih specialitet. V svoji improvizirani kuhinji nam je med drugim pripravil »dhal«, enolončnico iz leče. Vso hrano in pijačo smo na goro pritorvorili sami.

Goa

Da bi bolje izkoristila čas, sva se odločila za notranji let s severa na zahodno obalo Indije. Privoščila sva si teden dni oddiha v legendarni obmorski provinci, imenovani Goa. Nastanila sva se na plaži Palolem, ki naju je prevzela s čudovitim belim peskom, kokosovimi palmami in bambusovimi hišicami na kolih. Tukaj sva imela občutek, da nisva več v Indiji. Prebivalci se zavedajo, kako pomembno je ohranjanje neokrnjene narave za razvoj turizma. V gostilnicah na plaži se zbirajo mladi turisti, največ jih prihaja iz Izraela. Glavno opravilo je poležavanje na plaži in uživanje v svežih morskimi specialitetah iz arabskega morja. Z zanimanjem sva opazovala vsakdanja opravila domačinov. Najbolj zanimiv je bil ribolov, ko domačini z ladjico na vesla približno 100 m od obale v morje vržejo mrežo in jo nato ročno s kopnega vlečejo iz morja. Ulov je bil vedno zelo obilen in pester – škampi, rakovice, lignji, ribe vseh velikosti in tu in tam tudi kakšna morska kača.

Bombay

Celonočna vožnja s spalnikom indijskih železnic proti Bombayu je bila zgodba zase. V vagonu drugega razreda sva imela vsak svojo »visečo« posteljo in ventilator. Indijske železnice so podjetje z največ zaposlenimi na svetu, imajo kar 1,6 milijona zaposlenih in 6.800 železniških postaj! Kljub navideznemu kaosu birokracija obvladuje položaj. Pred odhodom vlaka na vsak vagon nalepijo imenski seznam potnikov s točno določenim sedežnim redom, ki ga je treba dosledno upoštevati. Če nisi na seznamu, ne moreš na vlak.

Najina avantura se je končala v največjem indijskem pristanišču in finančnem središču. Najbolj se nama je vtisnil v spomin Tower of Silence (stolp tišine). V središču šestnajstmilijonskega mesta izvaja ljudstvo Parsi še dandanes nebesne pokope. Po njihovem izročilu so ogenj, zemlja in voda sveti elementi, zato je edini možni način truplo nastavititi pticam roparicam. Zanimivost Bombaya je tudi sedež indijske filmske industrije, imenovane Bollywood. Na leto posnamejo več filmov kot v originalnem Hollywoodu.

Indija je več kot uresničila najina pričakovanja. Po treh tednih sva ugotovila, da sva v bistvu raziskala le delček te ogromne in raznolike države. Da bi jo podrobno spoznali, bi bilo potrebno vse življenje. Na poti domov sva v mislih že kovala načrte...

Ribolov na Palolem Beach, Goa

Sveta žival se nemoteno spreha po plaži.

Izbor tipičnih indijskih začimb – vse indijske jedi so »dobro« začinjene.

Bambusove hišice na kolih – Palolem Beach, Goa

Praznovanje svetovnega turističnega dneva v Bombayu

Verski obred v hindujskem templju Jain, Bombay

kot nad glavo

Penova
akcija

Bolje vrabec v roki

V veselem decembru se radi obdarujemo. Tokrat sva podarjali tudi medve. Nisva vas prosili za pomoč ali uslugo, ampak sva vam naklonili minuto časa in vam zaželeli lepe praznike, ki si jih lahko posladkate z dobljenimi lizikami. Poleg tega sva vas hoteli nasmejati s smešnimi, velikokrat neumnimi nasveti, ki naj bi se jih držali v prihajajočem letu. Kateri so bili, pa lahko preberete v navednicah.

»Bodi kapitalist. Prodaj svoje telo!«

To je bila prva Majina mojstrovina, ki jo je na papirčku izvleklo prvo dekle. Prebrala je nasvet in se ustavila ob besedi »PRODAJ«, nakar naju je začudeno pogledala. Maja jo je vprašala, ali se nasveta namerava držati, ona pa je z nasmeškom na obrazu pripomnila, da raje ne. Obdarili sva tudi njeno sestro, ki se je zasmejala ob prebranem: »Bolje biti pijan nego star!« Če se že ne bosta držali najinih smernic, se bosta pa vsaj posladkali z lizikama. Vesele praznike!

»Seks je kot sneg. Nikoli ne veš, koliko centimetrov boš dobil in kako dolgo bo trajal,«

sva prebrali gospodu, ki se je odločil ravno za ta listek. S prijateljem sta kramljala na glavni ulici, medve pa sva ju za trenutek zmotili. Prvi se je kar strinjal s svojo mislijo, svoji pa je pritrdil tudi drugi, ki je izvlekel eno, ki sva si jo sposodili pri našem znanem nogometašu: »Včasih moraš biti samokritičen. Tudi do sebe!« Čisto na koncu pa sta gospoda presenetila naju, ko je prvi potipal po žepu za denarnico, z mislijo, da sva jima pozornost izkazali v želji po povračilu. Nisva zbirali prispevkov, ampak zgolj nasmeške in presenečene poglede.

Z akcijo sva vam prav tako želeli dokazati, da so lahko nasveti, ki vam jih dajejo drugi, velikokrat neumni ali nesmiselni ali preprosto ne veljajo za vas. Zato si sami postavite svoje cilje in jim sledite.

»Lepa embalaža, gnila vsebina!«

Dekletu sva zapisano interpretirali na karseda sprejemljiv način, čeprav se mu niti brez obrazložitve ni zdelo čisto nič neprimernega. Svetovali sva mu, naj raje vedno prej pogleda vsebino in šele potem tisto, kar ga obkroža. Čeprav včasih težko izvedljiv, se nama je zdel ta nasvet kar pravi.

»Če se počutiš dobro, ne skrbi. Minilo bo!«

Mladi očka se je najbolj razveselil najine pozornosti. Ob prejeti liziki pa so otroku zasijale oči. Tudi on je bil eden od tistih, ki so se strinjali z najinim nasvetom. Veseli, da sva nekomu podarili liziko, ki si jo je zares želel, sva zadovoljni, no odcepotali naprej.

»Bolje vrabec v roki kot nad glavo.«

Gospod Jože Brunec, ki ga najbrž poznate kot enega od Zamurjencev, je bil najina naslednja tarča. Najprej smo začeli govoriti o slovesu od starega leta, ki smo ga imeli pred kratkim, in si zaželeli vesele praznike, nato pa nama je uspelo izpeljati pogruntavščino z najino misijo. Ko sva mu dejali, da podarjava lepe misli in priboljšek, ni mogel dojeti, da je vse zastoj. Vprašal je po prostovoljnem prispevku, medve pa sva ga odklonili, vendar sva že po toliko ponudbah začeli premišljevati o tem, da bi pa res začeli sprejemati prostovoljne prispevke, če so ljudje tako radodarni.

»Kar lahko storiš jutri, preloži na pojutrišnji dan.«

Dekle se je kar nasmejalo in se strinjalo, da se tega prevečkrat držimo. Kljub temu je še pripomnilo, da če je bilo tako do zdaj, bo pač tudi še v prihodnje. Njena prijateljica pa je izvlekla listek, na katerem je pisalo: »Vsak je svoje sreče smetar.« Nisva mogli ugotoviti, ali so se tako močno razveselili podarjene lizike, da niso mogli z negativno reakcijo reagirati na najine »lepe misli«. Tako so bili vsi nekako zadovoljni in neverjetno presenečeni, da sta jim neznanki naklonili malo pozornosti. Premislek o nasvetih pa tako ni prišel na vrsto.

Opazili sva, da ljudje velikokrat sprejmejo brez pomislekov nasvete nekoga drugega, pa če so ti še tako neumni in nesmiselni. Začudilo naju je tudi, da ljudje niso verjeli, da dobrotu včasih nič ne stane. Presenečeni sva bili nad reakcijami ljudi, ki so tudi nasvete, ki bi jih lahko užalili, vzeli dobronamerno. Naj vam bo to spodbuda, da večkrat, tudi neznancu, namenite nasmešek in lepo besedo. Pa četudi je to fraza, ki se jo da slišati za vsakim ovinkom ...

Ob koncu leta bi se tako radi opravičili, če sva v preteklih številkah na kakršen koli način koga spravili v slabo voljo ali celo užalili. Če je v minulih akcijah prišlo do kakšnega nesporazuma, naj poveva, da je bilo včasih pač težko ugoditi vsem (zahtevam časopisa, vašim pričakovanjem in najinim željam). Sprejmite torej najino opravičilo in lepe želje.

Naj bo naslednje leto polno smehe, sončnih dni in majhnih poklonov. Srečno!

Miki Muster

Pionir slovenskega stripa in animiranega filma

Miki Muster se je rodil 22. novembra 1922 v Murski Soboti mami učiteljici in očetu zdravniku, vendar je mesto kmalu zapustil, saj so se odselili v Krmelj, kjer je oče dobil službo v tamkajšnji rudarski bolnišnici. Osnovno šolo je končal že v Ljubljani. Tam se je vpisal na Likovno akademijo in doštudiral kiparstvo. Kot študent se je poskušal in zaslužil kakšen dinar kot pevec v dveh dijaških ansamblih.

Leta 1952 se je zaposlil pri Slovenskem poročevalcu kot novinar ilustrator. V prilogi TT je začel objavljati strip Zvitorepčeve prigode. Bralci, staro in mlado, so bili nad novo obliko zabavnega branja tako navdušeni, da ga je potem risal in pisal neprekinjeno petindvajset let. Vmes sta se Zvitorepcu pridružila še junaka Lakotnik in Trdonja. Leta 1969 je posnel pri podjetju Viba film animirani film Puščica. V letih 1967 do 1990 se je gledalcem televizije vtisnil v spomin s številnimi animiranimi reklamni spoti (bonboni Visoki C, krema Viki, Medolino, Ne bo vam uspelo, to je Jelovica itd.) in napovedno špico za reklamno oddajo Cikcak s tremi zajčki, ki so spravljali spat veliko generacij otrok. Od leta 1973 do 1990 je delal pri Bavaria filmu v Münchnu animirane serijske filme (animacija serije filmov Argentinca Mordilla, serija filmov o detektivu Nicku Knatterhornu itd.), ki so jih vrteli po vsem svetu. Tega leta se je vrnil v Slovenijo, kjer danes živi – v Ljubljani, v Rožni dolini – s soprogo umirjeno, vendar aktivno življenje – tako profesionalno kot rekreativno. Kot zanimivost zapišimo, da je še pred petimi leti na svetovnem prvenstvu veteranov v svoji kategoriji osvojil zlato kolajno v petkilometrskem maratonu in še tri bronaste kolajne za plavanje v posameznih dolžinah. Pripravlja pa se že na seniorsko

prvenstvo, ki bo čez dve leti v Kranju, in ob tem trdno računa na kakšno zmago.

Miki Muster se je z risanim filmom srečal prvič, ko mu je bilo sedem let. Tisti kratki predfilm o nekakšnih hudičkih, ki so kurili ogenj, mu je za vedno ostal v spominu. Prava vzpodbuda za njegovo prihodnost pa je bil verjetno

To je on

Zgodba z naslovnice

Disneyev film Sneguljčica in sedem škratov, ki si ga je ogledal, ko mu je bilo trinajst let. Pravi, da je od takrat razmišljal samo še o tem, kako bi tudi sam ustvaril risani film.

Disneya, kljub njegovi svetovni priljubljenosti, nikoli ni kopiral. Všeč mu je bila le njegova ideja, ko za junaka ni izbral človeškega lika, ampak živali, katerim je dodal človeški karakter. Tudi Mikiju Mustru je to postalo vodilo. Samonikel, kot je bil, je poskušal ustvariti izviren slovenski strip, in to mu je povsem uspelo. Iz Lisice zvitorepke, nastopajoče v številnih slovenskih pravljicah, je ustvaril Lisjaka zvitorepca, ki bo ostal verjetno za vse čase kralj vseh slovenskih stripovskih junakov, nepozabna trojica z Lakotnikom in Trdonjo, ki naj bi ponazarjali značilne slovenske karakterje, pa najbolj priljubljena.

Miki Muster je bil v bistvu samouk. Družba po vojni ni bila naklonjena tej zvrsti umetnosti, češ da strip kvari mladino. Partizanskih zgodb pa ni hotel risati. Vsega, česar se je lotil, se je naučil sam. Moral se je naučiti, kako se nariše hiter tek, kako se premikajo noge ali kako se na primer nariše blisk nad gradom. Sodeloval je pri zvočni sinhronizaciji svojih filmov in se drenjal v studiu z igralci, ko je ustvarjal šume in drugo zvočno opremo. Pravi, da so se mu izpolnile življenjske sanje, rad pa doda, da je vse življenje veliko delal. Garal. Včasih po šestnajst ur na dan.

Njegov stripovski opus, ki ga je obogatil še z risanim filmom, je neprecenljive vrednosti za slovenski strip. Mikija Mustra lahko po besedah strokovnjakov mirne duše uvrstimo med klasike evropske devete umetnosti.

JMR

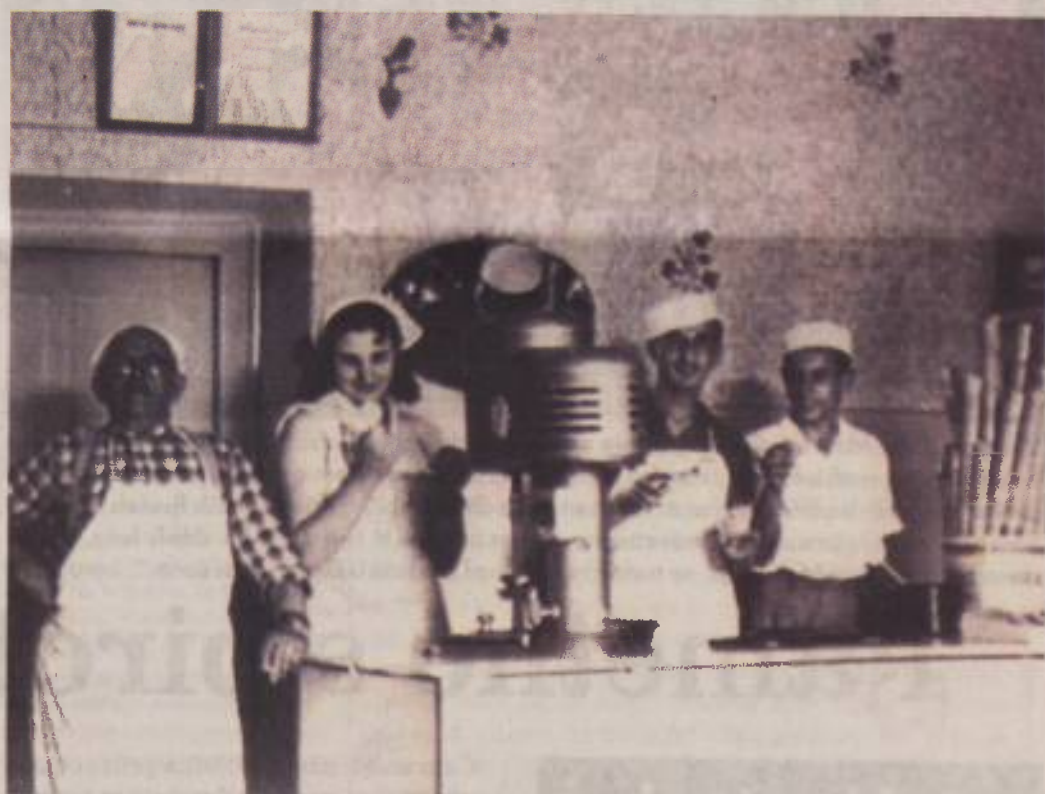
Kdo pa so ti mladi fantje?

»Sladoled, turški med, kdor ga kupi, se zastrupi!« Ne vem, od kod je prišla ta krilatice ali kdo si jo je izmislil, vendar so jo vsi otroci v mestu dobro poznali in je bila skorajda tako pogosta kot tista: »Lažeš, kradneš, v pekel spadneš.« Ne verjamem, da se je kdo kdaj zastrupil v slaščiarni Alija Žečirovića, čeprav smo se kar precej smukali okrog nje in kdaj pa kdaj – kolikor so pač časi po vojni dopuščali – kupili kakšen sladoled, turški med ali turško čokolado. Te dobrote, poleg doma izdelanih bonbonov in rdečih prozornih lizik na grobo izdelanih lesenih palčkah in z vtisnjenim karirastim vzorcem, so se prodajale v tej slaščiarni, pa še nekaj peciva v vitrini je bilo in pokalice na njej, neke vrste oranžada, ki se je z rezkim pokom, ko si snel zamašek, med brbotanjem mehurčkov rahlo zapenila in se je iz nje narahlo pokadilo. Takoj ko si vstopil v Turčekovo slaščiarno, te je objel značilen, prijeten sladkoben duh, kakršnega začutiš

kjerkoli v slaščiarnah še danes. Pot do pulta, mimo treh mizic, si prešel s petimi, šestimi koraki. Za mizicami, kar je bilo videti bolj poredko, so sedeli tisti, ki so jedli pecivo ali naročili tri ali več kroglic sladoleda.

Pravzaprav se mi zdi, da so bile tiste mizice vedno prazne. Če me je v slaščiarno na pecivo peljala mama, kar je bilo ob posebnih priložnostih, dvakrat ali trikrat na leto, nisva šla v Žečirovićevo, ampak v Paukovo slaščiarno prek kavarne in hotela Central, kjer je običajno stregla zajetna gospa Sidonija. Alija Žečirović je bil po narodnosti Turek iz Tetova v Makedoniji. Slaščiarske obrti se je učil v krajih Canakale in Takirdagu ob Marmornem morju. Uk je končal leta 1914 ob pomoči Laza Miloševića, poveljnega sodnika za prekrške (»Milo ču te kazniti...«) in se leta 1934 priselil v Sobotu – z ženo Ajšo in otrokoma.

Po vsej verjetnosti je on prvi začel izdelovati sladoled. Ker še ni bilo hladilnih naprav, je

V Žečirovićevo slaščiarno: Alija s pomočnico Gizelo in vajencema iz Tetova

K Turčku po sladoled

Trg zmage v M. Soboti takoj po vojni. Namesto luči na desni strani stoji danes semafor ob prehodu za pešce proti banki. Na tem mestu, na južni strani spomenika, so bili pred vojno in še nekaj časa po njej redni mesečni sejmi. Pred Žečirovićevo slaščiarno, skrajno levo, se vidi leseno stojalo za kolesa. Lončar, ki si mane roke zaradi mraza (ne zaradi velikega posla), je menda iz Pečarovec. Skrajno desno, v ozadju, se vidi okno Sočičeve kavarne.

sladoled delal s pomočjo leda. Ledene plošče je dobil od hotelirja Dobraya, ki jih je dal pozimi nasekati v zaledeneli Muri nekje pri Bakovcih, in so jih imeli čez leto s slamo pokrite spravljene v ledenicah. Za protiuslugo mu je Žečirović pekel slaščiarsko pecivo za potrebe hotelskih gostov.

Leta 1935 je slaščiarno odprla tudi domačinka Sidonija Novak, mati arh. Novaka, ki je hitro zaslovela, saj je vanjo začela zahajati soboška gospoda. Turček Alija pa se ni dal. Proti konkurenci se je boril z nižjimi cenami. Poleg tega je prodajo sladoleda povečal s posebej predelanimi tremi tricikli, s katerimi so se prodajalci vozili v večje centre in kraje, kjer so bile šole, ali na različne prireditve in zabave. Leta 1939, ob prvem Prekmurskem tednu, je imel že pet vozičkov, s slaščiarno pa je tistikrat »dežural« kar do druge ure zjutraj.

V tistem času je imel zaposlenih pet žensk in sedem moških, ki jih je pripeljal iz Makedonije. Posel je namreč razširil tudi v

Ljutomer, Lendavo in Radgono, kjer menda še danes obratujejo njegovi potomci ali tisti, ki so se pri njem izučili slaščiarske obrti.

Jeseni leta 1942 (po oktobrskih dogodkih v hiši Jožka Brumna) je bil interniran in odpeljan v Dachau, odkoder se je vrnil leta 1945. Vmes mu je umrla soproga in tako se je še istega leta poročil z Gizelo iz Fokovec, ki je bila pri njem vajenka in pozneje pomočnica. Z njo je imel hčerko Eržiko, ki zdaj živi v Londonu.

Po besedah Štefana Štefaneca, ki je bil od leta 1950 tajnik Obrtne zbornice in nam je posredoval podatke o njem, je bil Alija v zbornici cenjen in spoštovan. Po navadi je zastopal tudi druge slaščičarje, držal se je predpisov, slaščiarna pa je ustrezala vsem sanitarnim zahtevam. Govoril je dobro slovensko in tudi nemški jezik je obvladal, poleg turščine in albanščine seveda. Ko so leta 1962 začeli rušiti hiše od evangeličanske cerkve proti križišču, je svojo slaščiarno s stanovanjem prodal, vendar z novo lokacijo, ki so mu jo dodelili, ni bil zadovoljen in se je odselil v Tetovo. Leta 1970 je umrl star osemdeset let, njegova žena pa se je vrnila v rojstne Fokovce, kjer je do zadnjega (umrla je leta 1996) pekla pecivo in torte za poroke in različne slovesnosti.

Joseph Maria R.

Uspešen božično-novoletni koncert

Za še uspešnejše in lažje nadaljevanje Blankinega šolanja

O Blanki Škafar, slepi dijakinji drugega letnika murskosoboške ekonomske gimnazije, smo v Vestniku že poročali. Lions klub M. Sobota je izkupiček tradicionalnega božično-novoletnega dobrodelnega koncerta namenil ravno za nakup računalnika in zvočnega kalkulatorja zanjo, v akciji so sodelovali tudi člani Leo kluba Murska Sobota, podprlo pa jo je računalniško podjetje 3 LAN, d. o. o., Rakičan. Pretekli petek so pripravili na murskosoboški ekonomski šoli tudi slovesno predajo računalnika in zvočnega kalkulatorja. Blanka je bila nad novim računalnikom navdušena: »Ja, to, da imam nov računalnik, je res super, saj je boljši od tistega doma, ki ne dela več dobro, in ker je ta prenosni, ga bom sedaj lahko uporabljala tako v šoli kot

Računalnik in kalkulator v prave roke

doma. Novi bo tako prišel zelo prav.« S koncertom in uspešnostjo akcije pa je bil zadovoljen tudi predsednik Lions kluba Murska Sobota Arpad Norčič: »Mislim, da je koncert uspel na vseh nivojih, tako po kvaliteti, po obisku in izkupičku, tako da smo lahko poravnali celotni znesek za nakup računalnika in zvočnega kalkulatorja. Prepričan sem, da naš klub uresničuje svoje poslanstvo in vsako leto pač zberemo toliko sredstev, kolikor jih zmoremo, in potem tudi sodelujemo v takšnih in podobnih akcijah. Ali s celotnim zneskom ali le z delnim. Kolikor nam pač seže vatej, kot temu pravimo.« Letošnje leto pa je bilo po besedah Norčiča uspešno tudi v okviru druženja: »Ponovno smo se povezali z našim nekdanjim men-

torskim klubom, s klubom, ki nam je bil mentor ob ustanovitvi, to je bil Lions klub Bad Radkersburg - Mureck, in organizirali skupen izlet v Budimpešto. Tako da mislim, da je bilo letos zelo uspešno leto. In upam, da bo prihodnje leto še boljše.«

Murskosoboški Lions klub je letos priredil kar tri koncerte

in najodmevnejši je bil prav božično-novoletni, na katerem so se predstavili mladi operni solisti - nove zvezde na operni sceni Tim Ribič, Nataša Trobentar in Aleš Marčič ter pianistka Adrijana Magdovski.

»Letos smo bili izredno uspešni pri zbiranju sredstev za naše humanitarne namene, in sicer smo zbrali skupno 4 milijone sto tisoč tolarjev, kar je največ od obstoja kluba. Sredstva smo bolj ali manj zaslužili člani kluba, skupaj nas je 42 in smo jih pridobivali s članarinami in koncerti, ki jih prirejamo vsako leto. Letos smo priredili tri koncerte, najodmevnejši je bil božično-novoletni, saj smo prodali več kot 650 vstopnic. Temu primeren je bil tudi zaslužek, ki smo ga namenili za nakup računalnika in kalkulatorja za Blanko, pa tudi sredstva, ki so ostala, bodo šla v humanitarne namene. Zaslužili smo kar preko devetsto tisoč tolarjev. Tako je koncert popolnoma uspel,« je povedal Alojz Režonja, zakladnik Lions kluba Murska Sobota, in dodal: »Z letošnjim letom smo seveda zadovoljni in temu primerno so se člani kluba tudi angažirali. Pomagali so nam tudi mladi iz Leo kluba in moram povedati, da smo cilje tudi realizirali. Naše prireditve so dobro organizirane in tudi dobro obiskane, tako da služijo svojemu namenu. Poudaril bi tudi, da smo se letos vključili tudi v mednarodno akcijo Lions klubov, ko smo zbirali mlade slikarske talente po osnovnih

Blanka sta nov računalnik in zvočni kalkulator predstavila Denis Čeh, direktor podjetja 3 LAN, d. o. o., Rakičan, in Arpad Norčič, predsednik Lions kluba Murska Sobota.

šolah in uspešno prodajali njihove slike.« Božično-novoletnega koncerta in zbranih sredstev pa je bila zagotovo vesela Blanka, saj ji bo šolanje z novim računalnikom in zvočnim kalkulatorjem lažje, zanimivejše in seveda za to tudi uspešnejše.

V. P. FOTO J. Z.

Vaše pesmi

Dolgi dve leti

Dve leti sta že minili,
odkar si odšel,
rani sta mi ostali,
zakaj je nisi vzel,
da ne bi tako trpela,
vsaj vedel bi, kako boli,
ko zaman sem hrepenela,
da nazaj vrnil bi se mi.

Dolgi dve leti sta bili,
še daljše bile so noči,
ko iskala sem stvari,
da z delom pozabila bi,
a nobena stvar ni delovala,
le tebe sem potrebovala,
ker tebe ni bilo,
je bilo vse mračno, žalostno.

Leti sta odšli in jaz sem preživela,
ker nekje v sebi sem verjela,
da tudi meni se bo
enkrat sonce nasmehnilo.
Zato zdaj ne kliči me,
ko obračam nov list življenja,
če nisi bil z mano prej
in mi odvzel tega trpljenja,
zdaj sam svoj kruh jej,
ker več ne potrebujem tvojega kesanja,
dovolj bilo je ran in laganja.

Sonja

Bo še dolgo bolelo?

Bo preteklo veliko časa,
preden ga bom prebolela?
Bo še dolgo skelelo spoznanje,
da pri njem nimam možnosti?
Bodo še dolgo pekle
solze ljubezni?
Bo preteklo veliko časa,
preden bom vzljubila drugega?
Bo še dolgo bolelo srce,
ki hrepeni samo po njegovi ljubezni?

S.

V. P.

Vaša čustva

Spoznala sva se neke majske noči. Za ljubil si se v moje modre oči. In vedela sem, da je on čisto vse, o čemer sanja dekle mojih let. Ukradel si mi srce.

Ko zvezde žartijo in rože zacvetijo, me v parku ljubeče osvajaš, tvoji nežni poljubi in nežni objemi v meni prebujajo žensko.

Jožica

Prepevali božične pesmi

V sredo popoldne so dijaki Srednje zdravstvene šole Murska Sobota pred hotelom Zvezda prepevali božične pesmi. S tem kulturnim dogodkom so želeli poudariti pomen adventnega in božičnega časa. Namen prireditve je bil, v mimoidočih ljudeh vzbuditi občutek miru, sprave in medsebojne povezanosti. V teh zadnjih dneh leta, ko so dnevi kratki in večeri dolgi, se najdejo tudi lepi trenutki, če to le hočemo. Edvard Jakšič

Pametno s pirotehniko

Lahko ste ob 100.000 tolarjev

Čeprav božično-novoletna praznovanja simbolizirajo mir, pričakovanja in začetek nečesa novega, jih običajno spremlja uporaba različnih pirotehničnih izdelkov. Pirotehnični izdelki so v osnovi namenjeni zabavi, žal pa so pogosto posledice nepravilne ali celo nezakonite uporabe petard telesne poškodbe, povzročitve splošne nevarnosti oziroma ogrožanja drugih, premoženjska škoda, vznemirjanje državljanov, motenje miru in podobno.

V prazničnem obdobju nas skoraj povsod spremljajo poki in bliskanje pirotehničnih sredstev. Uporaba pirotehničnih sredstev je med letom sicer prepovedana, dovoljena pa je v času od 26. decembra do 2. januarja. Trgovci lahko pirotehnične izdelke razredov I (bengalske in pokajoče vžigalice, amorces za otroške pištole, pokajoči bonboni in žabice ter pasje bombice) in II (petarde, rimske sveče, majhna ognjemetna kolesa, ognjemetne baterije, fontane, topovski streli in rakete), ki imajo glavni učinek pok, prodajajo med 19. do 31.

decembra. Pirotehniko je prepovedano uporabljati v strnjenih stanovanjskih naseljih, v zgradbah, zaprtih prostorih, blizu bolnic, v prevoznih sredstvih za potniški promet in na površinah, kjer potekajo javni shodi in prireditve.

Policija že vrsto let izvaja različne aktivnosti za zmanjšanje posledic zaradi nepravilne uporabe pirotehničnih izdelkov. V prednovoletnem času se pogosto srečujemo s kršitvami predpisov in različnimi pogledi na to problematiko. Nekateri posamezniki in skupine se zavzemajo za popolno prepoved uporabe pirotehničnih izdelkov, na drugi strani pa povpraševanje kaže na velik interes po takih izdelkih.

Najpogostejše poškodbe, ki nastanejo zaradi napačne uporabe pirotehničnih sredstev, so poškodbe oči ter opekline na obrazu in rokah. Vsako leto je približno polovica žrtev mladih.

Z denarno kaznijo najmanj 100.000 tolarjev se za prekršek kaznuje posameznik, če uporablja pirotehnične izdelke razreda I in II, katerih glavni učinek je pok v času, ko to ni dovoljeno, te pirotehnične izdelke uporablja v strnjenih stanovanjskih naseljih, v zgradbah in vseh zaprtih prostorih, v bližini bolnišnic, v prevoznih sredstvih za potniški promet in na površinah, kjer potekajo javni shodi ali javne prireditve ter jih ne uporablja v skladu z navodili proizvajalca (prepovedana je predelava pirotehničnih izdelkov zaradi povečanja učinka, uporaba v drugih predmetih, lastna izdelava pirotehničnih izdelkov ali zmesi). Za navedene kršitve se kaznujejo starši ali skrbniki, če dovolijo ali dopustijo, da mladoletniki uporabljajo pirotehnične izdelke brez njihovega nadzora.

HOROSKOPEN

2006

Za mlade od 6. do 96. leta, ki priznavajo ljubezen

OVEN

(21. III. – 20. IV.)

Vaš vladar je rdeči planet, Mars. Njegov ogenj lahko pomeni mirno tlenje, lahko pa izbruh vulkana. Vaše telo je

rezervoar energije, vendar bo ostala v rezervoarju, če ne boste poskrbeli, da se bo sprostila. Ne prekinjajte misli drugih, tudi če vam bo razporedanje sogovornika dolgočasno. Zima je za razmišljanje in načrtovanje, pomlad za akcijo, v poletju vse pospravite, počistite in dokončajte. Jesen namenite ljubezni. V intimnih razmerjih nove možnosti, oblike in tudi preizkušnje. Leto pred vami je čas za veliki posel – drobne in nepomembne transakcije prepustite drugim. Ljudi sprejmite takšne, kakršni so. Za svoj cilj ste pripravljeni trdo delati. Leto 2006 to pričakuje od vas in vam kot dodatek pošilja vročkrvnost pa tudi previdnost. Če razmišljate o potovanju: morda Danska ali Francija.

BIK

(21. IV. – 21. V.)

Spadate k zemeljskim znamenjem, ki med drugimi pojmi predstavljajo tudi dom. Leto bo na neki poseben način vplival in zazna-

moval vaše življenje v letu 2006. Pripravljeni boste na boj in za cilj pred vami bo treba storiti marsikaj. Dokazali se boste s prirojenim smislom za estetiko in harmonijo, kar se bo poznalo tudi v odnosih z okolico. Utrujenosti boste in ne boste mogli zaspati. V takih primerih kaj berite, če se le da, ne segajte po tabletah. Tam, kjer bo treba, boste delovali prepričljivo. Ko boste mislili, da se je vse zarotilo proti vam, ne vrzite puške v koruzo. Pokazalo se je le bojno polje, kjer se morate dokazati in iti prek vsega ovir. Ljubezenske igre vam bodo v veselje, vroča kopel s partnerjem še najbolj. Ob napetem pogovoru usmerite pozornost na lahkotnejšo temo.

DVOJČKA

(22. V. – 21. VI.)

Merkur, vaš planetni vladar, vam bo omogočil dobro pogodbo. Poskušajte jo skleniti še pred pomladjo. Na splošnem terenu si lahko

(vendar le enkrat) privoščite žongliranje ali manipulacijo z informacijo. Spremembe v življenju boste z veseljem pozdravili in se veselili novih dogodivščin. Leto bo ugodno za pridobivanje novega znanja. Povprečno več sreče kot prejšnja leta. Ste živahni, zato vam ne bo težko sprosti porabljeni odvečne energije, mogoče tek na kratke proge, igre z žogo ali pot v hribe. Spremembe vam v začetku ne bodo všeč, ker bodo odnosi slabši. Ne preostane vam drugega, kot da ujamete v svoja jadra nov veter, saj znate med ovirami dobro krmariti. S tistimi, ki vodijo, previdno – raje kompromis kot trmasto vztrajanje. Vaš adut za 2006. je komunikativnost. Lahko vas reši, ko boste mislili, da je vse izgubljeno.

RAK

(22. VI. – 22. VII.)

Čaka vas leto priložnosti in preizkušenj, kar bo v vaše življenje prineslo precej mešanih občutij. Leto pred vami ni rav-

no primerno za skrajno tvegane poteze – prej vas bodo popeljale v revščino kot bogastvo. Lahkomiselnost in naivnost sta bila zmeraj nevarna. Vsekakor se pred odločilno potezo prepričajte, da ne kupujete mačka v zaklju. Vse to seveda ne pomeni, da si ne bi smeli na finančnem področju privoščiti kakšnega izleta v neznanje. Morda bi poskusili s treningom borilnih veščin, že sam trening bi blažilno vplival na vašo dušo. Breme, ki vam ga bodo naložili, boste sami sposobni nositi in izpeljati, zato ne iščite pomoči, zaupajte v svojo nadarjenost. V ljubezni bo očitno še najmanj problemov in razne spremembe, ki jih boste uvažali, bodo partnerja navdušile.

LEV

(23. VII. – 22. VIII.)

Ko boste prepričani, da je vse mimo, da vas nič več ne more presenetiti, se bo zgodilo ravno to. Na takšno lekcijo v letu 2006 morate

biti pripravljeni. Takrat, ko je bilo potrebno, vas odgovornost in resnost nista izdali – tudi letos bo tako. Čakajo vas velike obveznosti, zahtevanega bo veliko truda, želi boste pa lahko šele v drugi polovici leta. Začeli boste novo smer, morda boste na novi osnovi začeli vzpostavljati odnose ali boste poskušali zgraditi nekaj novega – nekaj v tem smislu? V družbi boste prijeten sogovornik, družba se vas bo veselila. S smislom za pravičnost boste naredili nekaj dobrih potez in se tako približali ljudem, s katerimi si zaradi njihovih metod niste ravno blizu. Previdnost v prometu, izogibajte se vožnji v megli in dežju.

DEVICA

(23. VIII. – 22. IX.)

Izpolnili si boste nekaj skritih želja in si tako polepšali življenje. Na neki način boste z neko staro zadevo začeli povsem na novo, stare

izkušnje pa vam bodo pri tem prišle prav. V vsakem primeru je pred vami uspešno in plodno leto, saj boste čutili željo po uspehu, ki ga boste z marljivostjo tudi dosegli. Na družabnem področju bo bolj sušno obdobje in zaradi različnih pritiskov boste večkrat razdražljivi. Dobro bi bilo, če bi sami poskrbeli za kakšno hišno zabavo ali drugačno veselo srečanje. Pozimi boste dosegli uspeh, nad katerim boste presenečeni. Pri delu bi morda upoštevali naslednje: za kanček bodite manj natančni in manj dosledni in naredili boste veliko več in ravno tako dobro. Ste taniški in solidarni in radi pomagajte, kljub temu energijo prihranite predvsem zase.

Luna bo vladarica, ona bo krojila usode v novem letu. Bolj kot na besede drugih se moramo v letu 2006 zanesti na lasten navdih. Mlaj in polna luna bosta imela še večji vpliv. Dvignila se bo ženska moč, marsikatera moške položaje bodo zavzele ženske. Po kitajskem horoskopu bomo 29. januarja prešli iz leta petelina v leto psa. Leto 2006 naj bi bilo leto preizkušenj, leto razcveta in uresničevanja visokih ciljev. Pa tudi leto stresa, izzivov in ovir.

TEHTNICA

(23. IX. – 22. X.)

Pomislite na danes in glejte na jutri, pretekli spodleteli poskusi naj vas ne zanimajo več. Jupiter bo prehajal

vaše področje, ki od vas zahteva zaupanje v uspeh (radi podcenjujete svoje sposobnosti), po drugi strani pa prinaša denar, delnice, vsekakor materialno boljše življenje. V drugi polovici leta možni ljubezenski zapleti, se bo po razpleto vam v prid, saj ste rojeni za ljubezen in tudi za vzpostavljajanje ravnotežja. Precej ste odvisni od psihičnega počutja in čustvenega razpoloženja, zato vam priporočamo še več previdnosti kot običajno. Ste diplomat, zato boste spore in službene nesporazume razrešili sebi v prid. Če razmišljate o kakšni spremembi videza, vam lahko zatrdimo, da se tega lahko lotite. Imate smisel za estetiko, prefinjenost in harmonijo – izkoristite ga!

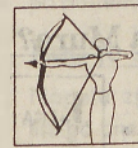

ŠKORPIJON

(23. X. – 21. XI.)

Sreča je nekje v bližini, za uspeh pa se bo treba trdo boriti, kar vam sicer ni tuje. Na prvi pogled ne boste imeli občutka,

da kakorkoli napredujete, v resnici pa boste že daleč, blizu svojih sanj. Čeprav se ne boste čutili ne vem kako privlačne, bodo pogledi, s katerimi se boste srečevali, govorili drugače. Jupiter bo v vašem znamenju, kar nakazuje uspešno leto, zato dajte ambicijam krila. Če študirate, boste dobro napredovali. Zima vam bo prinesla, ko bodo drugi še spoli v svojem brlogu, dobro počutje in neverjetne zabave, kar bo zahtevalo veliko energije. V poletju se bodo spremembe kar vrstile. Tudi v ljubezni lahko pričakujete najlepše, kakšnih večjih težav ne bo. Da vse skupaj obrnete sebi v prid, bo potrebna psihologija, zato vam kakšen priročnik na to temo in v tej smeri ne bo odveč.

STRELEC

(22. XI. – 21. XII.)

Novi prijatelji, nove ljubezni. Lahko se veselite leta, ki prihaja. Ste svobodni kot ptice na veji in letos boste pod sva-

jimi optimističnimi krili začutili ugoden veter. Predvsem ugodno bo za možgansko in duhovno plat pa tudi za potovanja bo primerno. Če je vaša slaba točka posojanje, potem se je letos znebite, sicer boste doživeli (nepotrebno) krepko lekcijo, pa naj gre za radirko, denar, kolo, knjigo ali katikoli drugega. O poslovnih skrivnostih govorite čim manj. Prek osebe ali literature boste spoznali nove skrivnosti življenja ali pa se boste tam celo znašli. Spomladi se bo pojavil večji problem v zvezi z okoljem, v katerem živite. Jesen je pripravljena za ljubezen. Takrat prideta na plano vaša vihravost in drzna narava, zato se od vas pričakuje, da naredite prvi korak.

KOZOROG

(22. XII. – 20. I.)

Dobro bo, ker bo Jupiter pripeljal varnost nika oziroma zaščitnika, ki bo večasih deloval kot amortizer. Prišel bo trenutek, ko

vam bodo naložili veliko odgovornosti, vendar se jim ne skušajte izogniti. Ne mislite na stroh, pojdite v akcijo in zaupajte vase. Ne bi škodilo, če bi storili kaj za večjo samozavest. V knjižnici boste mimogrede našli kakšen priročnik na to temo. Že to govori, da vam v prihajajočem letu ne bo dolg čas. V partnerstvu se bodo stvari spravile v red, nastopilo bo ravnovesje, vendar pazite na razmerje moči. Kakšnega nasveta izkušenega in razumevajočega sodelavca ni treba zanemariti. Če boste začutili potrebo po samoti ali zaupnem pogovoru, potem to izpeljajte, ne dopustite pa, da bi vam kdo drug v nedogled črpal energijo s svojimi problemi.

VODNAR

(21. I. – 19. II.)

Vsekakor boste doživeli nekaj lekcij, vendar vas bo sposobnost prilagoditve trenutnemu stanju obdržala na

gladini razburkane vode. Leto zahteva, da položite karte na mizo: kaj želite, kaj čutite, kaj mislite. Potem pa naj bodo takšna vaša dejanja. S tem se izognete dvoličnosti. Želeli si boste sprememb, vendar večjo čakajte šele proti koncu leta. Za svoje naporno delo boste dobro plačani, zato večjih finančnih težav ni na vidiku. Težave vam lahko povzroči nadrejeni ali starejši sodelavec, zato se jim poskušajte izogniti že prej. Ob hujši situaciji boste hladnokrvni in zvrnjeni, tako da boste sami presenečeni in še kdo drug. V prvi polovici leta z energijo v glavnem ne bo problema, po juliju pa bo začela upadati. Takrat bodite sami, meditirajte in poskrbite, da domišljija dobi zagon.

RIBA

(20. II. – 20. III.)

Prišel bo pogum in prišla bo moč, tako se boste lahko zoperstavili različnim težavam – od intimnih do služ-

benih. Med vami je veliko nadpovprečno uspešnih ljudi, zato tudi standardnih omejitev ne marate. Takšno stanje že vnaprej najavlja, da bo leto vznemirljivo, polno izzivov in tudi novih poznanstev. Morda selitev, morda nova služba ali ljubezen? Kaže, da bodo v pomembnih odločitvah zvezde na vaši strani. Pomembno je, da se ne zapirate vase in poskrbite za sproščanje energije in čustev. Tako ne bo moglo priti do pretirane živčnosti ali celo bolezni. Morda si vsaj v ljubezni želite mirnejše vode in romantike – očitno boste sami poskrbeli, tik pred zdajci, za vihar. Pomembno je, da se ne uklonite takoj tuji želji (nadrejenega ali ljubljene) in da ne podcenjujete svojih sposobnosti.

Ja leto je gotovo. Leto uspehov. Tak nan bar naši prejšnji pravijo. Zaj se komaj vidi, ka nan je LDS delala. Kak je zaj se nači. Načiši so skoro si glavni nadzorni svejti. Se so si svoje nastavili. Zmejs so si se malo vō menjali delnice. Pa lastništvo posamezni firm. Država se umika iz gospodarstva. Na precu čuden način, samo če oni tak pravijo, te de že tak. Spadno je cilou velki Jankovič. No srmaštva gly nede trpo. Spadno je tūj Lotrič, kak je slovenski Petrol vodo. Fčasi kak je odišo je bencin grato za 20 tolarof falejši. Tak ka ne ven. Ge kakši san, san si cilou brodo, ka si je za odpravnino fkūp škraho s tistimi cejnami bencina.

Podpora toj novoj vladi vztrajno kaple, oni pa li menjavlejo, pa menjavlejo. Lejko se njin zgodij, ka do se tak nenadzorovano menjavali, ka do menjali sami sebe. Mo vidli. Najbole sovražijo nouvo valdo, gvūšno notari, ka njin je njūve bogovke mafunge fejst skresala. Poštūjejo jo pa vozniki motornih vozil. Zavolo nalepk.

Se tou je komaj začetek. Zaj mamou cilou ministra za reforme. Kitajci že trepečejo. Za leto dvei, de Slovenija glavni izvoznik plastični špilik, pa cot. Naj za par lejč Muro vrag zel, kak pravi JPD. F kakšoj kmici te človik žive. Na nouvo do zaposlovali. Na gezere. Z Mađarske pa Hrvaške do delavce uvažali. Pa cilou v Avstriji se je že par stou lidij zanimalo za naše gospodarske reforme.

Ka nas se čaka drugo leto? Zmagojovo piramido do prej zijdali v Maribori. Muzej novodobne sumarije de v njen. Ne ven če de zadosta velki. Če samo njegove eksponate razstavijo. Od otoka v našem velkon slovenskon morji pa nanč ne vūplen nika praviti.

Tou de razcvet slovenskoga turizma. Hrvati se nan smijejo. Vej se nan tūj lejko. Pouleg sej otokov ka ji majo, je zaj mij sagamo z nekšomi navoženimi skalami. Ka do se delale ka so otok. Pa nan nosle ne ven kakše pajneze. Ja tak daleč je stanje slovenske blaznosti. Pa

ka moremo. Tou je pač naša draga deželica. Štera se je pred 15 lejtami na referendumu odločila, ka de samostojna. Pa nan nekaj seglij ide. Če bi še bar malo tej naši dragi, ljubljeni, slavljeni politiki samo inouk na leto za dve minuti k sej prišli, pa se spomnili ka samo zatou tan sidijo, ka so njemi Lujzek, pa Micka, pa Vili, pa ne ven što še se dali svoj glas, bi tūj malo lepše bilou. Čakajo nas pa kak smo že pravli reforme. De de nači, pa se se de boukše. Kak sigdar se lejko pijtamo: »Komi de boukše?« Sen gvūšno nej. Enotna davčna stopnja nas čaka. Pejnez de mejla naša draga domovina, kak blata. Tisti z menšemi plačami do meli malo menje pejnez. Pa koga tou briga? Te ka nas vodijo v svetlikajočo se prihodnost? Ne bi pravo.

Prekmurje pa na splošno doživlja razcvet. Se ide kak namazano. Namesto zaj že trečo leto zazidane porodnišnice, odperamo nakupovalne centre. Se je šenki v nji. Narodi trbej dati tisto ka išče. Mogoče da de ji preveč, de šteroga vrag zel. Evo pa mo meli porodnišnico. Ka eno? Dveji! Če se seveda pa stoj ne pritoži.

Podvoz pa tūj bou. Kak že par lejč, pa čūjemo, ka do ga drugo leto začali delati. Mogoče bi trbelo f strugi Ledave kakšemi veletrgovci dati fundoš. Fčasi bi podvoz tūj gotov bil.

Za Božič ste se že strošili, zaj vas čaka pa še zadnji letošnji nakup. Že vgojno ite, ka ja najlepši falat plūčne dobite. Ka od krūja nanč nemo gučo. Ne pozabte pa ka je januar sigdar najduksi mesec. Veselte se tudi ognjemetov po občina. Kak nete veseli? Vej ste si ga pa sami plačali. Ati je pravo, ka de on malo pred polnočjo f šou k ovomi, ka tou vō strejla pa ga proso na ja eno raketico napiše: To van podarja Vanekef ati.

No če me ne zamenjajo, van tūj drugo leto kaj napišen. Vači van pa želen se najboukše v novon reformnon leti 2006.

VANEKEF

Januar

Čarda, jara kača

Začelo se je pred dvajsetimi leti, ko so naredili prvo raziskavo o zdravilnih učinkih termalne vode iz izvira pri Rimski čardi. Prvi bolniki za že začeli hoditi na testno zdravljenje psoriaze in bili nad termalno vodo navdušeni. Že takrat je Radenska predstavila prve načrte o sanatoriju. Projekt so v Radenski obudili pred kakšnimi tremi leti in ga nato prodali občini Moravske Toplice, ki je našla švicarskega partnerja, ki je lansko leto obljubil za začetek 100 milijonov evrov in začel zavlračevati. Zadnja obljuba je bila 14. januar ...

194 Pomurcev manj

Po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije je živelo konec minulega leta v Pomurju 122.879 ljudi. Število prebivalcev ves čas upada in tako se je od sredine lanskega poletja pa do sredine decembra njihovo število znižalo za 194 poštenjakov. Leta 1985 nas je živelo na obeh bregovih Mure še 133.482 duš. Tudi staramo se. Povprečna starost Pomurca (všeti so, hočeš nočeš, tudi Prlekii) je 40 let in 6 mesecev, povprečni Slovenec pa je star 5 mesecev manj.

Pomurska voda

Župani petindvajsetih pomurskih občin so z ministrom Podobnikom podpisali pogodbo o gradnji regionalnega sistema oskrbe prebivalcev s pitno vodo. Poleg državnih sredstev upajo podpisniki investicije tudi na sredstva iz evropskih skladov, kjer pa imajo za dodelitev denarja stroge kriterije: strošek gradnje vodovoda ne sme presegati 9 evrov na prebivalca. K podpisu pogodbe ni pristopila občina Ljutomer, nihče pa ni vedel, zakaj.

Zapela v 104. leto

17. januarja je Dobrovničanka Rozalija Bogdan napolnila 103 leta. Rodila se je v Kobilju, v družini je za njo prišlo še sedem otrok. Leta 1928, po poroki s Štefanom, se je preselila v Dobrovnik. Štefan je umrl pred več kot petdesetimi leti, še prej pa sta si v Franciji zaslužila za hišo. Madžarsko se je hitro naučila. Še vedno prinese drva, se kaj krega s hčerko Mariško, se sprehaja, poseda pred hišo. Rada je domače jedi, od vin pa ji je najbolj všeč šmarnica. Nedolgo od tega je bila v Lentiju po nakupih ...

Pisal: Jožef
Risal: Endre

Februar

Dobra bera

V Gallusovi dvorani Cankarjevega doma so ob slovenskem kulturnem prazniku podelili Prešernove nagrade in nagrade Prešernovega sklada, ki nas tokrat zanimajo. Za nagrado sklada je bilo predlaganih 76 kandidatov. Med njimi so bili takšni kalibri, kot so Dušan Jovanovič, Tomaž Lorenz, Matjaž Klopčič in Boris Cavazza. Med šestimi nagrajenci sta se znašla tudi naša dva: Nataša Matjašec za soavtorstvo besedila in igro v predstavi Die Trying in Milan Vincetič za pesniško zbirko Lakmus. Finančno je nagrada vredna natanko 1,43 milijona tolarjev.

Kreft – stota obletnica

Potem ko so nedavno slavili sto let od rojstva Edvarda Kocbeka, so zdaj pri Juriju ob Ščavnici enako obletnico proslavili še za dr. Bratka Krefta. Ta umetnik in znanstvenik je prej, preden ga je odneslo v svet, vso svojo mladost preživel v Biserjanah. Predsednik Slovenskega PEN-centra Tone Peršak je poudaril njegov prispevek na področju gledališke kulture, dr. Boštjan Žekš, predsednik SAZU, pa je predstavil širino Bratkovega znanja. K slovesnosti je svoj »piskrček« primaknil tudi župan občine, ki je upravičeno potažil, da občina s toliko pomembnimi možni za slovenstvo nima kulturnega doma, da bi lahko tam primerno počastila spomin nanje.

Slovenski športniki, manekeni

Mura bo poslej vrhunskim slovenskim športnikom in olimpijcem, v olimpijskem ciklusu Atene 2004–Peking 2008, zagotavljala slovesna oblačila. V Murinih oblačilih se bodo pojavljali tudi na drugih velikih mednarodnih športnih tekmovanjih. Tak dogovor o medsebojnem sodelovanju sta slovesno podpisala predsednik Murine uprave Borut Meh in predsednik olimpijskega komi-

teja Slovenije Janez Kocijančič. V prihodnje naj bi bili športniki tudi Murini manekeni.

Slačifantje pohujšali mesto

Mursko Soboto so obiskali Chippendalesi, svetovno znani fantje, ki jim je osnovni pa tudi glavni poklic, da plešejo in da se med pjesom slačijo, torej nekakšne moške striptizete. Bogue, kaj si je mislil organizator in kaj ljudje, toda na koncu so bili vsi zadovoljni – publika, v glavnem ženska, ki je napolnila dvorano, in seveda tisti, ki je zadevo organiziral in »pokasiral«. Zadovoljstvo nad mestom in dekleti so izrazili tudi mladi Američani, ki so kričanja in stegovanja ženskih rok za njihovimi pol golimi mišičastimi telesi sicer navajeni.

Vlada zasedala v Pomurju

Člani vlade skupaj z njenim predsednikom Janezom Janšo so na enodnevnem obisku Pomurja med drugim opravili več kot 60 individualnih pogovorov, obiskali več podjetij, se srečavali z gospodarstveniki ter predstavniki verskih in narodnostnih skupnosti, nato pa so se še pozno popoldne sestali z župani pomurskih občin. Naša regija dosega 70-odstotno raven povprečne slovenske razvitosti, cilj vlade pa je, da jo v štirih letih svojega mandata zmanjša. Naši so govorili, oni so poslušali in tu in tam kaj obljubili.

Nov mejni prehod

7. marca je začela delovati slovenska mejna in carinska kontrola na mejnem prehodu Hotiza - Sv. Martin. Hrvaška ekipa je bila tam že 15. februarja. Že ta dva datuma govorita, da na svetu ni vse idealno, še najmanj pa naši odnos z južno sosedo. Tudi to, da uradne slovesnosti ob otvoritvi ni bilo, ima svoj pomen. Dobro, da ne bomo ovinikarili: vse bolj je jasno, da se slovenska oblast pri reševanju mejnih vprašanj v tem delu države spreneveda, kar je blago rečeno. V bistvu se obnaša brezbrizno in neodgovorno, kar bo imelo trajne škodljive posledice za slovenstvo.

Najvišje priznanje kiparju

V Budimpešti so lendavskemu kiparju Ferencu Kiralyju izročili najprestižnejše madžarsko priznanje na področju umetniškega ustvarjanja – nagrado Mihalya Munkacsyja. Nagrado, ki jo prejmejo redki umetniki zunaj Madžarske, je prejel za več kot štiridesetletno ustvarjalno delovanje. Izročil mu jo je tamkajšnji minister za kulturo Andras Bokory. Očitno umetnikovo delo na oni strani bolj spoštujejo in cenijo kot doma. Ferenc pač ne more postati prerok v svoji domovini.

Obisk veleposlanika

Na Goričkem se je mudil avstrijski veleposlanik dr. Valentin Inzko. V dveh dneh je obiskal tamkajšnje občine, spoznal njihove znamenitosti, načrte in probleme. Na koncu so se sešli v novi rogašovski šoli, kamor so prišli tudi nekateri župani sosednjih avstrijskih obmejnih občin. Naši so našli probleme, Inzko pa je povedal, da je v Sloveniji aktivnih več kot 700 avstrijskih podjetij in da prihaja več kot 25 odstotkov tujih investicij prav iz te države. Čudeža od takšnega obiska sicer ni pričakovati, izmenjava koristnih informacij in potrditev dobrih obmejnih odnosov pa dolgoročno lahko rodi sadove.

Novi direktor bolnice

Svet zavoda soboške bolnišnice je po daljših zapletih izmed šestih kandidatov, ki so izpolnjevali razpisne pogoje, imenoval za direktorja Ernesta Börca, dipl. ekonomista iz Mure. Po neuradnih informacijah ga bo potrdila tudi vlada, saj je minister za zdravstvo z njim že imel pogovor in po izjavah takrat ni bil ne za ne proti. Ker je torej novi direktor ekonomist, postane takoj aktualno vprašanje, kdo se bo zavihtel na mesto strokovnega direktorja.

Pohod madžarskih trgovcev

Madžarski trgovci očitno vidijo v Pomurju svojo priložnost. Konec prejšnjega leta so v Lendavi odprli pekarno Tihany in trgovino 100 forintov, zdaj so pa v Soboti odprli pekarno še na avtobusni postaji. Velikani, kot so Mercator, Tuš in Spar, so s svojim pohodom zaprli mnogo majhnih trgovin po mestu in vaseh, zdaj pa le-te počasi spet postajajo konkurenčne in sposobne za preživetje, čeprav je mnenje o kakovosti nekaterih izdelkov različno.

Kje bo igrala Mura?

Nogometna zveza Slovenije je ugotovila, da NK Mura nima možnosti za podelitev licence v sezoni 2005–2006. Prošnjo je zavrnila, ker Mura trenutno ne izpolnjuje ne pravnih ne finančnih kriterijev. Možna je sicer pritožba na drugostopenjskem organu NZS do konca meseca, vendar poznavalci razmer menijo, da odločitev NZS ni nobeno presenečenje, saj je Mura zabredla v veliko finančno krizo.

Dvesto let šole v Gornji Radgoni

»Takšne obletnice so za slovensko šolstvo izredno pomembne, saj so dokaz, da se je razvijalo vzporedno s šolstvom v Evropi in hkrati skrbelo za naš obstanek in kulturni ter osebnostni razvoj,« je povedal minister za šolstvo Milan Zver ob tem pomembnem jubileju v Gornji Radgoni. Ob tem je dodal, da ve, da ima šola še vedno azbestno streho, slaba okna in da se stavba na treh koncih pogreza. Sicer je znano, da so v protestantski molitnici z letnico 1535 poučevali otroke na elementarni stopnji v materinem jeziku.

Prekmurec Omar Naber

Naš zastopnik na Evrosongu Omar Naber – priimek je jordanški – izvira (po materini strani) po dedku Francu iz Sodišinec. Življenjska pot njegovega dedka bi skorajda lahko bila osnova za filmsko zgodbo. Kot nezakonskega sina ga je dala mati v rejo v Negovo, sama pa je odšla v Ameriko. Kljub zapletom se je njegova zgodba dobro iztekla, saj je imela njegova babica mehko srce in je moral oče sina Franca vseeno vzeti k sebi. Njegova mama je v Ameriki postala bogata in si je s svojim sinom, čeprav ga je videla samo ob rojstvu, na stara leta dopisovala.

Vnaprej izgubljena vojna

Z delavsko himno se je tisti majski torek popoldan v Lendavi začel protestni shod, ki ga je v podporo stavkajočim delavcem podjetja Koncept Optimum organizirala Zveza svobodnih sindikatov Slovenije za Pomurje. Delavci stavkajo že osemindeseti dan in zahtevajo zapoznelo februarso in marčevsko plačo. Lastnik tovarne Druscovich je za te plače od države prejel 120 milijonov, ki pa so se znašli v drugem žepu. Nastopil je tudi sindikalist iz Mure in državi očital mačehovsko držo ter podporo lopovom in korupciji. Država pa nič.

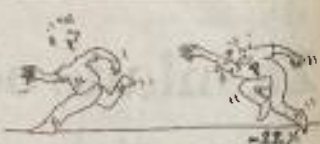
Hrvaška nagrada Kanalu 10

Hrvaško turistično združenje je na festivalu Zlata penkala, na katerem so podeljevali nagrade za najboljši objavljeni tuji tekst, televizijsko ali radijsko oddajo, podelilo nagrado tudi avtorju Štefanu Celecu s soboškega Kanala 10. V hudi konkurenci, v kateri je sodelovalo 28 novinarjev iz 28 držav (ZDA, V. Britanija, Irska, Belgija, Nizozemska, Rusija, Nemčija, Avstrija ...) so za najboljšo izbrali njegovo televizijsko reportažo, ki je nastala na križarjenju po Kvarnerskem zalivu.

Kapelska kapljica

Društvo vinogradnikov in ljubiteljev vina s Kapele je opravilo ocenjevanje vinskih vzorcev svojih članov in ugotovilo, da so lani pridelali odlično kapljico, kar dokazujejo prazni sodi v njihovih kleteh. Pod vodstvom mag. Vodovnika (mar bi se pisal Vinovnik) so ocenili skoraj sto vzorcev, od katerih jih je bilo kar 39 ocenjenih z oceno 18,1, kar pomeni, da gre za vrhunska vina. Najvišjo oceno je prejel Medveščak - Škrobarjev laški riling s Kapelskega Vrha.

Pomursko gospodarstvo šepa

Gospodarstvo naše regije se je po vseh kazalcih pomembnejših ekonomskih teorij v primerjavi s Slovenijo poslabšalo. Rast skupnih prihodkov pomurskih družb močno zaostaja za povprečno rastjo v Sloveniji. Pomurski delavec v gospodarskih družbah s svojo plačo zaostaja 22 odstotkov za slovenskim povprečjem (v obrti 8 odstotkov). Gospodarsko manj uspešne družbe so postale še slabše, slabša pa so postala tudi uspešna podjetja, saj se je njihov čisti dobiček zmanjšal za 6 odstotkov.

Tomka in Vöröš

Kakršenkoli bo razplet, zmagovalca v tej sodni pravdi ne bo, kajti že zdavnaj sta jo oba izgubila. Predsednik samoupravnih narodnostnih skupnosti György Tomka zasebno toži predsednika občinskega narodnostnega sveta občine Moravske Toplice Tiborja Vöröša zaradi žaljive obdolžitve. Tibor Vöröš pa pravi, da se bo boril proti diktaturi v krovni organizaciji prekmurskih Madžarov. Na obravnavah se zapleta s klasičnimi pravniškimi »forami« zahtevanje izločitve sodnika, neudelažba prič ...

Ministrica ostane ministrica

Ugibanja o tem, ali bo naša rojakinja iz Male Nedelje Marija Lukačič še naprej ostala ministrica za kmetijstvo, so končana, rezultat je znan. Ministrica ne bo odstopila. Njen odstop so pozvali s številnimi aferami, s katerimi pa Lukačičeva ni bila neposredno povezana: izguba dokumentacije o subvencijah v kmetijstvu, domnevne nepravilnosti pri prodaji zemlje v lasti Sklada itd. V zvezi s tem se je Marija sestala s predsednikom vlade, kjer sta ugotovila, ker ni podala odstopne izjave, da ni vzroka za odstop.

Knjiga dr. Grmiča

V Domu Matije Gubca pri Sv. Juriju ob Ščavnici so predstavili knjigo nedavno preminulega častnega občana in rojaka občine Sv. Jurij, škofa, teologa in filozofa dr. Vekoslava Grmiča. V knjigi so objavljeni njegovi poslednji spisi in govori. Med številnimi govorniki, ki so obudili spomin na velikega človeka, je bil tudi direktor Muzeja narodne osvoboditve iz Maribora, ki je Grmičevo življenjsko usodo primerjal s Kocbekovo: vsi so imeli radi, ko so ju potrebovali, a ko so svoje dosegli, so ju osamili. Predlagal je, da si ob velikih Slovencih od tukaj, Kreftih, Kocbeku in Korošcu, tudi on zasluži dostojno spominsko znamenje.

Dogodki, ki (ni)so v letu 2005

Julij

Avgust

September

Oktober

November

December

Ljutomerčani se zgražajo

KS Ljutomer je na občino poslala dopis, da zaradi slabega finančnega stanja ne bo mogla usposobiti in odpreti dotrajanega ljutomerskega kopališča, ki bi ravno letos dopolnilo trideset let. Problem v bistvu ni nov, kljub temu pa so občinski svetniki ogorčeni, kot da bi zanj zvedeli šele zdaj. Po oceni sveta krajevnega KS bi za obnovo kopališča potrebovali okrog 100 milijonov tolarjev. Seveda bi o tem morali razpravljati pravočasno. Zdaj je prepozno in kopališče bo to sezono zaprto, iščejo pa avtobusnega prevoznika, ki bi kopalce vozil v biotermalno kopališče v Moravcih pri M. Nedelji.

Prleki premagali Prekmurce

Pri brodu v Krogu in na drugi strani v Vučji vas je bilo enajsto srečanje Prekmurcev in Prlekov, ki vedno doseže vrhunec ob vlečenju vrvi. Lansko leto, ob desetletnici srečanj, je bil rezultat dokaj miraljubljen - 5 : 5. Na vsaki strani Mure je v ekipi 25 tekmovalcev, od katerih vsak tehta od 100 do 150 kg. Tako je letos 3,3 tone Prlekov potegnili v Muro Prekmurce, ki so skupaj tehtali »le« dobro 3 tone. Prijetne zabave in druženja se je udeležilo več kot 3000 gledalcev, ki so uživali ob drugih igrah in dobri gostinski ponudbi.

Železna maša v Martinju

Sedemdeset let duhovništva je jubilej, katerega v Pomurju praznujemo prvič, saj ni znano, da bi še kdo od duhovnikov v tej regiji kdaj praznoval tako visok jubilej. V rimskokatoliški cerkvi je ta jubilej znan kot železna maša. Tako nekako je povedal pomožni škof dr. Jože Smej ob pomembni obletnici, ko je bil leta 1935 danes triindevetdesetletni Ivan Camplin posvečen v duhovnika. Prijubljeni duhovnik je izredno razgledan. Urejal je Novine, pisal pesmi, zgodbe, potopise ipd. Pred leti je izdal avtobiografijo Mojih 90 let. Sedaj živi v Martinju in prav v tamkajšnji kapelici je bila prva od štirih slovesnosti, ki jih bodo pripravili v Pomurju in Porabju.

Okrepljen NK Dobrovnik

Znani pomurski trener Tomi Toth, ki je svoje sposobnosti dokazal že pri Nafti, je zdaj dosegel cilj tudi s svojo četico dobrovniških nogometašev, saj so se uspeli uvrstiti v 1. MNL. Tomi Toth računa, da bo z resnejšim pristopom, z delom z mladimi in boljše organiziranostjo tudi v višji ligi dosegel dobre rezultate in se uvrstil v gornjo polovico lestvice. To si Dobrovnik s 50-letno nogometno tradicijo zasluži.

V turizmu optimisti

V Skupnosti slovenskih naravnih zdravilišč ugotavljajo, da se je število prenočitev v prvih sedmih mesecih povečalo za slab odstotek. Po zbranih podatkih pa se je to število v Pomurju ravno za toliko zmanjšalo. Pravijo, da predvsem zaradi vremena in obnove hotelov. Kljub vsemu pričakujejo, da bo jesen uspešnejša, saj so obnove v Radencih in Banovcih končane in obstaja realna možnost, da bo letošnja sezona rekordna in da bodo lanski rekord, 900.000 prenočitev, letos presegle. Med turisti še vedno prevladujejo Avstrijci in Nemci, povečuje pa se število gostov iz V. Britanije, Hrvaške in Madžarske.

Narava pokazala zobe

Narastle meteorne vode in deževje so dvignili gladino Mure in prebivalcem Pomurja vzeli veliko spanca, predvsem v spodnjem toku reke. V Moravskih Toplicah je zalilo kar nekaj kleti, poplavljeni so bili cesti v Tešanovcih in Prosenjakovcih, dve tretjini Žižkov je bilo pod vodo, v Grabonošu se je sprožil zemeljski plaz, škoda na cestah v občini Razkrižje, na Goriškem se borijo s hudourniki in plazovi ... Iz zanesljivih virov se je zvedelo, da so Hrvati dvakrat s čolni prišli na našo stran, da bi prebili nasip, ker jim tam voda zaliva polja. Dejanje so prijaviли policiji, vendar so tam rekli, da za takšno posredovanje nimajo pristojnosti. Domačini so nastali položaj morali rešiti sami.

Nore krave

Iz medijev se je zvedelo, da je bil pri pet let stari kravi, rojeni v SV Sloveniji in zaklani v Gradcu, sum bolezni BSE. O tem so ustrezni avstrijski organi seznanili naše. Na žalost so rezultati testov pokazali, da je bil sum upravičen. Krava izhaja s kmetije Štumpfovih iz Bunčan. Leto so prodali Kmetijski zadruzi Križevci, kar si je ob strojni molži poškodovala vime. Krava nikoli ni kazala znakov kakšne bolezni. Po letu 2001, ko so v Sloveniji prvič ugotovili to bolezen, je to zdaj že šesti primer.

Naši grešniki

Komisija za preprečevanje korupcije je objavila seznam 97 slovenskih funkcionarjev, ki bi po zakonu morali predložiti podatke o svojem premoženju, pa so to »pozabili«. Komisija je županom predlagala, da kršilce iz svojih občin pozovejo k takojšnjemu odstopu. Še enkrat se spomnimo teh tovarišev, ki so doma iz naših, pomurskih logov: A. Horvat (Črenšovci), E. Teršek (G. Radgona), J. in E. Bukovec (Kobilje), T. Levačič (Lendava), M. Madjar (Rogašovci), J. Korpič (Šalovci), M. Hanžekovič (Veržej).

80 let Mure

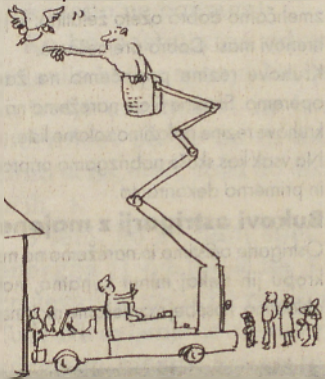
Iz skromnih začetkov, ki segajo v leto 1925, se je iz Cvetičeve šivalnice Mura razvila v največjega slovenskega proizvajalca oblačil, ki je eden največjih tudi v Evropi. Ob vseh vzponih in padcih, ki spremljajo svetovno tekstilno industrijo, se je Mura uspela razviti v hišo mode, ki še vedno izgrajuje in utrjuje modno blagovno znamko. Uvod v praznovanje je Mura začela z donacijo: Pokrajinski in študijski knjižnici je podarila 1.152 knjig in prispevala milijon tolarjev za izgradnjo Raziskovalne postaje za SV Slovenijo (pod okriljem SAZU).

So že tu

Tisti četrtek dopoldne so bila vrata trgovine Zmaj v Lendavi zaprta, na vratih pa ni bilo obvestila, zakaj. Po stranskih poteh se je zvedelo, da je prišlo do nerešenih problemov med osmimi zaposlenimi in delodajalcem, ki prihaja z Daljnega vzhoda. Prišla je sindikalistka in začasno se je zadeva razrešila tako, da Kitajsko trgovino odprejo in v nekaj dneh - s prevajalcem - opravijo pogovor. Menda je podjetje Cesarica, d. o. o., odnos do prodajalk spremenilo že takoj po posredovanju sindikalistke.

Beo je spet doma

Napeta zgodba se je začela tistega dne, ko je hčerka Nika z mamo podarila očetu Francu Mariniču iz G. Radgone indijskega kosa. Nekaj podobnega si je že dolgo, dolgo želel. Lepa ptica je prava redkost ne samo v Sloveniji, ampak v vsej Evropi. Ne govori besed, kar cel stavek včasih izusti. Z Beom, kot so ga poimenovali, se je Franc odlično razumel vse do dneva, ko je pozabil zvečer zapreti okno in se je Beo malce podal v »lajf«. Potem je šlo v akcijo za njim najmanj pol Radgone. V začetku sta bila glavna Polona Fekonja in Branko Švagan, ki sta v

iskanje vključila še radio Murski val. Tako okrepljeni so bili še bolj prepričani o uspehu. Ugotovili so, da si je Beo začasni domek izbral na Šlebingerjevem in Simoničevem bregu. Franc mu je vsako jutro žvižgal franc melodijo, kar je bilo osamljenemu Beu všeč, saj se je začel odzivati. Očitno se mu je stajalo po domači kletki, ker je moral zdaj prenočevati v kakšnem žlebu visoko nad glavami priložnostnih lovcev in zasledovalcev. Problem je razrešil dobrodušni podjetnik in dokazano ljubitelj drobnih živali Sašo Fekonja, ki je posodil dvigalo s košaro, da ga je Branko po več ukanah lahko ujel in vrnil pod domači krov v naročje vzradočene družine.

Predsednik bo Palatin

Soboško okrožno sodišče, ki je že od marca brez predsednika, ga bo vsak čas očitno dobilo. Imenovanje se je nekaj časa zapletalo in dajalo vtis, da se je vmešavala politika, saj je sodni svet kot najprimernejšega predlagal Branka Palatina, vendar je minister Šturm pri imenovanju okleval. V »igri« so bili še sodniki Jožef Časar, Kristina Šooš Trajbarič in Dezider Novak, ki je pozneje kandidaturu umaknil. Sodni svet je pretehtal vse argumente in upa, da predlog pri ministru ne bo naletel na gluha ušesa. Pravijo, da je Palatin kakovosten in delaven sodnik.

Bolnišnica privarčevala

Bolnišnica je imela lani 124 milijonov tolarjev izgube, ki se je večala še v tem letu. V zadnjih mesecih se je izguba zmanjšala, direktor Ernest Birc pa celo napoveduje, da bi se do konca leta izkopal iz rdečih števil, predvsem na račun boljše organizacije dela, smotrnejše porabe toplote in elektrike, skrbnega trošenja materialov in zdravil, nikar pa ne račun bolnikov. V desetih letih je bilo bolnišnici darovanih 211 milijonov tolarjev, polovico tega za porodnišnico.

Hrvaške ribe

V gramoznico pri Petišovcih so hrvaški ribiči spustili večjo količino rib in okrog gramoznice izobesili napis v hrvaškem jeziku, da je ribolov do 4. novembra prepovedan. Seveda so vse to naredili, kot da bi bilo to njihov teren, čeprav dejanske razmejitve še ni bilo. Hrvati si vsak dan upajo več, pravijo lendavski ribiči, kar je sicer normalno, saj naši organi vse to mirno gledajo. Tovarnjak z napisom Ribolovno društvo Daruvar je mirno prečkal mejo ob spremstvu še štirih avtomobilov. Na naši carini jih nihče ni vprašal, kam gredo, ali imajo papirje, ali imajo kakšno dovoljenje, ali naša veterinarska inšpekcija kaj ve. Nič! Potem se pa čudimo, zakaj od Hotize do Savudrije ...

Titanovo Grabljanje

Vsestranski profesor Evgen Titan je k svojim dosežkom dodal še knjigo pesmi, aforizmov in misli, ki jo je posvetil svojim najdražjim. Poimenoval jo je Grabljanje. »V pričujoči knjižici je izbrano nekaj nagrabljenega s prostranega strnišča misli in dejavnosti, ubrano in strnjeno ob zobovje, vendar pravokotno na smer vleke, hoje, potovanja,« je med drugim v spremni besedi zapisal avtor, ki vidi vzornika v Vilku Novaku.

Milici še vedno sodijo

Milica Makoter je bila na prvostopenjskem sodišču lani 13. decembra obsojena na 30 let zapor, ker je napeljevala k umoru svojega moža, zaradi bombnega napada na policijsko postajo in raketnega napada na hišo svaka Jožeta. Sojenje se po pritožbi na sodbo nadaljuje na višjem sodišču, ki je že prej ugotovilo, da se primer predolgo vleče, in je Milico že drugič spustilo iz pripora. Na zaslišanju se priče ne morejo spomniti ali nočejo odgovoriti. Tako so Milico spet poslali domov na Cven. Nadaljevalo se bo prihodnje leto, ko naj bi predložili ključni dokaz Milicih grehov.

Praznik s pogledi

Odločitve Državnega zbora, da bo postal državni praznik tudi 17. avgust, dan, ko je bilo Prekmurje priključeno Sloveniji, je sprožil odmeve in - seveda različne poglede. Za Slovence tukaj je bil to vsekakor velik dan, saj so bili do takrat kakšnih tisoč let ločeni od matičnega naroda. Za Madžare tukaj pa je to žalosten dan, saj je (kot pravijo) južnoslovanska vojska (12. VIII. 1919) zasedla del Železne in Zalske župnije in jih tako po kakšnih tisoč letih ločila od matičnega naroda.

Prva bioplinarna

Minister Podobnik, predsednik uprave KG Rakičan Blaž Miklavčič in direktor Ekoteha Majaz Durič so položili temeljni kamen za gradnjo prve bioplinarne v Pomurju, ki bo vredna 1,6 milijarde tolarjev. Z njo bodo pridobivali toplo in električno energijo pa še odlično gnojilo. Bioplinarna Nemščak - ekološke odpadke bodo spreminjali v energijo, pa še emisija CO₂ se bo letno zmanjšala za devet ton letno - naj bi začela proizvajati »zeleno« energijo že prihodnje pomlad. Držimo pesti, da bo res tako.

Družinska tragedija II.

V Vratji vasi blizu avstrijske meje in mejnega prehoda Trate se je zgodila huda družinska tragedija. Mož, upokojeni zidar (61 let), je s kuhinjskim nožem umoril partnerko (54), nato si je prerezal grlo in povrh še spil kislino. Veljala sta za dobra, neproblematična in prijazna človeka, ki sta rada pomagala tudi drugim. Dom sta, s težkim delom, ustvarila skupaj. Podoben primer se je pred slabimi petimi meseci zgodil v Godemarcih pri Mali Nedelji. Menda je bil v obeh primerih motiv ljubosumje.

Naj športnika

Podjetje za informiranje je razglasilo v dvorani soboškega gradu športnika in športnico Pomurja v letu 2005. Razglasitev laskavega naslova so s kulturno-glasbenim programom obogatili tudi poslanci državnega zbora Geza Džuban s trobento, direktor pomurske policije Aleksander Jevšek s kitaro in podjetnik Mirko Hanžekovič s harmoniko. Zdaj pa glavno: član Strelske družine Turnišče Robi Markoja, sicer evropski prvak v streljanju s samostrelom, je bil izbran v moški konkurenci, Marika Kardinar pa se je s tem naslovom okitila že trinajstič.

Poslančevo slovo

Jože Ficko se je pridružil pomurskim poslancem lani, 16. decembra, zdaj, po slabem letu nadomeščanja, pa je moral poslanski sedež vrniti Francu Pukšiču, ki se je poskušal v uradu vlade za Slovence po svetu. Tam se mu vsi načrti niso izšli - očitno pri svojem šefu stranke Janezu Janši ne velja toliko, kot je računal -, zato se je skorajda protestno vrnil tja, kamor je bil izvoljen. Ficko pravi, da če bi vedel za takšen razplet, se v takšno avanturo ne bi spustil.

Apače občina

Vlada je proučila 33 predlogov poslancev za nove občine. V teh predlogih so se znašle tudi tri pomurske kandidatke: Apače, Bogojna in Mala Nedelja. Vlada je ugotovila, da kriterijem ustrezajo in zakonsko izpolnjujejo pogoje edino Apače. Predvidoma aprila prihodnje leto bo državni zbor razpravljal in odločal o tej zadevi, nato pa pridejo na vrsto še druge formalnosti.

Kuhar z medaljama

Vodja kuhinje v hotelu Ajda v Moravskih Toplicah Daniel Kozar se je s petega svetovnega tekmovanja v kulinariki Salon culinnaire Mondial 05, ki je bilo v Baslu v Švici, vrnil z dvema srebrnima kolajnama. Zmagala je ekipa iz Singapurja, našo ekipo pa je vodil Matija Pozderec, ravno tako Prekmurec, na začasnem delu v Ljubljani. Ekipa je sodelovala v dveh disciplinah: kuhanju menija za 110 oseb in disciplini hladne jedi - plošča za osem ljudi.

Dogodki so tokrat izbrani na izredno zahtevo koalicijskih strank, opozicije in nekega Lojzeta z ilegalnim imenom Lujzek. Vse, kar je tukaj zapisano, je resnično in je bilo zabeleženo v Vestniku.

pretresli svet(a) ob Muri

Spet je tisti čas v letu, ko nekatere zagrabi nakupovalna mrzlica. To lahko zadnje čase spremljamo po radiu, televiziji in tudi internetu. Celo sami smo lahko priča temu, če le stopimo v kak nakupovalni center. Čar obdarovanja je postal za nekatere resnično preveč materialen. Zadnje čase še toliko bolj »burijo duhove« novih diskontni trgovci v Sloveniji. Vseeno pa smo veseli, če nas kdo razveseli s kakšnim darilcem ali sami najdemo kaj primerne za drago osebo. Pri tehničnih napravah in še posebej računalnikih je izbira neskončna in za nepoučenega kupca zelo težka. Kaj torej kupiti in česa ne?

Praznično nakupovanje

Svet digitalnih tehnologij

S prihodom spletnih trgovin, ko nam je na voljo celotna paleta izdelkov 24 ur na dan, 7 dni v tedni, lahko kupimo praktično vse. Pri tem je zelo koristno, če poznamo vsaj osnovne značilnosti tistega, kar bi radi kupili. Kaj je nova tehnologija, kaj je trenutno najbolj aktualno, kaj pa je že zastarelo. Prodajalci nas kaj hitro lahko prepričajo za nakup. Vprašanje pa je, ali je to res tisto, kar bomo dolgoročno lahko s pridom uporabljali. Stvari se tako hitro spreminjajo, da je lahko naprava, če nismo pazljivi, čez leto dni že skoraj neuporabna. Poglejmo si nekaj področij.

Brezžične komunikacije prihajajo vedno bolj v ospredje. Opreme s specifikacijo 802.11b se več ne spleča kupiti, ker bo hitro prepočasna. Trenutno je aktualna oprema s črko g na koncu, ki je hitrejša. Prihaja pa še precej hitrejša oprema novega standarda s črko n na koncu, imenovana tudi Wi-Fi, ki bo imela tudi večji doseg.

Pri monitorjih in televizorjih je tehnologija katodnih cevi že skoraj preteklost. Spleča se kupiti vsaj takšen televizor, ki podpira prihajajoči standard digitalne televizije HDTV. Vse se že vrti okrog ravnih ekranov. Cene padajo zelo hitro in na izbiro imamo televizorje LCD za manjše dimenzije in plazma za večje dimenzije.

Pri shranjevanju podatkov se disket skoraj ne spomnimo več in jih tudi ne kupujemo. Mediji CD-R so

počasni tudi že vprašljivi, saj jih vse bolj izpodriva trenutni DVD±R oz. DVD±RW z nekajkrat večjo zmogljivostjo. Pričakuje pa se že tudi prihod nove generacije DVD-jev formata blu-ray ali HD DVD, ki bosta imela še večjo zmogljivost in še boljše razmerje med kapaciteto in ceno. Zelo aktualni in uporabni so tudi majhni diski flash USB. So zelo enostavni za uporabo in ponujajo precej prostora.

Za celotne računalnike velja, da se dolgoročno ne spleča kupovati zelo poceni zadeve. Ti že takoj po nakupu ne bodo zmogli nekaterih zahtevnejših opravil. Med temi je seveda tudi igranje dobrih iger. Zmanjšana bo tudi njihova čedalje pomembnejša multimedij-ska zmogljivost. Če potrebujete računalnik na poti, se spleča kupiti prenosnik. Cene jim vztrajno padajo. Če imate možnost, zapravite nekaj več za cel računalnik ali prenosnik in izberite takšnega z malo boljšimi komponentami (1 GB ram, vsaj 80 GB diska za prenosnika in 200 GB za namizni pc, grafična kartica s 128 Mb, monitor LCD in vsaj srednje hiter procesor).

Tudi digitalni fotoaparati so se zelo razvili. Tiste z manj kot 3 megapiksli lahko počasi prečrtamo. Trenutna sredina je nekje okoli 5 megapikslov, 3- do 4-kratni optični zoom in dobre nastavitve slikanja. Kdor res rad dosti fotografira, naj vzame digitalni zrcalno-refleksni fotoaparat s 6 do 8 megapiksli. Niso še prezahtevni za uporabo, ponujajo pa precej več zmogljivosti.

Predvajalniki mp3 se zadnje čase tudi množijo kot gobe po dežju. Prva lastnost, ki jo opazimo, je njihova kapaciteta. Takšnih z 256 Mb pomnilnika ali manj ne kupujte več. Spleča se kupiti tiste s kapaciteto 512 Mb ali celo 1 Gb. Če pa res poslušate na tone glasbe, je prava izbira predvajalnik z nekaj 10 Gb pomnilnika, ki vsebuje kar majhen disk.

Upam, da vam bodo nasveti iz teh nekaj kategorij izdelkov pripomogli k lažji odločitvi ob morebitnem nakupu. Včasih je koristno že vsaj zožiti izbor.

Na koncu bi vam rad zaželel le še veliko sreče, zd ravja, veselja in uspeha v prihajajočem letu.

Dr. Matej Gomboš

Z našega štedilnika

Hladen ribji bife

Smučeva rulada s špinačo: 700 g smučevega fileja, 1 limona, 150 g zml. špinachnega pireja, 1 jajce, 1 jedilno žlico pšeničnega zdroba, 3 lističe želatine, 5 cl sladke smetane, sol, poper, strok česna, 1 kuhano jajce, 1 kuhan korenček, 1/2 čebule, lovorjev list, 10 cl belega suhega vina.

Nadevana jajca z rakovo kremo: 100 g rakovih repkov, 80 g masla, 2 jedilni žlici sladke smetane, nekaj kapljic konjaka, sok 1/2 limone, sol, poper, 3 kuhana jajca.

Zelenjavni slanikovi zviti: 4 slanikovi fileji, 80 g korenja, 80 g gomolja zelene, 80 g pora, sol, poper, 1/2 limone, 2 jedilni žlici bešamela.

Prekajena skuša s hrenovo peno: 4 prekajene skušine fileje, 80 g vložnega hrena, sol, poper, ščepec sladkorja, 1 jabolko, 15 cl sladke smetane, 2 lističa želatine, solni listi, 4 rezine belega kruha – toast.

Bukovi ostrigarji z majonezo: 100 g majoneze, 10 cl kisle smetane, 1 jedilna žlica gorčice, strok česna, svež zelen peteršilj, sol, poper, 300 g bukovih ostrigarjev.

Drugo: alu folija.

Smučeva rulada s špinačo

Smučev file položimo na desko, pokrijemo s folijo in narahlo potolčemo. Začnimo ga in pokapljamo z limoninim sokom. Špinačo odtalimo v mikrovalovni pečici, dodamo namočeno in ožeto želatino, začnimo, primešamo pšenični zdrob, razžvrkljano jajce, strti česen, sladko smetano in na drobne kockice narezan korenček in kuhano jajce. Pripravljen nadev namažemo na notranjo stran fileja. File zvijemo v rulado, ki jo tesno povijemo z namaščeno alu folijo. Posebej pristavimo slan krop z dodatkom vina, začimb in na kolobarje narezano zelenjavo. Po 15-minutnem kuhanju ogenj zmanjšamo na minimum, v kopel vstavimo smučev file in zelo počasi kuhamo 20 minut. Ko je rulada kuhana, folijo odstranimo in rulado vložimo v ohlajeno juho, v kateri smo jo kuhali. Tako smučevo rulado mariniramo nekaj ur, nato jo odcedimo in poljubno narežemo. Dekoriramo s svežim peteršiljem in limono ter zelenjavo iz kopeli.

Nadevana jajca z rakovo kremo

Rakove repke skuhamo v slanem kropu, jih odcedimo in ohladimo. Kuhana jajca razpolovimo, rumenjake odstranimo in jih z vilicami dobro zmečkamo. Posebej penasto umešamo maslo, dodamo začimbe, sladko smetano, zmečkane rumenjake in drobno sesekljane rakove repke. Nekaj repkov pustimo v celem za dekoracijo. S pripravljeno maso nabrizgamo jajčne polovice, ki jih dekoriramo z rakovimi repki, peteršiljem, polnjenimi olivami, kaviarjem ipd.

Zelenjavni slanikovi zviti

Slanikove fileje začnimo. Zelenjavo narežemo na drobne palčke (velikost vžigalice). Na vsak file, na notranjo stran, nadevamo zelenjavo in nanjo razporedimo bešamel. Vse skupaj poravnamo in fileje zvijemo v zvite. Slanikove fileje položimo na namaščen pekač in jih v srednje vroči pečici pečemo 15 minut. Ohladimo jih in pred serviranjem dekoriramo.

Prekajena skuša s hrenovo peno

Jabolko olupimo in drobno naribamo. Dodamo hren, stepeno smetano in začimbe. Posebej nad soparo zmeščamo dobro ožeto želatino, ki jo prav tako dodamo hrenovi masi. Dobro premešamo. Kruhove rezine popečemo na žaru, solatne liste pa operemo. Skušine fileje narežemo na primerne rezine. Na kruhove rezine položimo solatne liste, nanje pa rezine skuše. Na vsak kos skuše nabrizgamo pripravljeno hrenovo peno in primerno dekoriramo.

Bukovi ostrigarji z majonezo

Ostrigarje očistimo in narežemo na manjše kose. V slanem kropu jih nekaj minut kuhamo, nato jih odcedimo in ohladimo. Posebej razmešamo majonezo, dodamo gorčico,

Boštjan Režonja,
kuhar
v lendavskem
hotelu Lipa

smetano, strti česen in začimbe. S pripravljenim prelivom pomešamo ohlajene ostrigarje, ki jih nekaj ur pred serviranjem postavimo v hladilnik.

Vse jedi lepo naložimo na večjo ploščo, dekoriramo z limonami, svežim peteršiljem, solatinimi listi in olivami. K ribjemu bifeju ponudimo več vrst kruha in slanega pekovskega peciva.

Fazanja krepka juha s šerijeni

1 očiščen fazan, 120 g korenja, 80 g peteršiljevega korena, 60 g gomolja zelene, 120 g svežih gob, nekaj zrn klinčkov in brinovit jagod, vejica rožmarina in timijana, lovorjev list, sol, poper, muškati orešek, šopek svežega drobnjaka, 10 cl šerija, 3 cl konjaka.

Fazana operemo in pristavimo. Dodamo začimbe in počasi kuhamo. Zelenjavo narežemo na tanke rezance, gobe na lističe. Ko se fazan skuha, ga vzamemo iz juhe in meso odlučimo od kosti in kože. Juho precedimo in vanjo vložimo narezano zelenjavo ter gobe. Kuhamo še nekaj minut, nato dodamo na lističe narezano fazanje meso, šeri in konjak. Pred serviranjem juho potresemo z drobno narezanim drobnjakom. Pa želji lahko vložimo v juho še fritatne rezance. Prav tako lahko po želji narezano zelenjavo (preden jo vložimo v juho) prepražimo na koščku masla in flambiramo s konjakom.

Puranje bedro z zelenjavo

800 g puranega bedra (zgornje bedro), 10 cl rastlinskega olja, sol, poper, mleta rdeča paprika, 80 g čebule, 250 g bučk, po ena sveža rdeča in zelena paprika, 300 g paradižnika, 10 cl belega vina, 50 g moke za podmet, zelen sesekljan peteršilj.

Puranje bedro začnimo in položimo v pomaščen pekač. Podlijemo z vodo ali juho in pečemo v srednje vroči pečici 40 minut. V vmesnem času pripravimo zelenjavo, ki jo primerno narežemo. Ko je meso že dobro pečeno, dodamo v pekač narezano zelenjavo in pečemo še dobrih 15 minut. Na koncu prilijemo vino. Ko je meso pečeno, ga vzamemo iz pekača, omako pa zgostimo s podmetom. Pred serviranjem meso narežemo na rezine ter postrežemo s pečeno zelenjavo in poljubno prilogo.

Zapečen krompir s porom

400 g krompirja, 5 cl rastlinskega olja, 20 g masla, 300 g pora, sol, poper, kumina. Krompir narežemo na krlje in v slanem kropu skuhamo do polovice. Por narežemo na 1 cm debele kolobarje in ga na maslu nekoliko prepražimo. Dodamo ga odcejenemu krompirju, vse skupaj začnimo, stresemo v namaščen pekač in v vroči pečici zapečemo.

Vitaminska solata

1 manjša glava rdečega radiča, 200 g črne redkve, 300 g surove rdeče pese, 200 g pora, 300 g korenčka, 2 stroka česna, 20 g orehovitih jedrc, 20 g sončničnih semen, sol, poper, vinski kis, oljčno olje, šopek peteršiljevega zelenja. Zelenjavo očistimo in operemo. Radič narežemo na široke rezance. Črno redkev in rdečo peso grobo naribamo (vsako zase), redkev rahlo solimo. Por in korenje narežemo na lističe. Orehova jedrca grobo sesekljamo in prepražimo na kapljici olja. Iz kisa, olja, vode in začimb pripravimo solatni preliv.

V solatne skledje nadevamo radič, nanj pa lepo vso pripravljeno zelenjavo, vsako vrsto posebej. Solato prelujemo s pripravljenim prelivom in potresemo z orehi in sončničnimi semeni.

Gratinirane čokoladne palačinke z marelicami

Za palačinke: 2 jajci, 60 g sladkorja, 160 g moke, 100 g kakava, 20 g zmeščane čokolade, 50 cl mleka. Preliv I: 4 rumenjaki, 40 g sladkorja, 20 cl sladke smetane, 3 cl breskovega žganja (nad soparo). Preliv II: 150 g suhih marelic, 30 cl mareličnega soka, 5 g škrobne moke, 30 g sladkorja. Drugo: olje za peko palačink.

Dekoracija: sladkor v prahu, sveži melisni listi. Iz sestavin za palačinke naredimo čokoladno maso. Spečemo palačinke in jih zvijemo. Pripravimo si preliv I: suhe marelice narežemo na koščke. Marelični sok pristavimo, ga sladkamo in ko zavre, ga zgostimo s podmetom iz škrobne moke. V ta preliv stresemo narezane marelice in pustimo marinirati. Posebej pripravimo preliv II: nad soparo stepemo rumenjake in sladkor v gosto peno. Dodamo breskovo žganje. Peno odstavimo in poslopoma primešamo stepeno sladko smetano.

Na krožnike naložimo zvite čokoladne palačinke (po želji jih lahko narežemo na široke, poševne rezine) in jih prelujemo s prelivom II in oblijemo s prelivom I. Takoj še vroče postrežemo, ker se drugače preliv, ki smo ga stepali nad soparo, sesede.

Tatjana Drexler

»Kaj pomaga ljubo zdravje, ko pa drugo vse narobe gre!«

Tako je odvrnil cesar že Martinu Krpanu, ko ga je ta po prihodu na Dunaj takoj v pozdravu vljudo pohvalil, da se mu na licu vidi, kako zdrav je še vedno. In danes ni nič drugače.

Pri razmišljanju o kakovosti življenja v starosti ne moremo mimo neprecenljive vrednosti zdravja in materialne preskrbljenosti. Če ni zdravja, če ni materialne preskrbljenosti, se pojavita pomanjkanje in onemoglost, oboje pa je tako telesna kot duševna zadeva. Za telesno in duševno razsežnost pa ima seveda človek skupno z vsemi drugimi živimi bitji, zlasti z višje razvitimi sesalci. In če bi držalo to, da sta zdravje in materialno udobje pogoj za kakovostno staranje, bi žal človekovo življenje postalo brez vrednosti, ko mu odpove zdravje ali zaide v materialne težave. Bolezen je pač redna spremljevalka človeka od spočetja do smrti, v starosti zdravje še posebej rado odpove, materialno pomanjkanje pa je spremljalo večino ljudi vso zgodovino do današnje družbe obilja in še danes velik del človeštva strada, pa njihovo življenje in življenje vseh drugih skozi zgodovino z enako usodo nikoli ni bilo in ni brez vrednosti

in smisla. Bolezni in pomanjkanja je torej prejšli slej v večji ali manjši meri deležna velika večina ljudi. Določati vrednost ljudi in njihovega življenja po njihovem zdravju in imetju bi ne bil nič manjši razisem, kakor je tisti, ki to določa po barvi kože ali narodnosti.

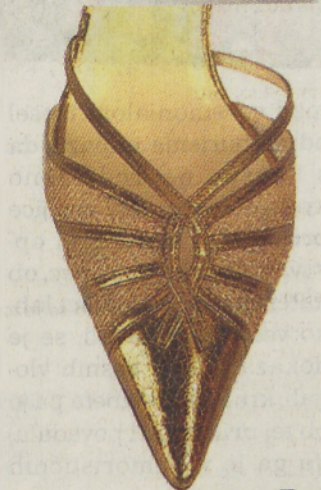
Kakšno stališče torej lahko zavzamemo do človekovega staranja, do starosti in njene kakovosti, če upoštevamo dejstvo, da lahko človek oboli ali pride v materialno pomanjkanje? Človek ima poleg telesne in duševne razsežnosti, ki so mu skupne z drugimi živimi bitji, še druge višje razsežnosti, ki so značilne samo zanj in ga šele delajo človeka. Omenila bom dve, ki se mi

za to razmišljanje zdita pomembni, in sicer skrb za ohranjanje in krepitev medčloveških odnosov z različnimi ljudmi in skrb za to, da se človek na starost zaveda vrednosti in smisla preteklosti, sedanjosti in prihodnosti svojega življenja.

Kakšno vrednost in smisel ima življenje v starosti, je za naslednji dve generaciji v rokah današnje tretje generacije. Je to živ in svetel vzgled, ki ga lahko posreduje srednji in mlajši ali pa obratno. Kadar stari nočejo biti stari in svojo starost in vse, kar prinaša, odklanjajo, se pojavi to, kar se nam danes velikokrat že dogaja, namreč odiranje starih izpred oči na rob družbe. Naj končam to razmišljanje s prvim in najpomembnejšim korakom, ki ga je treba narediti, da bo starost smiselna in lepa, da jo bomo lepo živeli in bomo priljubljeni med mladimi. Sprejmimo to, da se staramo. Sprejmimo svojo starost z vsemi tegobami vred. Enostavno »bodimo« z drugim človekom v obojestranskem učnem odnosu, v komunikaciji, ne trdimo se, »meti« moč nad njim, da bi ga oblikovali po svoji podobi. Ljudi moramo imeti radi, uporabljati pa stvari, ne ljudi.

Besede
mode

Odštevanje do polnoči

Deset, devet, osem ... in ena, tako se konča vsa letošnja odštevanje prav na zadnji dan v letu.

Nekateri veselo odštevajo vsako leto znova in si želimo nove sreče in uspehov, drugi silvestrski večer srečno prespijo. Mnogi na ta dan delajo in se sploh ne sprašujejo o prostih dnevih. Navade in potrebe so različne.

Pepelkin čevlji

Nihče ne ve natančno, kakšen je bil Pepelkin čevljec, a vsa njegova mistika je v naši glavi že od otroških let. Tudi novoletna zgodba je lahko sestavljena iz bistvenih elementov, ki bodo še dolgo ostali v našem spominu. Čevlji je ponavadi pika na i, ki prva odpade, ko pridemo po najdaljši noči v letu domov. Pogled nanj naslednjega dne je lahko poln novih doživetij in pričakovanj.

Žametni sandali

Nasprotja se privlačijo in tudi v najdaljši noči to lahko

s pridom izkoristimo. Moda je sproščena in igriva kljub elegantni črni, zlati, barvi fuksije in zeleni, ki zlati. K dokaj klasični mali črni oblekici si lahko obujemo neklasične sandale iz toplega žameta. Ti sandali nas na pisanih petah gotovo ne bodo greti, a za poglede ne moremo biti prepričani ...

Zlata rozeta

Zima tokrat ni popolnoma bela, zato se ni bati, da si uničimo zlate čevlje s stopinjo po snegu. Če iščemo čevlje v zadnjem trenutku in še ne vemo točno, kaj bomo sploh oblekli za poseben trenutek, si izberimo take, ki so nam zares všeč. Ženske smo nepredvidljive in včasih nas k posebnemu videzu spodbudi par zalozenih rokavic ali na petsto delov zložen šal. Nikar ne oklevajmo in si zapomnimo, da dobra ideja vedno premaga strah. Vodilo lahko ostane tudi za druge priložnosti v novem letu.

Tatjana Kalamar
Morales

Na
lekarniški
tehnici

Navaden prehlad je splet virusnih okužb gornjih dihalnih poti. Čeprav se pozdravi tudi brez zdravil, se mnogo ljudi odloči za nakup zdravil v prosti prodaji za odpravo prehladnih simptomov. Nekateri sestavine zdravil zoper prehlad lahko motijo zdravljenje z zdravili, ki jih bolnik sicer jemlje. Včasih so posledice hude. Zato je pri izbiri ustreznega zdravila proti prehladu treba upoštevati tudi zdravilsko anamnezo.

Katera dejstva je treba upoštevati?

Starost

Ta vpliva tako na izbor zdravil proti prehladu kot na morebitno napotitev bolnika k zdravniku. Otroci so občutljivejši za okužbe gornjih dihalnih poti kot odrasli.

Trajanje

Simptomi se lahko pojavijo naenkrat ali se pojavljajo postopno več ur. Prvo je običajno res pri gripi, drugo pa pri prehladu. Ugotovitev je seveda splošna in ne velja v vseh primerih. Simptomi navadnega prehlada običajno trajajo od 7 do 14 dni. Nekateri, denimo kašelj, pa nas lahko pestijo tudi še potem, ko je najhujše pri prehladu že mino.

Prehlad in gripa

Simptomi

Izcejanje iz nosu ali zamašen nos. Večina bolnikov izkusi izcejanje iz nosu (rinoreja). Izcedek je najprej bistra vodena tekočina, pozneje pa je gostejša in židka - včasih tudi gnojna - sluz. Nos se zamaši, ker se nosne žilice razširijo in nosna sluznica oteče. Poleg tega pa se nosni prehodni zapolnijo z večjo količino nastale sluzi.

Nahod poleti. Značilni znaki zanj so smrkvav nos, kihanje in srbeče solzne oči. Najbrž so posledica alergičnega nahoda.

Kihanje ali kašljanje. Kihanje se pojavi, ker se nosni prehodni vzdraženi in zamašeni. Vzdraženo žrelo pa lahko povzroči suh in dražeč kašelj. Tudi vzdraženi sapnici lahko povzroči kašelj.

Bolečine ali glavobol. Vneti in zamašeni nosni prehodni in sinusi lahko povzročijo glavobol. Nepopustljiv ali vedno večji glavobol v predelu čela - nad ali pod očmi - je lahko posledica vnetja obnosnih votlin (sinusitis). Oboleli za gripo pogosto tožijo zaradi bolečin v mišicah in sklepih. Te so pogostejše pri gripi kot pri navadnem prehladu.

Vročina. Prehlajeni ljudje pogosto tožijo, da jim je vroče, a običajno nimajo zvišane temperature. Vročina prej kaže na gripo kot prehlad.

Boleče žrelo. Žrelo je pri prehladu pogosto suho in boleče. Največkrat je to prvi znak, da smo prehlajeni.

Boleče uho. Boleče uho je običajen zaplet, posebno še pri otrocih. Nosni katar lahko blokira uho. To se zgodi, če se zamaši evstahijeva cev, ki povezuje srednje uho z nosno votlino. V normalnih okoliščinah je srednje uho zračen prostor. Ko pa je prehod do njega prekinjen, ga ne moremo več »čistiti« s požiranjem in se zato počutimo neprijetno in kot oglušeli. Neugoden položaj se ponavadi razreši sam, dekonjestivi in inhalacije pa so lahko v pomoč. Včasih se položaj poslabša, ker se srednje uho napolni s tekočino. Ta je namreč ugodno okolje za razvoj bakterijske okužbe. Če pride do sekundarne okužbe, uho postane boleče. Okužba se imenuje otitis media in običajno zahteva zdravljenje z antibiotiki.

Najpovzamemo. Zaradi neprijetne ušesne blokade, ki je pogosta, še ni treba k zdravniku, ker težave ponavadi minejo same. Napotitev k zdravniku pa zahteva zelo boleče uho.

Bolečina v predelu obraza ali čela. Takšna bolečina kaže na vnetje sinusov (sinusitis). Sinusi so z zrakom napolnjene votline v kosteh ob nosu in nad očmi. Pri prehladu se lahko njihova sluznica vname in oteče. Izločki kapljajo v nosno votlino. Če je prehod vanjo zaprt, izcedek zastane v sinusu in omogoči bakterijsko okužbo. Če do nje v resnici pride, se v predelu sinusov pojavi vztrajna bolečina. Najpogostejše se okužijo sinusi obnosnih votlin. Če se okužijo sinusi votlin nad očmi, se pojavi glavobol v predelu čela. Ta se značilno okrepi, če se bolnik uleže ali prikloni ali potrkaja po čelu.

Gripa. Razlikovanje med prehladom in gripo je potrebno pri bolj ogroženih bolnikih, ker je od tega odvisno, ali naj se napotijo k zdravniku. Za gripo gre najbrž, če je:

- telesna temperatura 38 °C ali več,
- telesna temperatura pri starejših osebah 37,5 °C ali več,
- navzoč najmanj en respiratorni znak (kašelj, boleče žrelo, zamašen ali smrkvav nos),
- navzoč najmanj en nerespiratorni simptom (glavobol, slabo počutje, mišična bolečina, potenje ali mrzlica, izčrpanost).

Gripa se pogosto začne nenadno s potenjem in mrzlico, bolečinami v mišicah in sklepih, suhim bolečim žrelom, kašljem in visoko temperaturo. Včasih bolnika priklene na posteljo in mu prepreči opravljati vsakdanje dejavnosti. Ko simptomi popustijo, ponavadi sledi obdobje splošne oslabelosti in slabega počutja. Suh kašelj lahko traja še nekaj časa.

Resnična gripa je sorazmerno redka v primerjavi z velikim številom gripi podobnih okužb. Gripa je običajno manj prijetna, vendar se obe ponavadi da preboleti brez zdravniške pomoči.

Gripa se lahko zaplete s sekundarno okužbo pljuč (pnevmonija). Zapleti so pogostejši pri zelo mladih in zelo starih ljudeh, prav tako pa pri tistih z obstoječo srčno ali pljučno boleznijo (kronični bronhitis). Alarmni znaki so hud ali produktivni kašelj, vztrajna visoka temperatura, bolečina v prsih in delirij.

Astma. Virusne okužbe dihal lahko izzovejo astmatični napad. Večina bolnikov z astmo že ve, kako zvečati odmerjanje zdravil proti astmi, da se poslabšanje prepreči. Če ti ukrepi ne zadoščajo, je treba stopiti k zdravniku.

Druge bolezni

Ljudje s kroničnim bronhitisom naj poiščejo pomoč pri zdravniku, če so močno prehlajeni ali jih pesti gripi podobna okužba, ker se nanju pogosto naveže sekundarna bakterijska okužba dihal. Bolniki s srčno boleznijo, visokim krvnim tlakom in sladkorno boleznijo naj bodo pozorni pri izbiri zdravil, ker se nekatera ne skladajo z njihovim bolezenskim položajem.

Druge zdravila

Razumno je, da bolnik preveri skladnost zdravil, ki jih že jemlje, s tistimi, ki jih želi uporabiti zoper prehlad. Neželen vpliv med zdravili je namreč mogoč ne glede na to, ali so bila ta predpisana na recept ali se dobijo v prosti prodaji.

Samozdravljenje prehlada in gripe s pomočjo zdravil v prosti prodaji ponavadi zadostuje. Vsekakor pa, če ni izboljšanja niti ob uporabi pravih zdravil, je treba stopiti k zdravniku. Bolnikom se svetuje obisk pri zdravniku, če po 10 do 14 dneh zdravljenja se zmerom ni izboljšanja.

Katera dejstva naj nas napotijo k zdravniku?

- Boleče uho,
- bolečina v predelu obraza ali čela,
- zgodnja mladost in pozna starost,
- srčna ali pljučna bolezen, denimo kronični bronhitis,
- vztrajna vročina in produktiven kašelj,
- delirij,
- bolečina v prsih
- in astma.

Janez Špringer, mag. farm.

Bioenergoterapevt Štefan Titan odgovarja

Vedno več je posameznikov, ki čutijo zgodnjo utrujenost, ta pa se čez leta stopnjuje v napetost. Ta je izražena kot nemir, strah in živčnost. Z eno besedo imenujemo ta pojav nervoza. Počasi, toda vztrajno pada takim ljudem storilnost. To pa strah pred izgubo službe, slabo psihično počutje ... Zdravstvene preiskave pa največkrat pokažejo vrednost B. P.

Posledice nezdravega spanja, kar pomeni, da spimo na geopatogeni coni, se začnejo kazati šele po nekaj letih. Tudi delujejo dolgoročno, zato jih lahko imenujemo kar nevidni vzroki našega počutja.

Prva leta spanja na škodljivih sevanjih se kažejo težave tako, da se vse pogostejše zbujamo zjutraj med eno in tretjo uro (čas največjega vpliva sevanj na organizem, ki prav v tem času upočasni življenjske funkcije). Ker je prav v tem stanju upočasnenih telesnih funkcij (nižji pulz, krvni tlak, možgani delujejo 50-odstotno, zavest in podzavest se prepletata) učinek počitka največji, se zaradi prebujanja v teh urah ne moremo učinkovito spočiti. V tem obdobju ni prav nobenih telesnih bolezenskih znakov. Zato so vsi zdravniški pregledi B. P.

Če s spanjem na takem mestu še nadaljujemo, se nam začne zniževati življenjska energija, ki je esencialna za oblikovanje odpornosti. S padanjem življenjske energije se kot posledica dvigne tudi človekova valovna dolžina, zmanjša se pa frekvenca nihanja celic. Vse skupaj ima za posledico pojavljanje vnetij, spremembo razpoloženja, povečanje utrujenosti, nervozo in padanje koncentracije.

Nadaljnje padanje življenjske energije od 100 na 65 odstotkov, dvig valovne dolžine do kritičnih 80 cm in manjšanje frekvenčnega nihanja celic ima za posledice prve, medicini vidne spremembe. Pogostejše se pojavljajo ciste, miomi, tumorji, rane, spremeni se funkcija delovanja jeter, vranice, timusa in rodil, nastajajo težave v prekrvavitvi, prihaja do težav s pljuči itd. Zanimivo je, da imajo nekateri starši zelo velike težave z dojenčki, ki nočejo spati vso noč. Skoraj zagotovo je temu vzrok nepravilna pozicija otrokovega ležišča.

Čeprav radiesteziisti in bioenergetiki s svojim delom vsakodnevno dokazujemo povezanost zadrževanja na geopatoloških conah in pojavi obolenj, je uradna medicina še vedno nezainteresirana in se v svoji vzvišenosti obrača stran in ignorira naše znanje in izsledke.

Kaj storiti, da bi se izognili tem težavam?

Najprej moramo opraviti radiestezijski pregled ležišča, kjer prebijemo kar nekaj ur dnevno. Radiestezist nam mora obvezno najti t. i. mladostno ali nevtralno cono, na katero moramo prestaviti ležišče. V večini spalnic se da najti zdravo mesto. Naj nam ne bo vodilo pri urejanju

položaja postelje estetski, ampak zdravstveni princip. Obvezno pa opozarjam, da ne nasedate prodajalcem take in drugačne opreme za preprečevanje sevanj, ker dokazano ne pomagajo!

Ko bo postelja na zdravem mestu, se bo sčasoma pojavilo boljše spanje. Ne boste se več prebujali med eno in tretjo uro zjutraj, ne boste več utrujeni in nervozni, storilnost pa se bo drastično povečala (boljša koncentracija, elan, volja do dela, šolarji se bodo bolje in lažje učili ...).

S tem, ko se nam spet začne dvigovati življenjska energija (1 odstotek na 3 dni), se bo valovna dolžina zniževala in večja bo zmožnost telesa za samozdravljenje. Tudi zdravljenje je nekajkrat učinkovitejše, če spite na zdravem mestu. Pri meni je pogoj, da človek spi na zdravem mestu, preden začnem kakršno koli zdravljenje.

Še enkrat pa opozarjam, da naj vam radiestezist najde zdravo mesto. Ne nasedajte tistim, ki bi vam pod vsakim pogojem radi le nekaj prodali. Če ste v dvomih, koga poklicati ali bi radi še drugo mnenje, me lahko vedno pokličete na (02)539 17 37. Z veseljem vam bom pomagal.

Faza vračanja v prvotno stanje traja dlje časa. Dlje ko ste spali na geopatološki coni, daljše bo obdobje rehabilitacije. Prve dni pa boste imeli tudi težave (zaradi spremembe položaja) s spanjem, ki je ponavadi nemirno. Še posebej, če ste obrnili orientacijo telesa glede na smeri neba. Nekateri potrebujejo tudi do mesec dni, da začnejo mirno spati. Po tem prehodnem obdobju pa boste začeli ugotavljati, da se zjutraj prebujate čedalje bolj spočiti in naspani.

Samo postavitev postelje na zdravo mesto pa vas ne bo pozdravilo, če imate že zdravstvene težave. Kot sem napisal že prej, pa zdravo spanje zelo pomaga pri zdravljenju in rehabilitaciji vseh vrst bolezni.

Ker se je leto že spet obrnilo in smo pred novim, želim vsem bralcem Vestnika veliko sonca, sreče, radosti, predvsem pa ogromno zdravja! Upam, da bomo še naprej tako lepo sodelovali. Končal bi pa rad z eno od svojih misli: Srce se lahko ogreje kljub mrazu, ohladi kljub vročini.

Zato odprite svoja srca in srca tistih, ki so sami, bolni in žalostni.

Naj kljub mrazu čutijo toploto vaših src!

Elton dahnil: »Da!«

Mladi par z Eltonovimi starši: očimom Fredom in mamo Shielo

Britanski pop zvezdnik Elton John (58) in njegov 43-letni partner David Furnish sta se srečno poročila. Na matičnem uradu v Windsorju, kjer sta se poročila tudi princ Charles in Camilla Parker Bowles, sta si nadela poročne prstane ob navzočnosti anonimnih prič. Prej dogovorjenima pričama, igralkama Penelope Cruz in Liz Hurley sta to vlogo odklonila, ker sta se odločila, da bosta zakonsko zvezo sklenila intimno, v miru, brez vsakega pompa.

Petega decembra je začel v Veliki Britaniji veljati zakon, po katerem lahko homoseksualni pari sklenejo civilno skupnost in na ta način pridobijo enake pravice, kot da bi bili poročeni. Tako sta zdaj kronala svojo ljubezen, ki traja že dvanaest let. Spoznala sta se pri nekem Eltonovem prijatelju na precej sproščeni hišni zabavi, organizirani ob noči čarovnic. Na to zabavo je prišel tudi

David, po poklicu ekonomist, v družbi Eltonovih prijateljev. Bil je uglajen, nekoliko sramežljiv in ga je Elton hitro opazil. Ob slovesu v zgodnjih jutranjih urah ga je zaprosil za telefonsko številko, hkrati pa ga še isti dan povabil na večerjo. Po treh mesecih sta začela živeti skupaj in kmalu tega nista več prikrivala pred javnostjo.

»Vedno sem bil v družbi raznih tipov, ki so me hoteli finančno izkoristiti. David je bil drugačen. Ta priložnost ti ne sme uiti, sem si rekel,« se zdaj spominja njunih začetkov Elton John. Neka ameriška TV-postaja mu je za snemanje poroke ponudila deset milijonov dolarjev, vendar je tudi to ponudbo odklonil. Kje bosta preživela medene tedne, se še ne ve, vendar to ne predstavlja kakšnega posebnega problema. Elton ima hiše na atraktivnih krajih po vsem svetu.

Dolga pot do naziva »sir«

»Dolga je pot od Peckhama do Buckinghamske palače, vendar je bila fantastična in ne bi je rad zamudil, če bi jo moral še enkrat prehoditi,« je ponosno povedal 65-letni britanski igralec David Jason, ko je v začetku tega meseca s kraljičino gardo poziral pred Buckinghamsko palačo, kakšne pol ure po tem, ko ga je britanska kraljica Elizabeta razglasila za viteza. Britanski igralec je postal slaven z vlogo Del Boya v TV-nadaljevanki Samo konji in norci, ki smo jo pred dobrimi desetimi leti gledali tudi pri nas in jo ravnokar ponavljajo na hrvaški TV. V klasični »dnevni obleki« s polcilindrom v roki, kot narekuje protokol, je sin čistilke in očeta nosača na tržnici pokleknil pred kraljico, ki mu je položila na rame meč in nadela prstan. Pozneje priznal, da se je

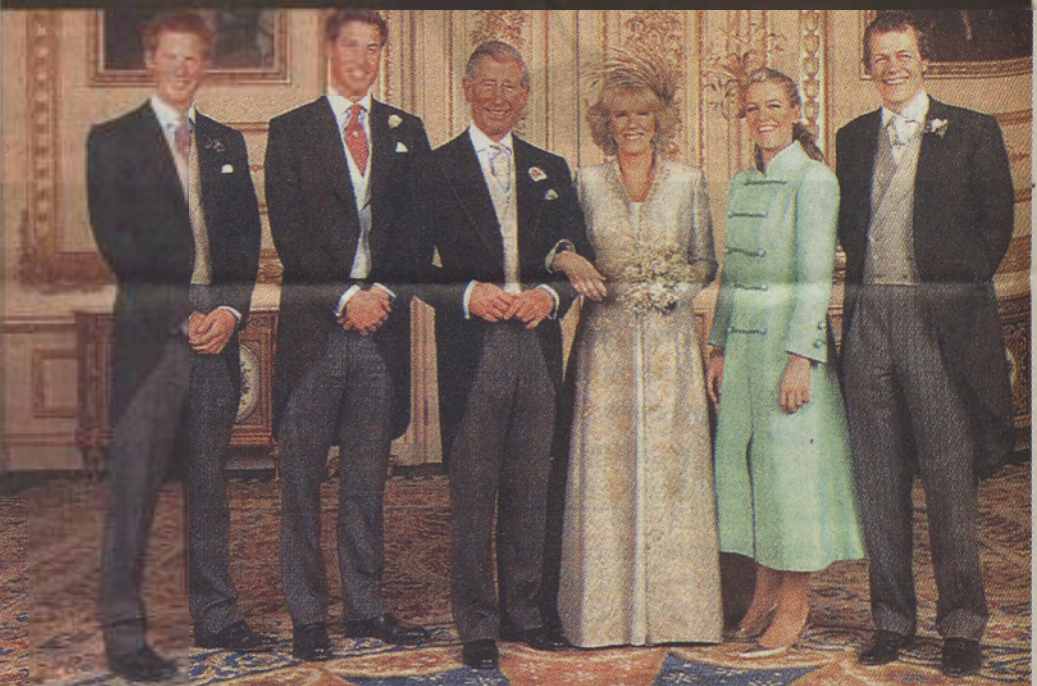

med ceremonialom tresel od razburjenja in pazil, da s kakšno nepredvideno kretnjo nebi zmotil kraljice pri njenem slovesnem oparilu. Enkrat en igralec, ob katerem so se gledalci lahko ves čas zabavali, se je dokazal tudi v resnih vlogah, kraljica Elizabeta pa je ob tej priložnosti povedala, da ga je v humorističnih

nadaljevanjih, ki so še danes zabavne in aktualne, tudi sama rada gledala.

Letošnji mesec december je za sira Davida Jasona še kako pomemben, saj se je dan pred razglasitvijo za viteza poročil z dvajset let mlajšo producentko Gill Hinchcliffe, s katero živi skupaj že od leta 1995, ko mu je za rakom umrla soproga Myfanwy Talog.

Božična čestitka

Fotografija s poroke kot osnova božične čestitke. On in ona in njuni otroci.

Princ Charles in lady Camilla sta letos kot božično čestitko pošiljala fotografijo s poroke, na kateri so ob njiju tudi njuni otroci – Charlesova William in Harry in njena Laura in Tom. Prejšnja leto je Charles pošiljal svojo fotografijo s sinovoma, zdaj pa se mu

je družina kar povečala. Med tem ko čestitke pošiljajo k izbranim podnikom po vsej Britaniji in celem nekdanjem združenem kraljestvu, so se na prinčevovo družino spomnili v New Yorku manj slovesno. V znani blagovni hiši Barney's so postavili božične

jaslice s kraljevsko družino v kopalnici. Scena je takšna: princ Charles leži v kadi, poleg njega stoji Camilla, en sin sedi na stanišniški školjki, drugi pa na kadi. Torej nič kaj kraljevski prizor, za katerega trgovci sicer pričakujejo, da bo vžgal.

Poroka lepotice in zveri

Čeprav se poigrava s satanizmom, sadomazohizmom in simboli nacizma, je bil tokrat ameriški roker Marilyn Manson s svojim videzom še kar sprejemljiv. Vsaj tako so ga ocenili tisti, ki so bili na njegovi poroki s plesalko, manekenko in striptizeto Dito von Teese. Poročila sta se v začetku meseca v irskem mestecu Kilsheelanu. On je bil oblečen v črn smoking, ki mu ga je za to priložnost kreiral John Galian, na glavi je nosil klobuk Stephena Jonesa, na obrazu pa mu je sijal srečen smehljaj, ki je za njegov imidž, ki ga prodaja svojim poslušalcem, skoraj nekaj nezaslišanega. Za videz Dite je poskrbela oblikovalka Vivienne Westwood. Marilyn Manson je umetniško ime Briana Warnerja in je skovanka iz imena znane pokojne filmske igralkice in priimka vodje sekte ter množičnega morilca Charlesa Mansona. Mladoporočenca sta se spoznala pred slabimi petimi leti na zabavi ob praznovanju njegovega rojstnega dne. Manson se je zaljubil in še isti dan zapustil igralko Rose McGowan. Mansonovi nastopi temeljijo na krvi, okultizmu in strahu, zato vzbujajo pri nekaterih gledalcih odpor, večkrat pa mora svoje koncerte odpovedati zaradi nasprotovanj in protestov različnih skupin in združenj.

Dekle meseca

Za mesec december smo izbrali Poljakinjo, Edito Kochenovsko. Rada ima zimske športe, izlete v naravo in rada gleda avanturistične filme. Ni nam uspelo zvedeti, ali je poročena, vemo pa, da sanja o leseni hišici nekje ob jezeru. Fantje, bralci Pěna, če ste lastniki takšne bajte, potem že imate nekaj možnosti, da jo boste peljali v kino ali šli z njo na sprehod v naravo.

A photograph of a small, dark wooden boat with a thatched roof, floating on a body of water. The boat is positioned near a shoreline with trees and a small building in the background.

[illegible]

1. nagrada: vozovnica za Vestnikov vlak 2006
2. in 3. nagrada: kuharska knjiga Lahko jem
- 4., 5. in 6. nagrada:
nedeljska radijska čestitka na Murskem valu
- 7., 8. in 9. nagrada: knjiga Vanekovi zbrani vici

Rešitev: _____

Ime in priimek: _____

Naslov: _____

Karel Kuhar iz Čepinec

Poslovil se je od pošarske torbe

Kako ga ne bi poznal, ko pa sem ga lahko pogosto srečeval na poti po raznih krajih na Goričkem! Bil je najzanesljivejši informator, če sem povprašal, kje je kdo doma. Poštarji pač vedo za vsako hišo. Žal je oktobra letos prišel trenutek, ko se je moral posloviti od pošarske torbe in se pridružiti upokojencem.

Že kot otrok si je začel služiti svoj kruh

Bil je vesel, ko sem ga pred dnevi obiskal na njegovem domu v Čepincih. Povabil me je v toplo kuhinjo in prinesel na mizo domačo kapljico, žena Angela pa je ponudila značilno goričko šunko. Kako je novinarjem dobro, boste rekli. V takšnih primerih je to seveda res, velikokrat pa nas spremljajo tudi težave, stiske ... Pa pustimo zdaj to, kajti zanima nas predvsem Karlova življenjska pot.

»Rodil sem se pred dobri dvainšestdesetimi leti na manjši kmetiji v Trdkovi. Ko mi je bilo pet let, sem izgubil očeta. V 6. ali 7.

razredu osnovne šole pa sem si moral iti služiti kruh na eno od bogatejših kmetij v Matjaševce. Skrbel sem za krave in konje ter delal vse drugo, kar so mi naročili. Bilo mi je težko, tako da sem vzdržal le nekaj mesecev, nato pa sta me sprejela na svoj doma dva starejša domačina v Nemčavcih. Bila sta dobra z mano kot bi bil njun sin. V 16. letu, ko sem končal osnovno šolo, sem se odločil, da grem v širni svet – proti Ljubljani, Kranju, Jesenicam ... Dobil sem službo v gradbeništvu. Morda bi ostal na Gorenjskem, če ne bi moral k vojakom. Poslali so me v Srbijo, nato pa še na Kosovo in Makedonijo za 21 mesecev. Vrnil sem se k mami, svoji sestri in stricu v Trdkovo. Iskal sem redno službo, a je nisem dobil. Uspelo pa mi je dobiti delo v kmetijstvu v Avstriji, kamor sem hodil štiri sezone. Tam sem se dobro naučil voziti tudi traktor, tako da sem lahko potem doma brez problemov naredil vozniški izpit. V Avstriji sem

V tej hiši v Šalovcih sem našel na tleh ležečo žensko, ki sem ji poskušal rešiti življenje. Žal je še istega dne v bolnici umrla.

dobro zaslužil. Kupil sem si lahko nova oblačila in moped, nekaj prihrankov pa sem prispeval za napeljavo elektrike v hiši na Trdkovi pa mami sem kaj pomagal.

»Nekaj dobrega in zanimivega« je bilo dekle Angelca

Nekega dne me je deset let starejši prijatelj Jožef Črnko povabil na obisk k Česarjevim v Čepince, češ da imajo tamkaj nekaj dobrega in za-

Psi niso naklonjeni poštarjem, naš domači pa je moj največji prijatelj.

Ko je sin Boštjan odhajal k vojakom, je prišla k nam na obisk tudi botra Kristina, ki me je skušala potolažiti. Ne vem, ali sem jaz objel njo ali ona mene. Žena pa ni ravno navdušena, ko vidi tale posnetek.

Bilo je ob jelki, pravi in lepi, ki je čakala, da jo bo nekdo kupil in si z njo polepšal svoj dom za božično-novoletne praznike. Jasmina Poredoš iz Puzevec, učenka 2. razreda osnovne šole, nam je zaupala, da si želi med darili, ki ji jih bodo nastavili pod jelko, eno manjšo in eno večjo barbiko. To bo dovolj za njeno zadovoljstvo. Jožef Kampl iz Fikšinec pa bi bil srečen in vesel, če bi mu Božiček ali dedek Mraz prinesel oz. prignal pravega konja za ježo.

nimivega zame. In res je bilo tako! Nekaj »dobrega in zanimivega« je bilo dekle Angelca oz. takrat Angelca, ki je po treh mesecih postala moja žena. Vzela sva se leta 1967 pred pustom. Poročni obred je bil v Markovcih, gostija pa doma na ženinem domu, v veliki sobi. Igral je tudi narodnozabavni ansambel. Sredi noči je prišlo okrog štirideset zamaskiranih gostov. Nismo jih uspeli razkriti in prepoznati. Morebiti je bila med njimi tudi kakšna moja prejšnja oboževalka. Zdaj to lahko že povem, saj žena najbrž ne bo huda. Po poroki sem ostal sedem let doma, kajti po tastovi smrti sva z ženo dobila vsak polovico imetja. Prevzela sva torej kmetijo. Imava tri otroke. Boštjan gre po moji poti, dela torej na pošti, Tomaž je mizar, Bernarda pa se je odločila za gostinstvo. Dobil sem že tudi vnukinjo Tamaro, ki jo imam zelo rad.

Če bi govorila poštna torba

In če bi tudi moja poštna torba znala govoriti, bi opisala, kako sem si jo prvič obesil čez rame leta 1979. Moji prvi rajoni so bili Petrovci, Križevci, Mačkovci, Martjanci in Murska Sobota. Šlo je v glavnem za nadomeščanje ali pomoč. Leta 1981 pa sem dobil stalno zaposlitev na poštnem uradu v Šalovcih. S kolesom ali mopedom sem velikokrat obiskal vsako hišo v Šalovcih, Peskovcih, Markovcih, Dolencih, Budincih in Malih Šalovcih. Včasih sem bil na terenu tudi do večera. Doživel sem veliko zanimivega, lepega in tudi manj prijetnega. Tako me je pred kakšnimi petimi leti napadel tudi županov pes, ki mi je naredil kar precej veliko luknjo na službenem jopicu. Nekoč pa sem v Šalovcih našel na tleh v kuhinji žensko, ki ni dajala znakov življenja. Takoj sem pohitel k sosedu in jo prosil, naj pokliče rešilca. Kmalu sem res zaslišal sirene. Ženska je bila še živa. Brž so jo odpeljali v bolnico, a je žal istega dne umrla. Nekega zimskega dne pa se je tudi meni precej približala Matilda s koso. Ko sem se peljal z mopedom proti Dolencem, sem hudo padel v jarek in nezavesten obležal. Na srečo je čez čas prišel mimo kolega Slavko in me »prebudil«. V bolnici so ugotovili, da sem si zlomil nogo, zato sem moral nekaj časa počivati. Tako sem lahko razmišljal tudi o lepih trenutkih, ki sem jih doživel med opravljanjem svojega poklica – kako sem osrečeval s pošto, ko je kdo dobil kakšno lepo pismo ali denarno nakazilo, kako so me vabili na kolone ...

Govorili so, da sem fant od fare, zato se je zame hitro ogrela tudi Česarjeva Angelca iz Čepinec. To je najina poročna fotografija.

Jožef G. Bistriški

Poštarsko torbo sem predal, obleko pa sem si lahko shranil za spomin.